TÖRZSKÖNYV 5.3

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Deákvári vízmű
2.Helye:	*cím:*	Vác, Nógrádi utca 33.
	helyrajzi szám:	348/2
	SZT kivonat:	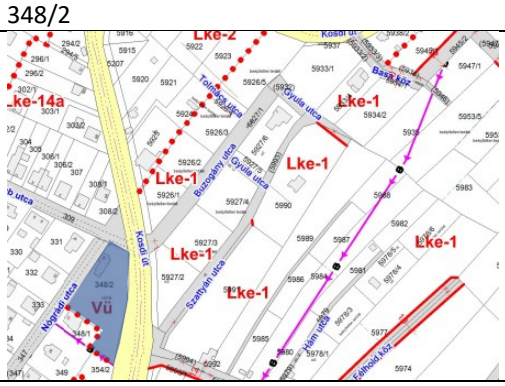
	GPS koordináta:	47°47'19.1"N 19°08'46.2"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		vízmű üzemi épület és szolgálati lakás
6. TKR szerinti besorolás:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		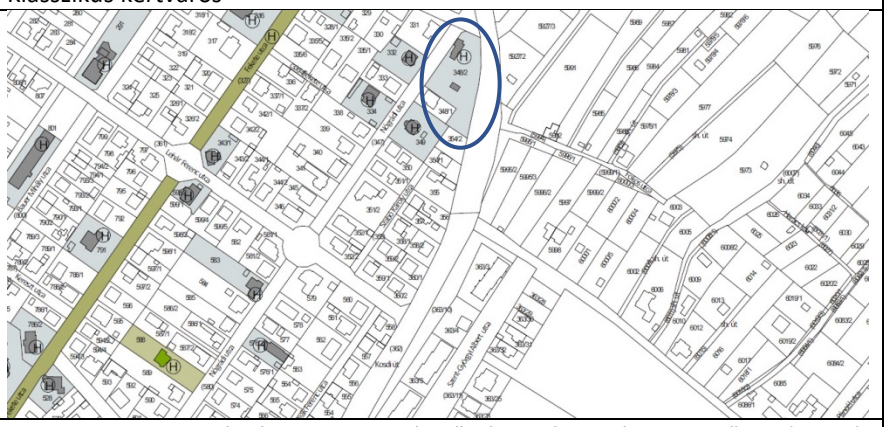
8. A védelem indoklása:		A 3.4 törzskönyvi számú Buki szigeti vízmű védett épületével egyidőben (1928.) létesített átemelőtelep és szolgálati lakás. Az üzemi épület és szolgálati lakás városképbe illő megformálásával példaértékű.
9. A védett érték leírása:		Az épület egy magasabb téglalap alakú épülettömegből és egy hozzá kapcsolódó földszintes tömegből áll. A magasabb épületrész alacsony sátortetős kialakítású, míg az alacsonyabb rész ívesen lefutó tetőformájú. Homlokzatképzésében kiegyensúlyozott, lábazatán a vízmű épületével megegyező kőburkolat található. Tervezője pontosan nem ismert. A Buki szigeti vízmű épületét Váczy-Hübschl Kálmán tervezte.
10. Értékleltár:		-
11. Építéstörténet:		**Térképi megjelenítés:** Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

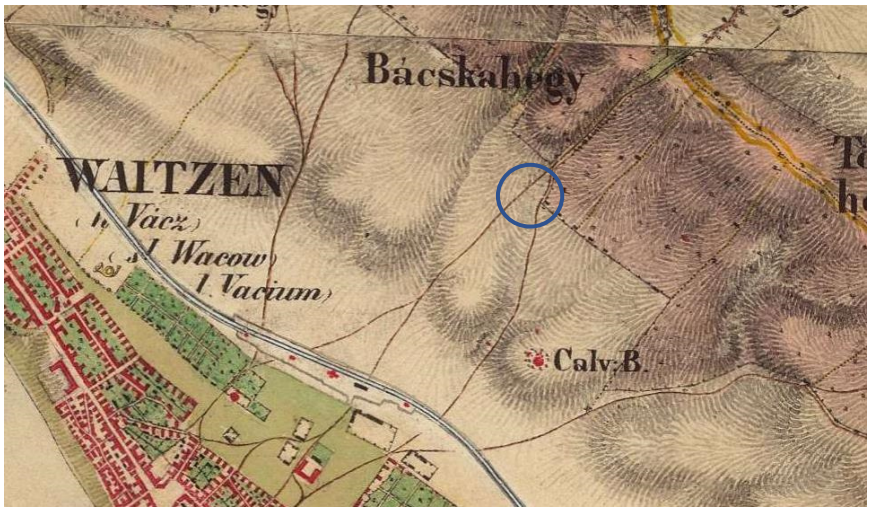

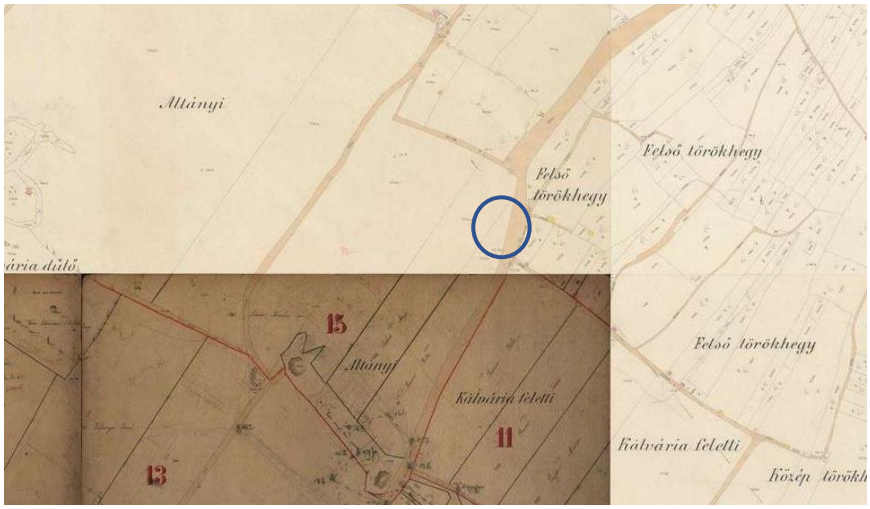

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen, illetve a **Kataszteri Térkép** (XIX. század) sem ábrázol még beépítést ezen a területen.

A vasút túloldalán lévő terület beépítése Bauer Mihály Deákvár nevű birtokának felosztásával kezdődött a századforduló éveiben.
Az utca elnevezésére 1928-ban került sor: „Nógrádi-utca Deákváron a városi átemelő-telep irányában haladó utca 1928 óta.” (Tragor Ignác: Vác és határának hely- és ingatlannevei - Váci könyvek 22. (Vác, 1935)

	A Buki szigeti vízmű, mellyel egy beruházásban készült a deákvári átemelő telep is 1928-ban készült el, üzembehelyezésére ekkor került sor. A telken helyezkedik el a két köralakú vasbetonból készült és földtakarással telepített szolgálati medence, mely létesítése a vízhálózat működéséhez elengedhetetlen, illetve az el nem használt víz raktározása is itt történt. A szolgálati medence mellett itt létesült az átemelő telep gépterme, mely a szolgálati medence tolózárkamrája is egyben. Ezekkel kapcsolatosan egy szolgálati lakást is tartalma az épület, mely a telep gépkezelőjének lakásául szolgált.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

	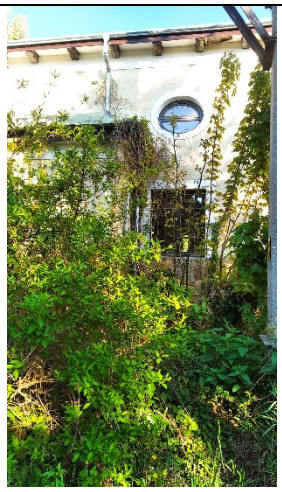
13. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület állapota megfelelő. Korábban egy leázás lehetett az épület felső részén, mely miatt sérült az ereszdeszkázat. A beázás megszüntetésre került, új fedést és új ereszcsatornát kapott a magasabb épületrész, de a deszkázat helyreállítása elmaradt. Az alsó fémlemez fedés és az ereszek is elöregedettek, felújításra szorulnak.
14. Felújítási javaslat:	Felújítás esetén megőrzendők a nyílászárók arányai, osztásai, a fémlemezfedés megjelenése (ívesen lefutó tetőforma), a vakolt párkánydíszek, ablakkeretezések. Helyreállítandó az ereszdeszkázat.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 14.54

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Z. Gács György: Újságárus és nyomdász - épületdísz, sgrafitto
2.Helye:	*cím:*	Vác, Dr. Csányi László krt.17.
	helyrajzi szám:	3018/4
	SZT kivonat:	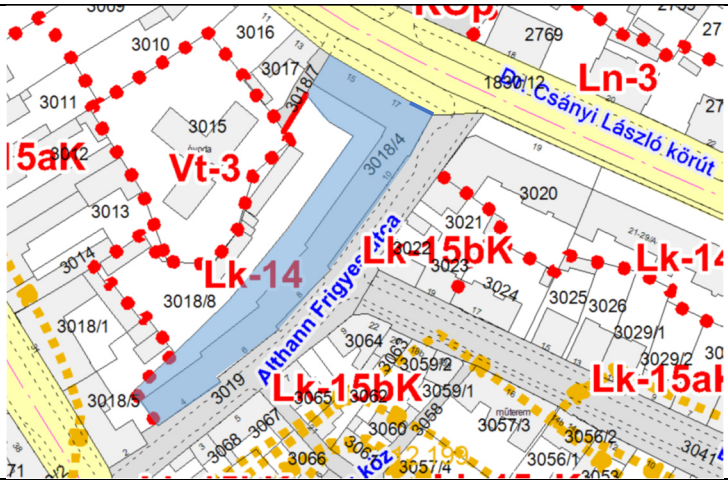
	GPS koordináta:	47°46'53.3"N 19°07'37.1"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) i) képzőművészeti alkotás - sgrafitto
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		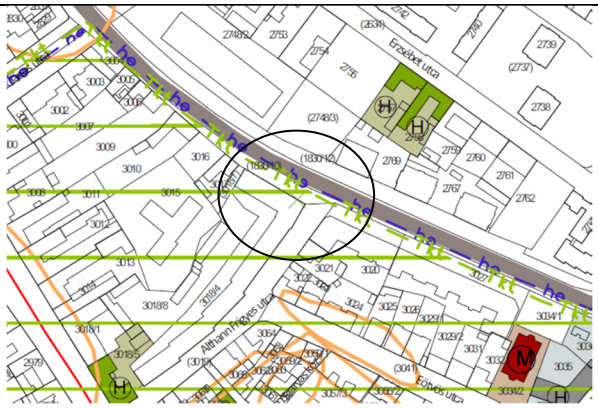 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - tájvédelmi szempontból meghatározó terület övezete
8. A védelem indoklása:		A grafika önmagában is védendő, mint társművészeti alkotás. A grafika Ambró Ferencnek állít emléket, aki az első váci nyomda alapítója és vezetője volt, mely nyomda nem messze állt az épülettől. Az épület építésekor a mellette lévő közterületet is Ambró Ferenc utcának hívták.
9. A védett érték leírása:		A sgrafittó két emberalakot ábrázol. A nő alak az Újságárust, míg a férfi alak a nyomdészt ábrázolja, aki egy nyomdaprés mellett áll. A férfialak lábánál látható a művész monogramja.
10. Értékleltár:		-

11. Építéstörténet	A sgrafitto készítője Z. Gács György (1914-1978), Munkácsy díjas művész. Korszakának egyik legsokoldalúbb egyénisége. Foglalkozott festészettel, grafikával, majd épületdíszítéssel, üvegfestészettel, szobrászattal. Neve leggyakrabban az üvegtervezés felsőfokú beindításával, az üveghez kapcsolódó művészetével és mobiljaival kapcsolatban merül fel. Az építészet és a képzőművészet kapcsolata is végigkísérte pályáját. fotó: fortepan97905 Az épület 16 lakásos kétszintes társasházként épült két földszinti üzlethelyiséggel. Az épület tervezői Jálics János és Horváth János. Az épület tervei, melyek 1959-ben készültek, a városi tervtárban megtalálhatóak (PMH Tervtár 58/1410).
12. Állapotfotók	Állapotfotók 2021.:

ELADÓ
30/ 941-5645
EU-SOLAR
PARTNER
GRIFFO
GREE
KLÍMA
KLÍMA

	 (Ocsvai András – Köztérkép – 2022)
13. Jelenlegi állapot leírása:	A sgrafitto állapota ép, sérülés nem látható rajta. A hordozó épület homlokzata megkopott, de műszaki állapota megfelelő.
14. Felújítási javaslat:	A homlokzaton lévő reklámhordozók és cégfeliratok elhelyezésének módja és megjelenése újragondolandó. Felújítás során figyelemmel kell lenni a sgrafittóra, azt eltakarni nem lehet!
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 14.55
a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Detkovics Anikó és BAHCS Művek Kft.: Ivókút
2.Helye:	*cím:*	Vác, Széchenyi utca
	helyrajzi szám:	3096
	SZT kivonat:	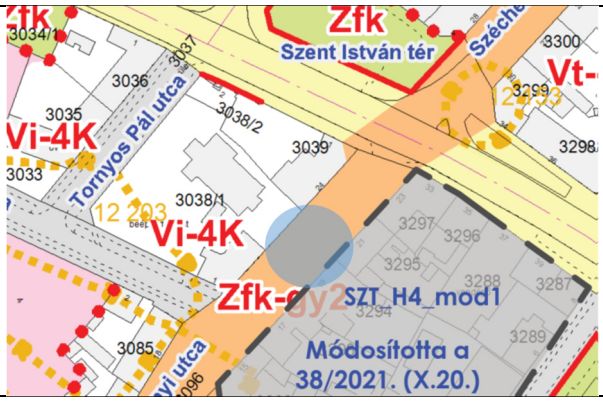
	GPS koordináta:	47°46'48.4"N 19°07'48.8"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2022. (……..) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) i) szobor
5. A védett érték rendeltetése:		szobor, ivókút
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		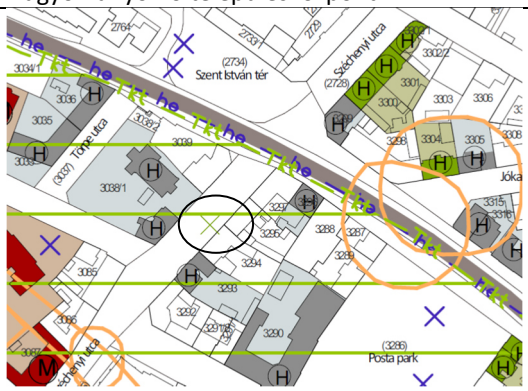 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - tájvédelmi szempontból meghatározó terület övezete
8. A védelem indoklása:		A környezethez, a funkcióhoz jól illeszkedő kortás alkotás, ivókút.
9. A védett érték leírása:		Az ivókút egy íves, organikus formájú műkő lemez, melyet öt karcsú fém oszlop támaszt.
10. Értékleltár:		-
11. Építéstörténet:		A Főutca-főtér II. ütem során készült el 2012-ben a Széchenyi utca érintett szakaszának a felújítása. A terveken az evangélikus templom kapujával szemben egy ivőkút is tervezett volt, amely azonvan a beruházás keretén belül nem valósult meg. 2014-ben a Nemzeti Kulturális Alap pályázatán a város egy kút megvalósításra pályázott, melyre támogatást is kapott. Az ivókút 2015-ben készült el. A kútról a Magyar Alkotóművészeti Nonprofit Közhasznú Társaság szakvéleménye ad átfogó képet: „A szobrot Vácon, a Széchenyi utca ·19. szám előtt, az Evangélikus templom (2600 Vác, Széchenyi utca 22.) tengelyében állították fel…

Detkovics Anikó szobrászművész a közeli Március 15. téren található számos díszkút meglétét, ám az ivókutak hiányát konstatálva döntött az utóbbi típusú alkotás megvalósításáról. Művének mint ivókútnak nem csupán a néző gyönyörködtetése a feladata, hanem van egy funkcionális vonulata is, inni ad a szomjazóknak, szolgálja a befogadót.

A szolgálatkészség a plasztika formájában is kifejezésre jut; a főelem ívben hajló síkja mintegy előzékenyen nyúlik ki a térburkolatból, kínálkozik fel a befogadónak. Az organikus ív egy folyamatosan végigsimítható formává áll össze, fontos szerepet tulajdonítva a tapintásnak. A kúttest anyaga dolomitzúzalék adalékanyagú polírozott műkő, színe törtfehér. Méretei: 200 x 105 cm, ezen belül az ívben hajló elem szélessége 60 cm.

A műkő lemezt látszólag öt darab karcsú rúd támasztja meg, emeli a levegőbe (statikai értelemben a rudak nem támasztanak, a beton elem konzolosan áll). A lemez felső felületén az öt rúd meghosszabbításában 5 darab vízköpő nyílás helyezkedik el, melyek egyenként időzített érzékelőkkel nyithatóak (a jeladás után 7 másodpercig spriccel a magasba a víz). A vízköpők beindítása a befogadó feladata. Az ivókút interakcióra hívja fel ilyen módon a szemlélőt. Az alkotó reményei szerint a járókelők nem csupán vízfogyasztásra fogják használni kutat, de egyfajta furcsa hangszerként,,,víziorgonaként" is fogják vezérelni, játszani vele.

Az ivóhelyek magasságának kijelölése a különböző emberi életkorok szerint oszlik meg; a legalacsonyabb vízköpő egy épp csak járni tudó kisgyermek magasságához igazodik, míg a legmagasabb egy felnőtt ember ivómozdulatához.

A kút teste és lejtésviszonyai kialakításakor az alkotóművész úgy kalkulált, hogy az elfolyó víz ívesen kanyargó útvonalat rajzoljon a felületre, illetve több vízköpő együttes nyitása esetén vékony filmszerű réteget képezzen rajta. Az elfolyó víz a talajszinten végül egy rácsra helyezett, hézagosan rakott kőbukolat rései között tűnik el.

A közeli autóbehajtó miatt a mű a tervezettnél kissé beljebb került. Így a zavartalan működés mellett még egy gondolattal gazdagodott a mondanivaló: az Evangélikus templom tengelyében nem az ivókút, hanem az azt szemlélő, használó ember áll.

A Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. - a szakértők véleménye alapján, a bírálaton elhangzott észrevételek megfontolásával - a bemutatott kész művet - dicsérettel - elfogadásra javasolja a megrendelőnek.

Fontosnak tartjuk kiemelni az építészeti, vízgépészeti mukákat, melyek a szemmel nem látható, mégis döntő jelentőségű részei az alkotásnak. Tiszteletre méltó alaposságról és szakértelemről tanúskodnak.

Jelen véleményezésünk tárgya azonban elsősorban a külső megjelenés, mely a fent említett műszaki levezetéssel nagyszerűen együtt tud működni.

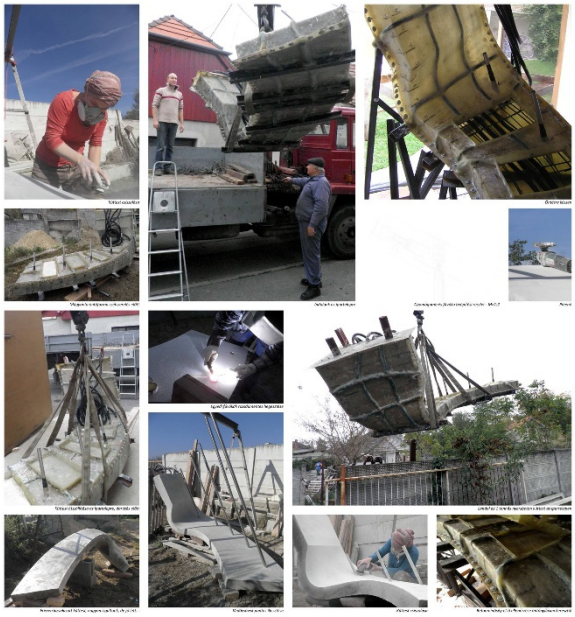

Tartalom, forma és funkció szerves egységben mutatkozik meg az alkotáson. Kortárs, mai gondolatot közvetít, ráadásul mai formanyelven. Az ívelem betonból készült, mégis - megmunkálásánál, formájánál fogva - nemes anyagként képes hatni. A 21. századi megjelenéssel bíró térplasztika egy eklektikus stílusú környezetbe került, mégis egyben szól az őt körülvevő miliővel, szépen illeszkedik hozzá.

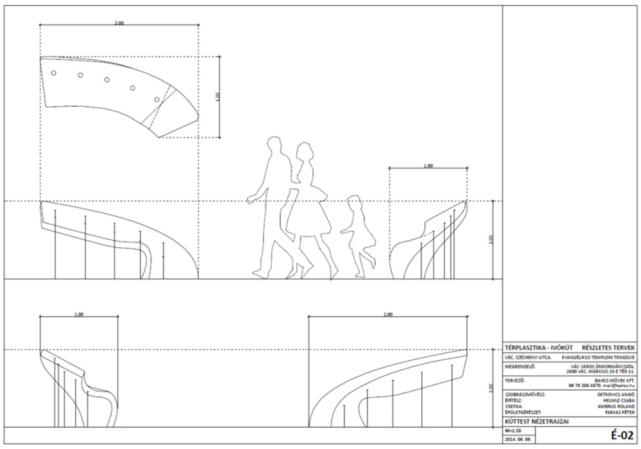

A praktikus feladatot szellemes formaválasztással, nagyszerűen, professzionális módon oldotta meg az alkotóművész. A választott forma egyszerű, képes gondolatokat közvetíteni és jellegzetes, semmi másra nem emlékeztet közetlenül. Asszociációkat kelt a szemlélőlben, elsősorban a vízzel kapcsolatos képzeteket hozza elő. A forma maga a vízzel való rokonságot hordozza, vízintonáló alakzatot mutat.
A vízelvezetés - a talajszinten, a kövek között elfolyatva - ugyancsak szellemes megoldással bír. A természetes környezet megőrzésén túl a szemetelést, eltömődést is sikerült ezzel az ötlettel megelőzni.

	  Összességében megállapítjuk, hogy a bemutatott alkotás professzionális szinten megoldott és kivitelezett, hatásos látványt nyújtó térplasztika. A város örömére és büszkeségére fog minden bizonnyal szolgálni. Az alkotóművésznek gratulálunk, a művet dicsérettel fogadjuk el. Szakértők voltak: Pál Mihály és Szabó Tamás szobrászművészek, a Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. részéről Ványa Zsófia művészeti tanácsadó.”
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	2021. Az ivókút állapota megfelelő, nem mindig üzemel minden kútfej, azok karbantartására, téli víztelenítésére nagyobb hangsúlyt kell fektetni.
14. Felújítási javaslat:	-
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 15.7.2

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Liszt Ferenc sétány
	helyrajzi szám:	3469
	SZT kivonat:	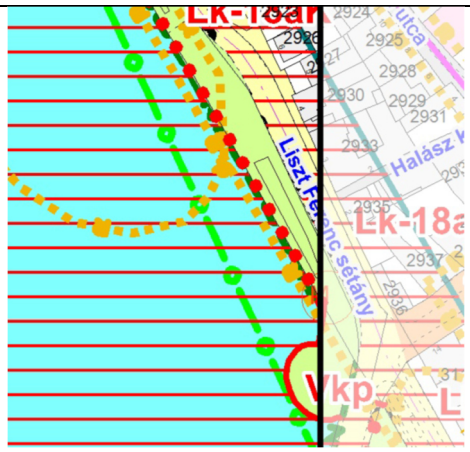
	GPS koordináta:	47°46'40.4"N 19°07'29.2"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2022. (…….) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) b) az építmény egy része: korlát
5. A védett érték rendeltetése:		Duna parti korlát
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		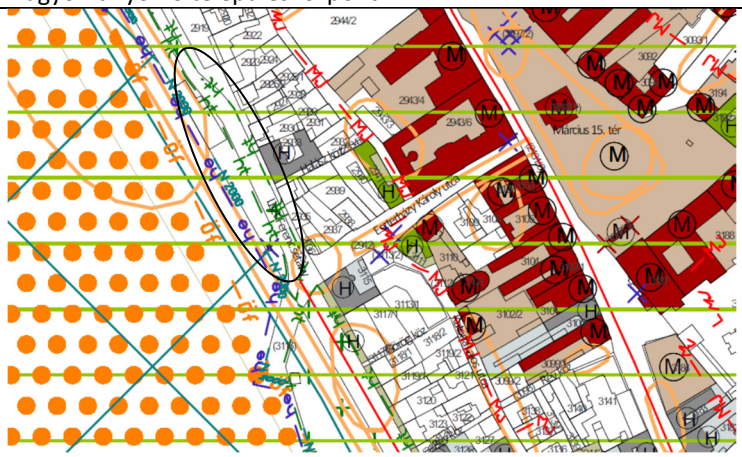 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - látványvédelem - tájvédelmi szempontból meghatározó terület övezete
8. A védelem indoklása		A korlát a Duna-part egységes településképi megjelenését erősíti.
9. A védett érték leírása:		Öntöttvas korlátelemek kandellábert tartó kő oszlopokkal.
10. Értékleltár:		-
11. Építéstörténet:		A Liszt Ferenc sétány duna-parti korlátszakasza a Főutca-főtér II. ütem keretén belül készült el 2012-ben. A korlátok a 15.7.törzskönyvi számon védett korlát – budapesti országház elől felszedett és a városnak ingyen átadott 256 méter hosszú vaskorlát – folytatásaként, azzal azonos megjelenésben készültek. A korlát a Duna-part egységes településképi megjelenését erősíti, ezért védelme indokolt. Javasolt a sétány, illetve a korlátelemek folytatása a Barabás Mihály utcáig.

12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:* 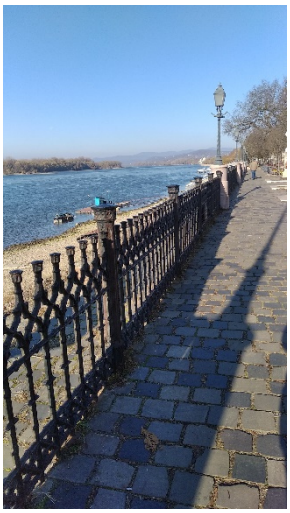
13. Jelenlegi állapot leírása:	2021.: A korlát állapota megfelelő.
14. Felújítási javaslat:	A korlát állapota megfelelő, felújítása jelenleg nem szükséges. A csatlakozó utcaburkolatok gaztalanítása szükséges. A levezető lépcsők kapcsolódó korlátelemeinek átalakítása, igazítása a sétány korlátokhoz indokolt. A sétány kialakításának folytatása a Barabás Mihály utcáig településképi szempontból szintén indokolt.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 15.12.

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Hübschl-féle előkertek és kerítések
2.Helye:	*cím:*	Vác, Ady Endre sétány (korábban: 18. sz. Alsó-Duna sor; 1841 Al Duna sor, 1888-tól Mária Terézia rakpart)
	helyrajzi szám:	3115, 3117/1, 3118/1, 3119/1, 3120, 3123, 3124, 3126, 3129, 3130
	SZT kivonat:	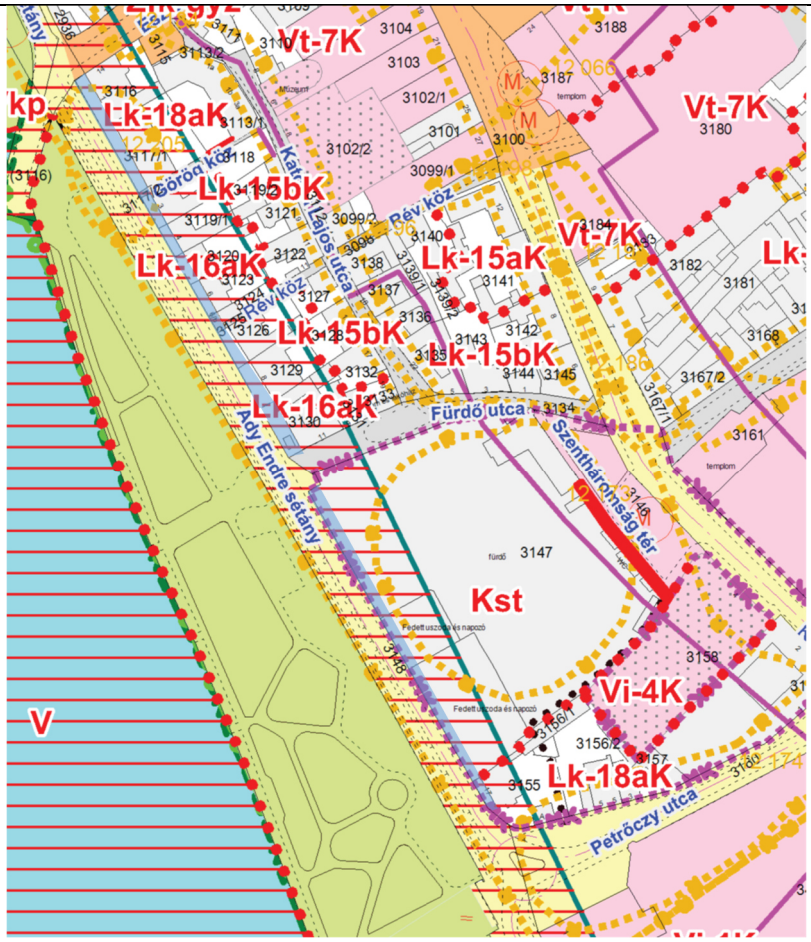
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2022. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) b) az építmény része: kerítés, előkerti kialakítás
5. A védett érték rendeltetése:		előkertek és kerítések
6. TKR szerinti besorolás:		Hagyományőrző településközpont

7. Egyéb védelem:	 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - látványvédelem - régészeti lelőhellyel érintett -tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
8. A védelem indoklása:	Az egységes Duna-parti korzó hangulatának megőrzése érdekében védendő.
9. A védett érték leírása:	A zártsorú beépítésű lakóházak előtt egységesen kialakított előkert és az azt lezáró kerítés. Eredeti állapotában a kerítés lábazata és oszlopai beton szerkezetűek, lábazata naszályi ciklopkő burkolatú. A kerítéselemek és kapuk haidekker típusúak. Az oszlopok tetején beton virágtartók találhatók.
10. Értékleltár:	
11. Építéstörténet:	***Térképi megjelenítés:*** Az épületek **tömbje Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen jól kivehetőek. A térkép részletezettségéből adódóan itt a házak ábrázolása még nem látható. A **Második Katonai Felmérés** (1819-1896) már ábrázolja a házakat, de itt még nem látható a jelenlegi beépítés.

A **Habsburg Birodalom Kataszteri Térképen** (XIX. század) már a mai zártsorú beépítés látható, de még az előkerti kialakítás nélkül.

„A Duna-part rendezése már Kollonits Zsigmond püspök idején megkezdődött, aki 1715-ben elrendelte a part kikövezését. A védfal, út, árok és új házak építését Migazzi Kristóf püspök is szorgalmazta az 1760-as években, és egyúttal sétahellyé is tette a partot. Az 1775. évi árvíz azonban mindezt megsemmisítette. Ezt megelőzően a ferencesek 1771/72-ben, majd Kámánházy László püspök 1813-ban épített védfalat a parton. A város újból 1849-50-ben tervezte védfal kiépítését, de erre csak 1864/65-ben került sor a Tímár utcától a Fürdő utcáig. 1888-ban elfogadta a közgyűlés Péts Sándor városi mérnök Duna-parti rendezési tervét. Ennek alapján építették ki 260 m hosszúságban az Eszterházy utcától a Petróczy utcáig, azaz a révtől a hajóállomásig a Mária Terézia-rakpartot (ma Ady Endre sétány), hogy egyidejűleg a város „legkedveltebb sétahelyévé" is tegyék. Nem kis büszkeséggel számolt be az addig elvégzett munkákról Gajáry Géza polgármester 1891-ben. Eszerint „...a város rendezése és szépítése érdekében oly mérvű munkálatokat és műveket létesített, aminőkkel kevés vidéki város dicsekedhetik". Az 1893-ra befejezett munkák során a rakpartot a budapesti országház előtt felszedett és a városnak ingyen átadott 256 m vaskorláttal kerítették el. Három vaslejárót alakítottak ki, felszereltek 7 nagy vaslámpát, a partot fásították, járdát építettek és megtiltották a szemét lerakását.” (Héjjas Pál - Horváth M. Ferenc: Régi képeslapok - Old postcards - Alte Ansichtskarten, 1896 - 1950 - Váci Történelmi Tár 2. (Vác, 2001))

Az 1910-es évekből származó képeslapok ezt az állapotot mutatják be.

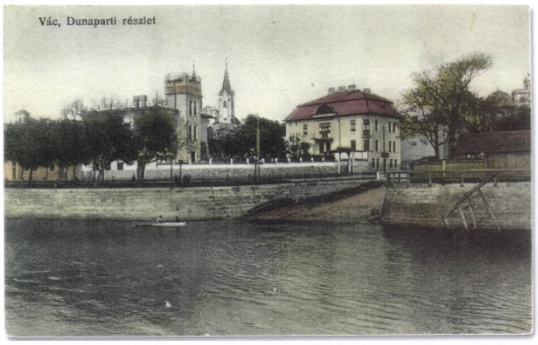

A Váci Hírlap 1933. 18. számában már ír a Márai Terézia rakpart rendezésének folytatásáról, melye Váczy Hübschl Kálmán műszaki tanácsos és Markó József mérnök tervei alapján valósul majd meg.
Az 1933-as évben elkészült a kocsiút kockakővel való burkolása, mely a korabeli sajtó tanulsága szerint a városlakókat nem töltötte el megelégedéssel:

„Ezt a magában álló gyönyörű szépséget, amit hivatalosan Mária Terézia rakpartnak hívnak, a város két évvel ezelőtt rendeztette ínségmunkával. De milyen balul

	sikerült! A vasrács mellett és a fák közölt agyagos útat készített, amelyről porfelhőket szed fel már a lenge szellő is. Úttesttét, melyre egyenesen rákivánkozott a váci aszfalt, — mert hiszen hol legyen csend, ha nem a pihenő és üdülőhelyen — összeszedett használt kockakövekkel rakták ki, melyek két év alatt kátyussá váltak és az áthaladó kocsik utasai, a korzó sétálói együtt szenvednek a pokoli zajtól. Az útszabályozás miatt a gyalogjáró néhol husz-nyolcvan centiméterre is kiemelkedik, oldala porlad és szaporítja a port és a piszkot a dunaparton. Nagy az elkeseredés nemcsak a duna-parti lakók, hanem a dunapartot felkereső, üdülni vágyók között is, az elrontott korzó miatt." (Váci Hírlap 1934. 83. szám: „Gavallér a város 15 háztulajdonossal a Dunaparton") 1934. novemberében készült el a terv a Márai Terézia rakpart (9512/1 hrsz) ingatlan megosztásáról. A már az előkerteket is megjelenítő helyszínrajz a rakpartról 1935 decemberéből való. Ezen látható a tervezett utcakeresztmetszet rajza is. 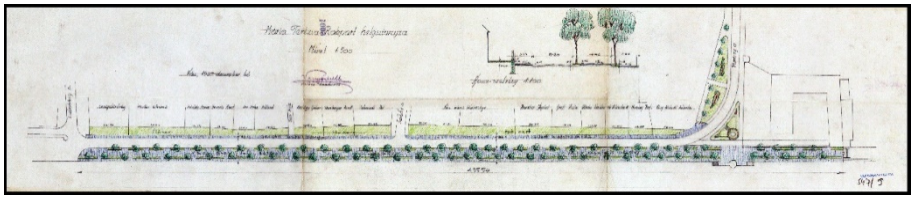 A beruházás keretén belül a ház előtti közterületszakaszokat a háztulajdonosoknak meg kellett vásárolni, de a város cserébe a megvásárolt területet az által készített terveknek megfelelően kivitelezte is. Egységes terméskő támfal készült a virágágyások számára, az előkerti kerítés vasbeton oszlopain további vázákat, illetve szükség szerint villanyoszlopokat helyeztek el. A kerítésbetétek, illetve a bejárati kiskapuk Heidekker ráccsal készültek. Az előkertek kialakításán túl megvalósult még az út aszfaltburkolata is. A városrendezési beruházás célja volt, hogy Vác egyik legfontosabb pihenőterületét rendezze, a városhoz méltó megjelenést adjon neki, hogy a városlakók azt szívesen használják, és idevonzza a látogatókat: „és ha egyszer végre rendbehozzák, a Mária Terézia-rakpart igazán látványosságszámba fog menni." Képeslap 1950-ből
12. Állapotfotók:	Állapotfotó 1950.:

Állapotfotók 2021.:

13. Jelenlegi állapot leírása:	2021.: A 30-as években kialakított egységes arculatot nem sikerült megőrizni. Az utóbbi években mindig az aktuális divathoz igazodva kezdték átalakítani az egyes előkereteket. A jól kitalált, szépen megformált utcakép folyamatosan sérül. A védelem célja a meglévő elemek megőrzése, illetve az eltűnt, átalakított kerítés, illetve előkertszakaszok visszaépítése. A megmaradt eredeti szakaszok is igénylik a felújítást. A helyi építési szabályzat tiltja az előkertekbe való építést. *elbontott, de arányaiban helyesen visszaépített kerítésszakasz* *elbontott, átépített kerítésszakasz, stílusában a szomszédoktól elütő megjelenéssel*

	 elbontott előkert *elbontott, beépített előkert*
14. Felújítási javaslat:	2022: A Duna-parti zöldfelületek, virágoskeretek megtartása az egységes utcaképi megjelenés továbbra is fenntartandó. A még meglévő eredeti kerítéselemek megtartása, helyreállítása támogatandó. Helyreállítandó a 3117/1, 3120 és 3123 hrsz-ú ingatlanok előkerti kerítése.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 15.13.

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Galamb utca járdaburkolat
2.Helye:	*cím:*	Vác, Galamb utca
	helyrajzi szám:	3482
	SZT kivonat:	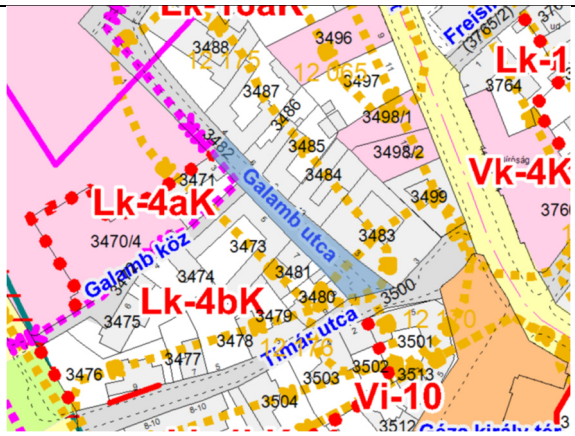
	GPS koordináta:	47°46'24.6"N 19°07'49.3"
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2022. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) b) az építmény része: járdaburkolat
5. A védett érték rendeltetése:		járdaburkolat
6. TKR szerinti követelmények:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		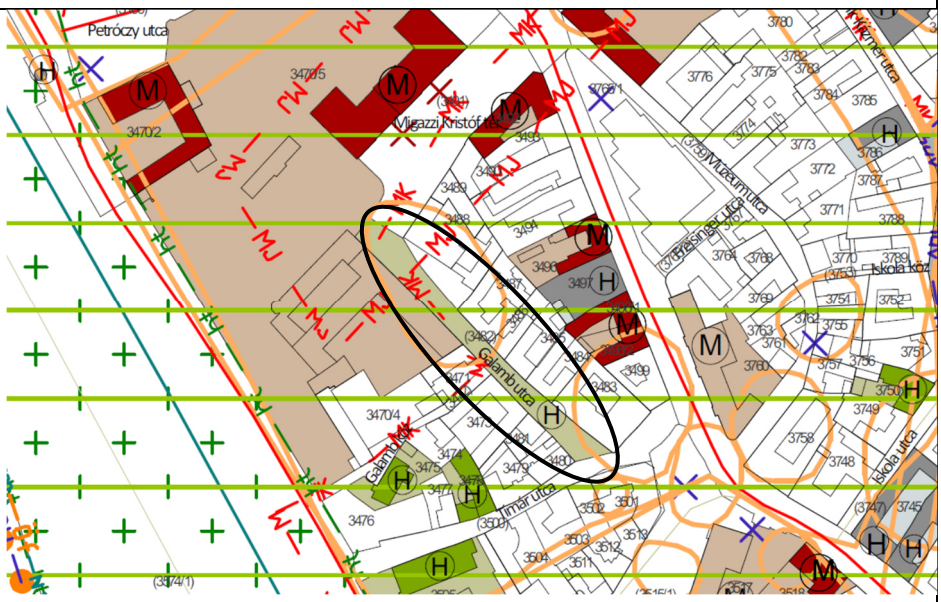 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - műemléki környezet: - MJT terület: - régészeti lelőhellyel érintett

	-tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
8. A védelem indoklása:	Vác feltehetően, de nem bizonyítottan legrégebbi járdaburkolata.
9. A védett érték leírása:	A házak előtt futó kerámialap burkolatú összefüggő járda.
10. Értékleltár:	-
11. Építéstörténet:	Térképi megjelenítés: Az utca elhelyezkedése, annak vonala Magyarország Első Katonai Felmérése (1782-1785) térképen jól kivehető. A térképen látható a Püspöki palota, illetve a Galamb utca két oldalán lévő, a mai beépítésnek is megfelelő tömb. A Második Katonai Felmérésen (1819-1896) is látható a Galamb utca vonala. A Habsburg Birodalom Kataszteri Térképen (XIX. század) is ábrázolja az utcát, itt már a Galamb utca elnevezés is olvasható.

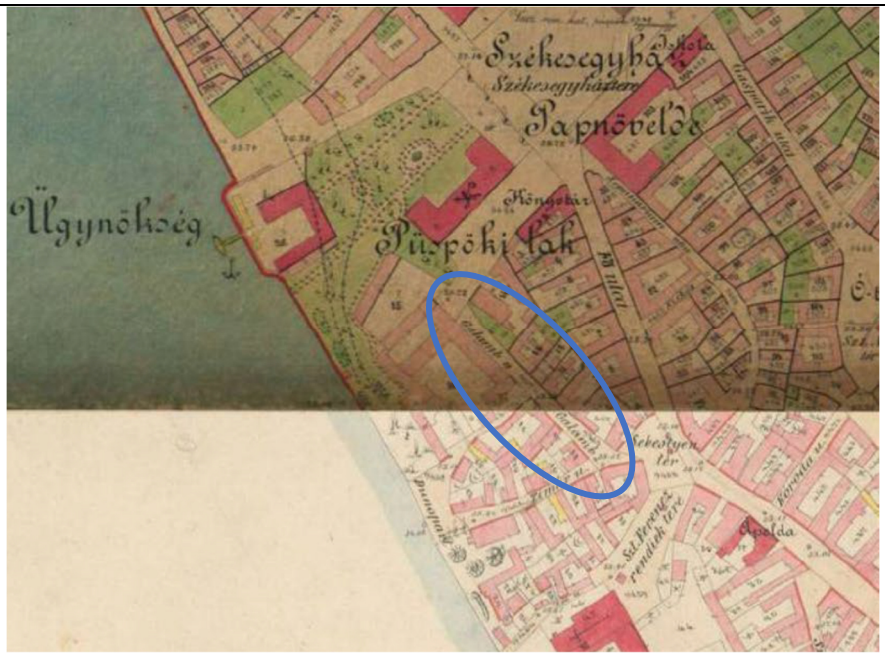

Az 1863-as Vác felső városát ábrázoló térképén is látható az utca, elnevezés ezen a térképen nem szerepel.

A Galamb utca a Püspöki Palotától a várterület felé vezető, A Budapesti főúttal párhuzamosan haladó, enyhén íves utca. Korábbi neveit Tragor Ignác leírásából ismerjük: „Kovách Pál-utca: a Migazzi-teret a Géza király-térrel összekapcsoló utca. A XVIII. században Ács- utcának, a XIX.-ban pedig Galamb utcának hívták. Mostani nevét az 1888. évi elnevezés alkalmával dr. Kovách Pál kanonok nevéről kapta, de nem a kiküldött bizottság javaslatára, hanem a közgyűlés külön határozatával. Azért hívták Ács-utcának, mert ácsok laktak benne. Galamb-utcának pedig, mert a Fehér Galambhoz címzett korcsma volt benne.” (Dr. Tragor Ignác: Vác utcái és terei - Vác, 1918)

A házak előtt futó járdaburkolat, mindkét oldalon négyzetes alakú téglaelemekből van kirakva. Háromféle burkolólap figyelhető meg. Az egyik 20×20 cm, 4 cm

vastagságú, kissé szabálytalan szélekkel. A hasonló méretű és vastagságú téglákat általában padlástéglának használták. Van közöttük 21×21 cm méretű 6 cm vastagságú burkolólap, mely a közepében cca. 1 cm széles vájattal 4 felé osztott. A harmadik típusú tégla, 21×21 cm méretű, 7,5 cm vastag, melynek széle az egyik felén 1,5 cm-es vastagságban le van vágva/fózolva.

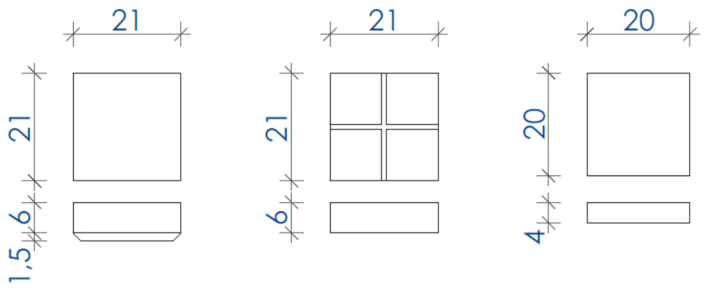

Pár darab hasonló anyagú járólap található a Kossuth téri járdaburkolatban is.
A járdaszakasz készítésének ideje nem határozható meg pontosan, de a város rendezett megjelenése és tisztántartása miatt mindig is fontos téma volt. Az első erre utaló intézkedésről a Sápi Vilmos szerkesztette könyvben (Vác története I. - Studia Comitatensia 13. Szentendre, 1983) a következő olvasható:

„Vácon évszázadok óta jelentős országutak találkoztak és haladtak át, s a dunai rév használata is a környező falvak számára fontos útelágazásként szolgált. Az utak kiépítetlen állapotuk következtében télen a fagy, nyáron a szárazság idején a legjobban használhatóak voltak. Hosszú évtizedes huzavona után 1763-ban a püspökváci tanács elhatározta az utcák elegyengetését és kikövezését. A tanács által kiküldött bizottság 1765. december 3-án tett jelentést az elvégzett munkákról, s ebben kilenc utca és tér, összesen 987 □-öl terület kikövezéséről számolt be. 1760-tól Püspökvác kamatra kihelyezett tőkepénze mintegy 32 180 Ft összegű volt. Amikorra viszont 1774-ben a kövezés, a csatornázás, a több ezer négyszögöles töltés és a 37 híd elkészült; a tanács tőkepénze elfogyott, sőt 18 120 Ft adóssága is lett. A kövezet megcsináltatásánál a városi tanács megemlítette, hogy a kézi és szekeres munkákat tekintve ezek számát tudni sem lehet. A belvárosi utcák kikövezésén kívül a városiasodást segítette elő: az utcák kivilágítására alakult társulat 1840-ben, és az 1764-ben először bevezetett utcarendészeti szabály.”

Az említett utcarendészeti szabályról Karcsú Antal Arzén Vác város története (II. kötet) című munkájában olvashatunk:
„Azonban a nagy főpásztor az egyházi ügyekkeli sürü elfoglaltsága közben is kiterjeszté figyelmét és áldott tevékenységét a város igazgatására, hogy ez biztosabb alapokra fektettetvén, annak közjava annál nagyobb mérvben előmozdittassék. Igy az 1764. jan. 12-kén tartott városi tisztujitás alkalmával tek. Beniczky László püspök-uradalmi praefectus úr, mint tisztujitási elnök felolvasta a gr. Migazzi Kristóf bibornok és váczi főpásztor ő főmagassága által e város java, magán- és közbiztonsága előmozditása végett alkotott azon hires szabványokat, melyek a váczi püspöki lakban ezen évi január 1-ről keltezvék, a nevezett biboros főpap által aláirvák, és a város levéltárában, annak rendelete folytán letétettek az eredeti latin szövegben, ugy magyar és német másolatokban is. Mink itt a mlgos uradalom által magyaritottat adjuk javitott irályban, mely is igy szól:
A Magistrátus és Vácz püspöki város reformjait illető szabványok.:”
„….15. Az utcák, utak tisztasága, az utak javitása és kirakása, csatornák készitése, e város lakóinak mily hasznokra s egészségökre van, és a házak erősitésére is mily hasznos, ki sincs, ki ezt bőven nem értené és érezné. Minthogy pedig ezek nem csekély költségek, munka és igyekezetbe kerültek, illő sőt szükséges, hogy ennyi jó minél

	nagyobb szorgalommal és dologgal tartassék fön, sőt, még azután is ernyedetlen törekvéssel előmozdittassék. A csatorna pedig, hogy a viznek lefolyása meg ne gátoltassék, tisztogattassék; amiért is e város minden lakója háza elejét minden szemét, hulladékok, dögtetemek, kőrakások vagy földhányásoktól tisztán tartani köteles, ha csak ezek épités vagy kijavitás végett nem hordatnak oda, minden szombaton söprögetéssel megtisztitani. Ha valami igazitást kell tenni, ez beterjesztendő a tanácsnak, melytől ha nem jő orvoslás, azt az uradalomnak is tudtul kell adni. A port vagy szemetet ki sem szórja szét, hanem rakásra gyüjtse, és ha a Dunához közelebb esik, vesse abba, ha pedig ettől távolabb lakik, midőn a kocsi annak elhordására megjelenik, elvitelét maga is mozditsa elő. Az udvarról semmi tisztátalant vagy disztelent az utcára ki ne vessenek; a ki háza előtt félnapnál tovább valami dögöt eltür, bejelentés nélkül, büntetés alá fog vettetni….” *„….Hogy pedig e rendeletek sora mindenkinek ismeretére eljusson annál könynyebben, és ki sem panaszolkodhassék, hogy neki azokról tudomása nem volt, a tanács minden évben a községnek azt felolvassa, megmagyarázza és kihirdeti. Hogy pedig ezek a megirt rend és mód szerint foganatosíttatnak-e, a püspöki uradalom kötelme leend, azoknak a tanács általi megtartására gondosan felügyelni s minden igyekezettel oda hatni, hogy e szabványpontok az illetők részéről folyton tekintetbe vétessenek. Kelt püspöki lakunkban Váczott 1764. évi január 1-jén.*” Az utakat, utcákat a rendeletnek megfelelően elkezdték „kirakni”, a burkolat kőből készült: „*Ezen időtájban azt is végezte a városi tanács, hogy az utcakövezés, mihelyt az erre szükséges köveket beszerezni lehet, azonnal folytattassék, a kövező két legényt hozván magával hazulról, Pestről, és pedig legelőször is, az aranyhordó fölötti legrosszabb utca az egész városban, rendeltetett kirakatni.*” (Karcsú Antal Arzén: Vác város története) Városi utcák, terek burkolásának témája 100 évvel később újra előtérbe került, a korabeli állapotokról, és a szükséges teendőkről a helyi lapokban olvashatunk. „*Nem szólunk ez úttal a közutak kövezetének javításáról, melyre szintén égető szükségünk lenne, mert hát erre a válasz rendesen az, hogy „nincs pénzünk“ s így előbb pénzügyeink rendezéséről kellene okoskodnunk, ez pedig már szintén olyan régen hangoztatott nóta, melyet mindenki dúdol, de senki sem akar rendszerbe hozni: kótára le tenni. — Szólunk tehát csupán a legégetőbb bajról,* ***járdáink rosz kövezetéről****. Első sorban ezen kell segitenünk, mert ez nagyot lenditene városunk jövőjén.* *Nem is kell nagyon sokat törni fejünket azon, hogy miként segitsünk a bajon; ott van a képviselő testületünk által 8 év előtt meghozott szabályrendelet, foganatosittassuk azt s az első lépést megtettük városunk jövője érdekében.* *Ha nem csalódunk ezen városunk némi szépitése érdekében hozott rendelet úgy szól, hogy a főutczán — a kő kaputól az alváros utolsó házig, — a káptalan és sáros utczákon házzal biró tulajdonosok tartoznak egy év leforgása alatt házunk előtt a járdát négy szögű kövekkel kirakatni, ellenkező esetben a város fogja az illető háztulajdonosok költségére a köveztetést foganatosittatni.”* *Hány év folyt le azóta, s lett-e foganatja a rendeletnek?* *Akkor nehány lelkes polgára városunknak jó példával menvén elől a rendelet értelmében a járda köveztetést megkezdé, de a példa követőkre nem talált. Nézzünk csak végig a kijelölt utczákon s alig fogunk látni nehány előtt négyszögű kövezést, hanem igenis girbe-görbe hegyes apró köveket vagy legtöbb esetben feneketlen sarat és port…* *…Csak egy kissé több érdeklődés, a fásult közöny levetése s városunk járdái nemsokára nemcsak a városház téren s nehány fő- és káptalan utczai ház előtt, hanem nagyobb részben mindenütt koczka kövezettel lesznek boritva.”* (Váczi Közlöny - III. évfolyam 1881. - 36. szám - Vácz, szeptember 4. 1881.)

Az 1881-ben elfogadott szabályrendelet nem ért el kellő hatást, ezért 1884-ben módosították azt, hogy behajtható legyen a tulajdonosokon a mulasztás. A rendeletet - *„Szabályrendelet Vácz város utczái és közterei, kövezéséről és azok tisztán tartásáról.”* - tehát 1884. április 27-én hirdették ki és július 7-én 4582/1884. számú tanácsi végzéssel valamennyi háztulajdonosnak kikézbesítették.

Az akkori lapokban több hirdetés is megjelent, amely sajtolt téglákat hirdetett, mely alkalmas járdaburkolatként:

FLOCH HENRIK
tulajdonát képező
sződ-rákosi téglagyár
ajánlja mindenféle építkezési tégla és cserép anyagait a legjobb minőségben, különösen pedig **járdák kövezésére** alkalmas és tetőzetős alaljuk
SAJTOLT TÉGLÁIT.
melyek tartósságáért a gyár teljes jótállást vállal. A gyár ezenkívül a járdák lerakását is elvállalja a legjutányosabb árak mellett. Megrendelések tehetők akár a telep irodájában **Szödrákoson**, akár pedig a helybeli **kövezőnél**.
A gyárvezetőség.

SZŐD-RÁKOSI TÉGLAGYÁR
ajánlja mindenféle építkezési tégla és cserép anyagait a legjobb minőségben, különösen pedig **járdák kövezésére** alkalmas és tetőzetős alaljuk
SAJTOLT TÉGLÁIT,
melyek tartósságáért a gyár teljes jótállást vállal. A gyár ezenkívül a járdák lerakását is elvállalja a legjutányosabb árak mellett. Megrendelések tehetők akár a telep irodájában **Szödrákoson**, akár pedig a helybeli **kövezőnél**, vagy **Erugey János** és **Neuwirth Simon** uraknál, kiknél, mint bizományosok és elárusítóknál raktárakat állítottunk fel.
A gyárvezetőség.

(Váci Közlöny 1884)

A kövezésre adott határidő 1886. év első felében telt le. A lapok tanúsága szerint nem sikerült a rendeletben foglaltakat maradéktalanul betartani.

1939-ben erre vonatkozóan újabb rendeletet fogadott el a város, mely rendelet már kizárólag kő anyagú burkolatot engedélyezett járdaburkolatként.
Ennek megfelelően valószínűsíthető, hogy a Galamb utcai járdaburkolat valamikor 1884 és 1939 között készülhetett, s ezzel feltehetően Vác legrégebbi járdaburkolata.

Váci Hírlap I. évfolyam, 5. szám, Vácz, 1887. július 31. számából:

Szabályrendelet

Vácz város utczái és közterei kövezéséről s azok tisztán tartásáról.

1. §. Vácz város területére behozandó kövezetvám, a közlekedési vonalokat képező utczák kövezetének s aránylagos részében a város dunai kőpartjának fentartására és rendezésére lévén forditandók, a városi közgyülés évenkint a költségvetés tárgyalásakor a kövezetvámi jövedelmek számlájára előre meghatározza azon utczai vonalrészeket, melyek a következő pénzügyi év alatt kövezendők és szabályozandók.

A közgyülés e részben tanácsi előterjesztésre, ez által beterjesztett indokolt költségvetés alapján határoz.

Mindenek előtt a főközlekedési vonalakat képező utczák a közlekedés érdekeire való folytonos tekintettel veendők rendezés alá.

2. §. A város utczáinak csak is kocsijárta részei és a csatornák kövezendők és szabályozandók közköltségen, a járdák lerakása és állandó jó karban tartása saját házuk előtt külön-külön magukat az egyes háztulajdonosokat terheli, s az utcza-menti házak közterhét képezi.

3. §. A fő-utczán a kőkapútól le a nagylaktanya során a hidig, az azzal szemben a fazekas-utczába becsavarodó kis-utczáig, úgy a mellék utczák közül a főközlekedési utczákban, úgy mint a vásár, káptalan-, csillag-, szél- és hid utczában a háztulajdonosok a házuk eleje előtt megfelelő, rendesen kövezett járdát készittetni kötelesek; — épitkezéseknél ez az épitési engedélyben világosan meghagyandó. A járda szélességét az egyes utczákra azok szélességéhez képest a városi tanács állapitja meg. A többi utczákban a háztulajdonosok a menynyiben közlekedési érdekek kivánják, a tanács által sártalan törmelékből való járda készitésére kényszerithetők, s viszont a városi képviselő testületi közgyülés közlekedési vagy szépitési érdekekből a járdakövezési kényszert a felsoroltakon kivül más utczára is kiterjesztheti.

4. §. Az előbbi §-ban jelzett utczákban a mennyiben rendesen kövezett járda még valamely ház előtt nem volna, az a legkésőbb két év leforgása alatt az illető háztulajdonosok által elkészitendő. Ellen esetben a járdák az illető háztulajdonos terhére a városi tanács által lesznek megcsináltatandók, s a járda költsége az illető háztulajdonoson pótadó módjára adóvégrehajtásilag beszedendő. Indokolt előterjesztésre a városi közgyülés jogositva van jelen §. határozatai végrehajtását még további két évre felfüggeszteni.

5. §. Ha a 3. §-ban jelzett utczák közül valamelyik két éven belül ujra köveztetének, vagy szabályoztatnék, azon utcza háztulajdonosok kötelesek a házaik előtti járdát az előző §-ban foglalt záros határidő előtt is a kövezéssel egyidejüleg lerakatni és elkészittetni.

6. §. A járdák lerakásánál az utcza szinét emelni, megváltoztatni, vagy lépcsőzetes feljárásokat készitení tanácsi engedély nélkül tilos.

7. §. A létező járdák jó karban tartása és kijavitása úgy a járdák mellé ültetett fák ápolása és óvása az illető háztulajdonosok kötelessége, s azok helyreállitására tanácsilag a 4. §. szigora szerint szoritandó.

8. §. Minden háztulajdonos köteles házának utczai vonala előtti járda részét tisztán tartani, naponként elsöpretni s a nyári időszak alatt naponként legalább egyszer felöntöztetni, télen a jeget róla rendesen felvágatni, azt és a havat eltisztitani, ónos vagy síkos időben pedig homokkal vagy hamuval behinteni.

9. §. A házak telkéről és udvaráról az utczára vezető kifolyásokon és csatornákon vizen kivül egyéb folyadékot az utczára kibocsátani tilos. Különösen tilos mosléknak vagy trágya és istállóbeli folyadékoknak, ürülékeknek, vagy piszkos, úgy bármi üzletből való és büzös folyadékoknak, vérnek, vagy véres viznek az utczára való kibocsátása vagy kiöntése.

10. §. A hó és szemet lerakodási helyeket a rendőrség jelöli ki, és azon helyek kellőleg közhirre teendők. Házi szemet gödrök tartalma két hetenként, s ha közegészségi tekintetek sürgetik, gyakrabban is kihordandó. Más, mint a rendőrség által kijelölt helyre se havat, se bármi hulladékot, omladékot, szemetet perjét, trágyát, havat, vagy állati maradványokat a város egész belterületén lerakni, vagy az utczára kidobni tilos. Büzös vagy rothadásba ment tárgyak, ürülékek a rendőrség által e végre kijelölendő helyekre de csak is éjjeli 10—4 óra között a rendőrség által megállapitandó kellő óvrendszabályok megtartásával szállitandók. (Lásd az 1879. XL. tcz. 125. §-át.)

11. §. Kofák, sátoros kereskedők s az utczák vagy közterek egyéb szokott használói állás helyeiken áruczikkeik után való minden hulladékot, szemetet azonnal összesepretni és eltávolitani kötelesek, ellenesetben az költségükre eszközlendő, ők pedig büntetendők.

Hason eljárás követendő, ha tüzifa felvágásra az udvaron alkalmas hely nem lévén, az az utczán vágatik, úgy szintén az épitkezéseknél is, a mennyiben anyag lerakodó vagy állásheliül köztérség vétetnék igénybe. Ehez képest minden épités engedélyezésével egyidejüleg hatóságilag pontosan kijelölendő az állások és az épitési anyagok helye. Önhatalmilag épitések alkalmával állás vagy rakóhelyül köztérséget igénybe venni tilos. A kijelölt hely után az épités idejére térfoglalási dij nem jár, de arra az épités megkezdése előtt egy héttel rakodni, úgy az épités befejeztével azt 15 napnál tovább elfoglalva tartani tilos. (Lásd az 1879. évi XL. tcz. 119. §-át.)

12. §. A járdákat bármi közlekedési akadályokkal megrakni, vagy elfoglalni, azok mellé különös hatósági engedély nélkül mentő karókat vagy köveket állitani, ugy

a járdákon kocsival, targonczával vagy kézi kocsival járni vagy megállni tilos. Tilos továbbá vasárnap és ünnepnapokon minden olyan beraktárolás és termény szállitás, mely az utczáknak bár csak részben való elállásával vagy elszemetelésével járna. (Lásd az 1868. LIII. tcz. 19. §-át és az 1879. XL. tcz. 52. §-át.)

13. §. Lovaknak akár igás akár hajtó marháknak az utczákon való etetése tilos. Vásárra, vagy heti vásárra jött szekereknél az csakis a vásár- és heti vásár ideje alatt engedtetik meg a rendes vásári állomásokon.

Tilos továbbá lovaknak, állatoknak felügyelet- s megálló kocsiknak a vonó kötelek leoldása nélkül az utczán való hagyása, kovács műhelyek előtt a vasalandó lovaknak a járdán való vasalása. (Lásd az 1879. XL. tcz. 120. §-át).

14. §. Taligások, s az utakat különösen rongáló nehéz fuvarosok közlekedési vagy kövezet kimélési érdekből bizonyos utczák használatára rendőrileg szorithatók, taligásoknál azonkivül a rendőrség által megállapitandó s közhirré teendő azon súly is, melyen túl egyesnek egyszeri térésre felrakni tilos.

15. §. Az utczák és közterek, úgy a dunapart városi köztulajdont képezvén, azoknak bár csak rövid időre való elfoglalása is városi haszonvételt képez, s minden ily térfoglalás, a mennyiben az nem helypénz szedés alá eső vásári árulás czéljából a kijelölt vásártereken történik, vagy a sátorállitási és piaczi szabályrendelet szerint megállapitott térfoglalási illeték alá nem vétetett, négyszegméterenként megszabandó térfoglalási dij veendő, kivévén ha a térfoglalás át- ki- vagy berakodás okáért egy napnál hosszabb időre nem történik.

16. §. Ideiglenesen gazdasági vagy üzleti czélokra, úgy szintén rakodó helyül az utczák és közterekből, beleértve a dunapartból is, azok a rendőrkapitány engedélyével s a közlekedési és közrend érdekei megóvásával vehető igénybe valamely térség, és térfoglalási dijul minden ily ideiglenesen elfoglalt négyszegméter után egy hétre 1 (egy) krajczár lesz a városi közpénztárba befizetendő.

Egy hétnél kevesebb idő egész hétnek, egy négyszegméternél kisebb terület szintén egésznek vétetnek. A vendéglők és kávéházak előtti járda-foglalások, továbbá minden hosszabb időre való térfoglalás, úgy a város tulajdonát képező területeken ács helyek, fa, kő- vagy tégla rakodók és az áruló helyek kijelölése és adása rendes bérajánlása és fizetése mellett a tanács utján a városi közgyüléstől kérelmezendő és külön bérleti szerződéssel rendezendő.

17. §. A jelen szabályrendelet pontos megtartására, különösen az utczák és közterek tisztaságára a rendőrkapitány ügyel fel, és ugyan ő tart nyilván, és köteles kellő dijak behajtása végett jegyzőkönybe venni, s a közpénztárral közölni minden térfoglalást.

18. §. Jelen szabályrendelet s az annak alapján elrendelt rendőri tilalmak ellen vétők 20 forintig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén megfelelő eljárással büntetendők; a mennyiben pedig azok az 1879. XL. tcz. által más büntetéssel büntettetnének, annak szabványai alkalmazandók.

19. §. Jelen szabályrendelet belügyministeri jóváhagyása után azonnal életbe lép, s szokásos hirdetés utján közhirré teendő.

Kelt Váczon, 1883. évi szeptember hó 2-ik és következő napjain tartott képviselő testületi közgyülésben. Réty Ignácz polgármester s. k., Regele Károly jegyző s. k.

Magyar kir. belügyminister. 8448/II. szám. Jelen az 1883. évi október hó 23-án 57937. szám alatt kibocsátott itteni rendeletemhez képest módositott szabályrendeletet, az 1879. évi XL. tcz. 5. §-a alapján ezennel azon megjegyzéssel erősitem meg, hogy a 18-ik §-ban „nem fizetés“ és „sujtatnának“ szók alatt „behajthatlanság“ és „büntettetnék“ törvényszerü kifejezések értendők.

Budapesten 1884. évi február hó 9-én a minister helyett: Prónay József s. k. államtitkár. (P. h.)

Végzés. 4582|1884. Az utczák és közterek kövezése és azok tisztán tartása tekintetében alkotott, belügyministerileg jóváhagyott jelen szabályrendelet figyelemmel az annak végrehajtása tárgyában f. évi 48|k. gy. 84. szám alatt hozott közgyülési végzésre, eredetben irattárba tétetvén, megfelelelő számú vagyis 1500 példányban kinyomattatik s az érdekelt háztulajdonosoknak ahoz való szigorú alkalmazkodás végett azon további figyelmeztetéssel, — miszerint a szabályrendelet 3-ik §-ában felsorolt utczákbeli háztulajdonosok mielőtt a házuk előtti járda kiköveztetését megkezdendik, eziránt ezen város hatóságánál jelentést tenni kötelesek – kiosztatik.

Kelt Váczon, 1884. julius 7-én tartott városi tanácsülésben. Kiadta: Regele Károly, jegyző.

12. Állaptfotók:	Állapotfotók 2021.:

	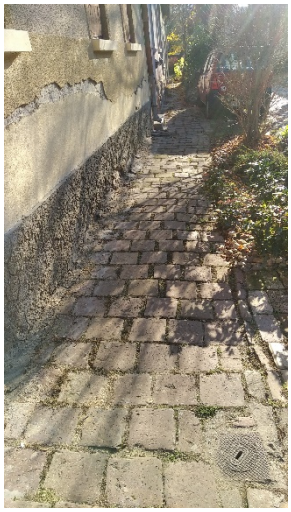
12. Jelenlegi állapot leírása:	2021: A járdaburkolat az utcában egységes képet ad. Némely elem kifordult, de visszahelyezhető.
13. Felújítási javaslat:	Az utcában bármilyen burkolatbontással járó felújítás, korszerűsítés esetén a járdaburkolatot a meglévő állapotnak megfelelően kell helyreállítani.
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.1

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Hely e:	*cím:*	Vác, Althann Mihály Frigyes utca 2.
	helyrajzi szám:	3018/5
	SZT kivonat:	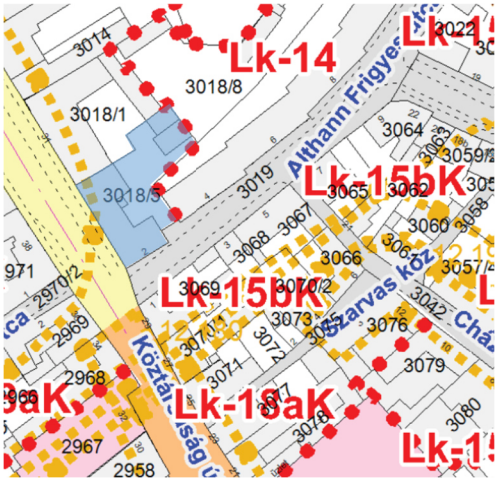
	GPS koordináta:	47°46'49.4"N 19°07'32.1"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület, társasház
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		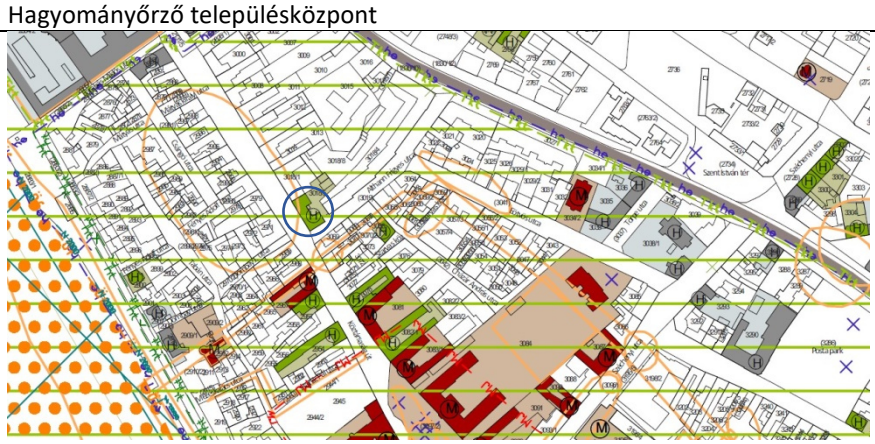 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - régészeti lelőhellyel érintett: 12202 - tájvédelmi szempontból meghatározó terület övezete
8. A védelem indoklása:		A Köztársaság út meghatározó épülete, az egykori püspöki kormányzósági épület. Eredeti részletekkel rendelkezik: pl. kőkeretes bejárat
9. A védett érték leírása:		U alakú kétszintes épület osztópárkánnyal és kétsoros zárópárkánnyal. Főhomlokzata 7 osztatú, az egyes homlokzati szakaszok kvádermintás vakolatdísszel vannak elválasztva. A homlokzati szakaszok közepén szintenként egy-egy ablak található. Az ablakok keretezettek, párkánytagozatuk van. A felső szint keretezáése feltehetően az eredeti mintét követi, míg az alsó szint homlokzatdíszei jelentősen leegyszerűsítettek. Az utcai oldalszárny véghomlokzatén barokk kőkeret található.

10. Értékleltár:	Kőkeretes bejárat: Althan Mihály Frigyes emléktábla: Felirata: GRÓF ALTHANN MIHÁLY FRIGYES 1682-1734 1718-TÓL HALÁLÁIG VÁCI PÜSPÖK, BÍBOROS PÜSPÖKSÉGE IDEJÉN KÉSZÜLT EL A VÁROS TÉRKÉPE ÉS TELEKKÖNYVE AZ 1731. ÉVI TŰZVÉSZ UTÁN SOKAT TETT A VÁROS ÚJJÁÉPÍTÉSÉÉRT, MEGKEZDTE A MAI PÜSPÖKI PALOTA ÉPÍTÁSÁT, PAPNEVELDÁT LÁTESÍTETT, FELÉPÍTETTE A „VÖRÖSHÁZAT”. V.V.V.E. 1994. Cégér:

11. Építéstörténet:	**Térképi megjelenítés:** Az épület tömbje **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen már jól kivehető. A térkép részletezettségéből adódóan a ház ábrázolása itt még nem látható. A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) már ábrázolja a házakat, de a pontos beépítési mód és a házak elosztása még nem látható.

A **Kataszteri Térképen** (XIX. század) a már jelenlegi beépítés látható, az épület pontos lehatárolása is kirajzolódik.

Egykori püspöki kormányzósági épület, melyben a püspöki jószágkormányzó lakott.

„Althann-utca a Gróf Csáky Károly-úttól a püspöki kormányzósági épület mellett az Ambró-utcába vivő utca. Azelőtt Veremutcának hívták. Az 1888. évi bizottság javaslatára a két Althann püspök nevéről.”

Felújítási tervek (PMH Tervtár 59/1413):

	  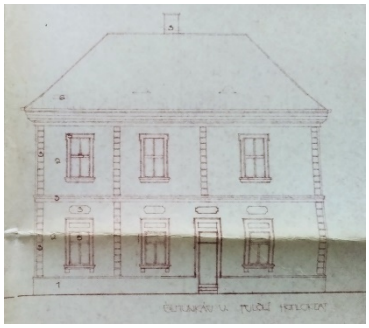 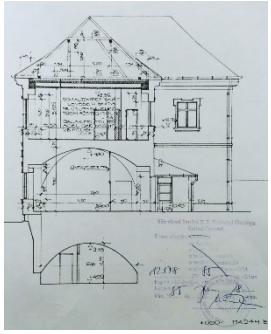 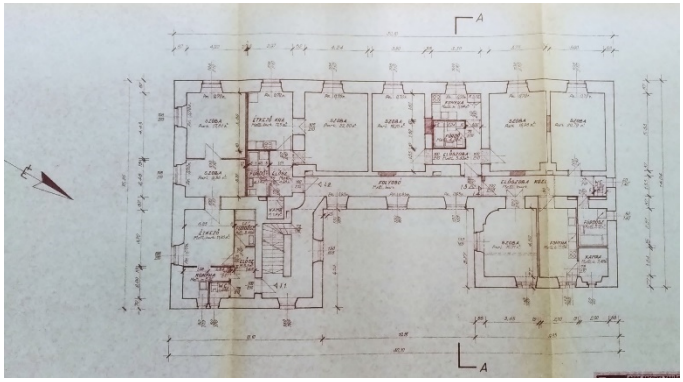
12. Állapotfotók:	Állapotfotók 2021.:

12. Jelenlegi állapot leírása:	2021: A lábazat feletti falszakasz felvizesedett, vakolata lemállott. Az emeleti homlokzati falak festése is megkopott. A nyílászárók állapota szemrevételezés alapján kielégítőnek tűnik, karbantartó mázolásuk esedékes. A tagozatokon, ablakkeretezéseken sérülés nem látható.
13. Felújítási javaslat:	2021: A fal vizesedését meg kell szüntetni, szükség esetén épületdiagnosztikai vizsgálatot kell végezni. A teljes homlokzati felület, az ablakok felújításra szorulnak. Homlokzatfelújítás esetén a vakolatdíszek újragondolása javasolt, törekedni kell az építéskorabeli tagozatok alkalmazására. A kőkeret felújítása kőrestaurátor bevonásával történhet. A külső műanyag redőnytokok eltávolítandók.
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.2

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Báthori Mikós utca 24.-Görgey Artúr utca 24.
	helyrajzi szám:	3411
	SZT kivonat:	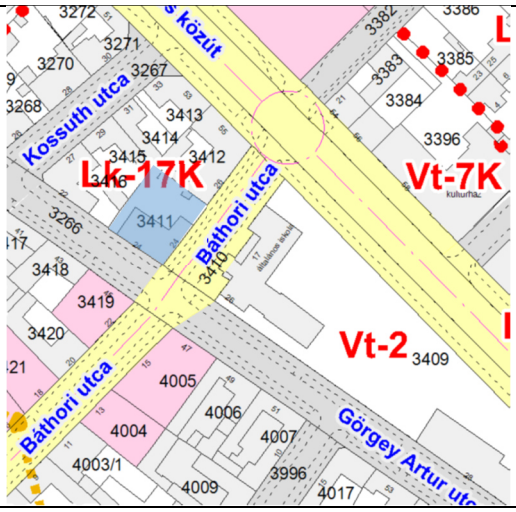
	GPS koordináta:	47°46'40.6"N 19°08'01.9"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - helyi védett utcakép: Báthori utca: 11.1 -tájvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
8. A védelem indoklása:		A vásártér felparcellázását követően épült egyik első épület. A belvárosi zsúfolt beépítés helyett itt már megjelenik az akkori kor igényeihez igazodó lazább beépítési módú épület, de a belvárosra jellemzően előkert nélküli kialakítású.
9. A védett érték leírása:		Az épület eredetileg megemelt padlószinttel készült földszintes kialakítású, tetőtere később épült be. A ház homlokzata mindkét utca felől háromosztatú, látszó tégla oszlopdíszekkel tagolt. A főhomlokzata a Görgey utca felé néz, itt a középső részben dupla nyílás jelenik meg. Az ablakok vakolatdísszel keretezettek, egyeneszáródású párkányzatúak. Lábazata ciklopkő burkolatú. A szomszéd telkekhez kerítéssel kapcsolódik.
10. Értékleltár:		Eredeti fémszerkezetű kapu.

11. Építéstörténet:	**Térképi megjelenítés:** Az épület tömbje **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem rajzolódik ki. A területen épület ekkor még nem állt. A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térkép azt mutatja, hogy az épület ebben az időszakban nem létezett, helyén beépítetlen terület volt. A püspöki vörösház előtti téren tartották a vásárokat.

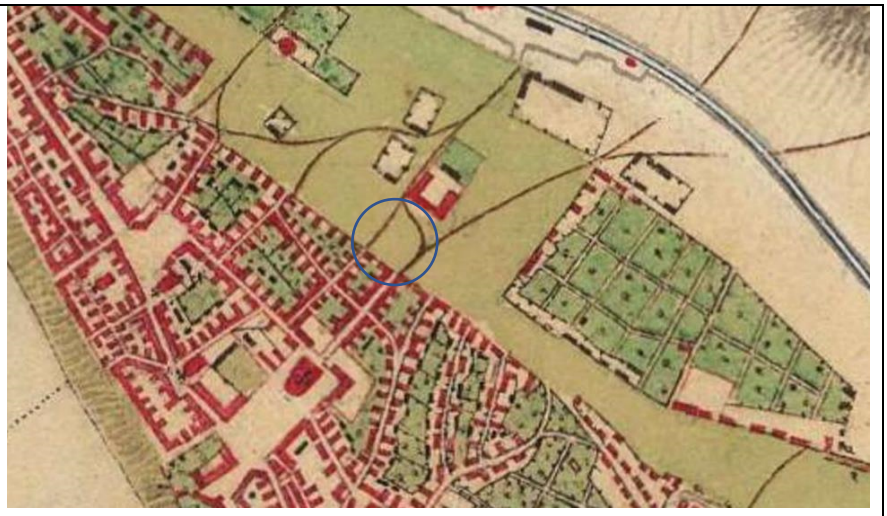

A **Kataszteri Térkép** (XIX. század) még szintén ezt az állapotot jeleníti meg.

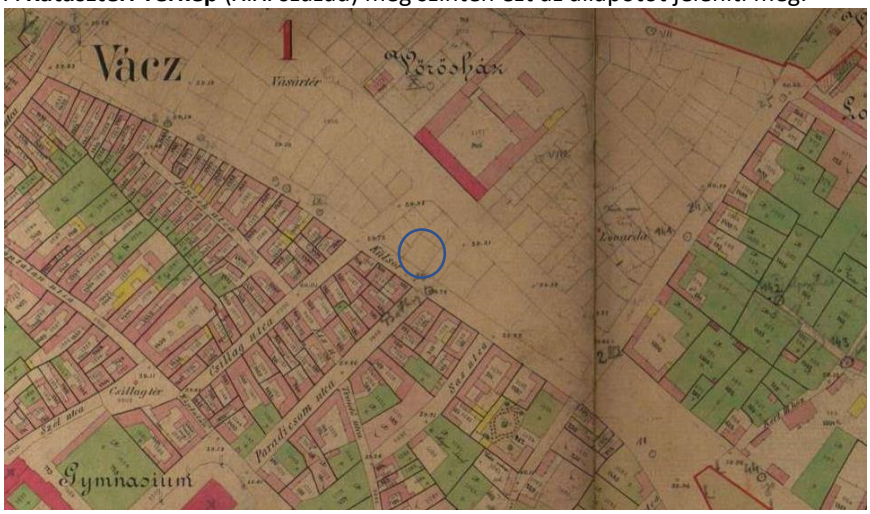

A vásártér felparcellázását 1920-ban kezdték meg, ezután került sor a terület beépítésére.
Az új főút és a régi városrész közötti tömb egyik saroktelkére készítette Mojzes József kőművesmester egy földszintes lakóház terveit János Hubert és neje számára. A terven szereplő épület a jelenlegi Görgey utcára tájolt főhomlokzattal készült. Itt helyezkedtek el a főhelyiségek: a nappali, az ebédlő, illetve a fő hálószoba, a Báthori utca felé még egy szoba szerepelt a terveken. Az épület megközelítése az udvar felőli teraszról nyíló bejáraton keresztül történt. Az előszobával szemben, középen az ebédlő helyiség helyezkedett el. Az udvar felőli oldalon pedig a kiszolgáló helyiségeket helyezték el, a konyhát, kamrát és a fürdőszobát. A ház a Báthori utcai részen alápincézve készült.

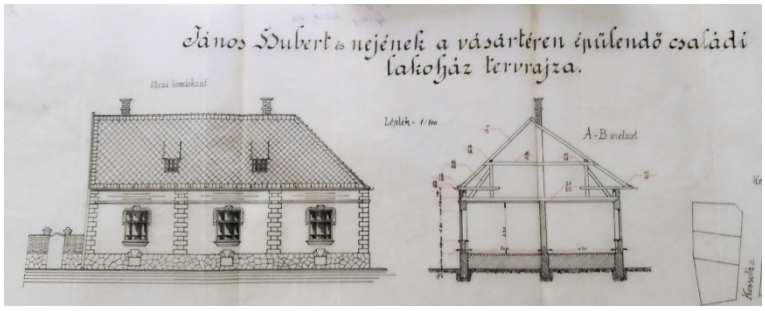

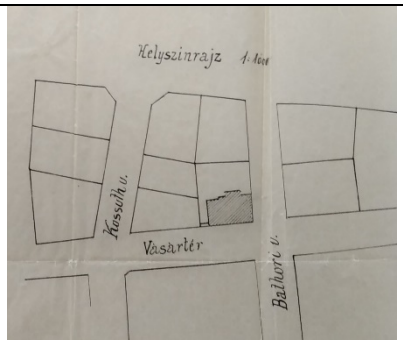

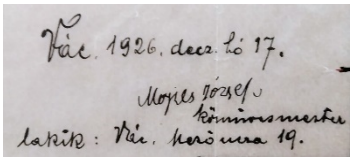
Vác, 1926. decz. hó 17.
Mojes József
kőműves mester
lakik: Vác, Kerö utca 19.

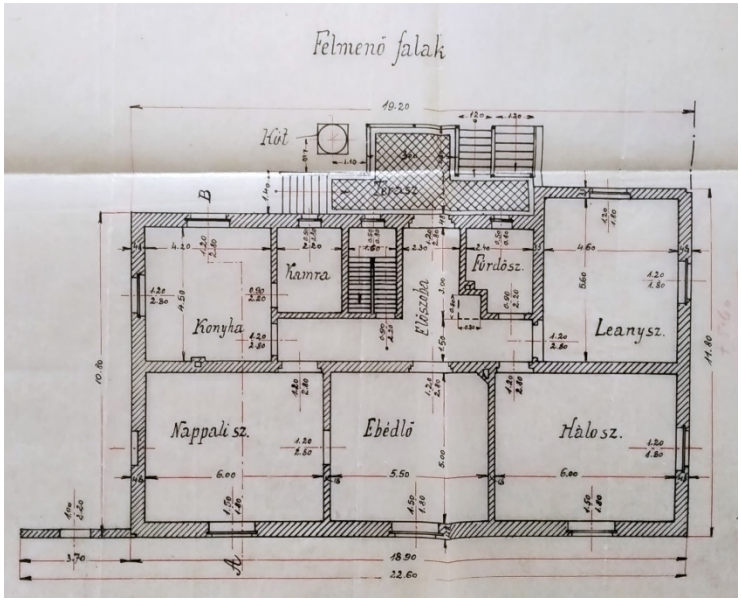

(PMH Tervtár 105/4522)

Később, 1929-ben egy mosókonyhával bővítették a házat a Görgey utca felőli oldalon, így nyerte el mai L alakját az épület.

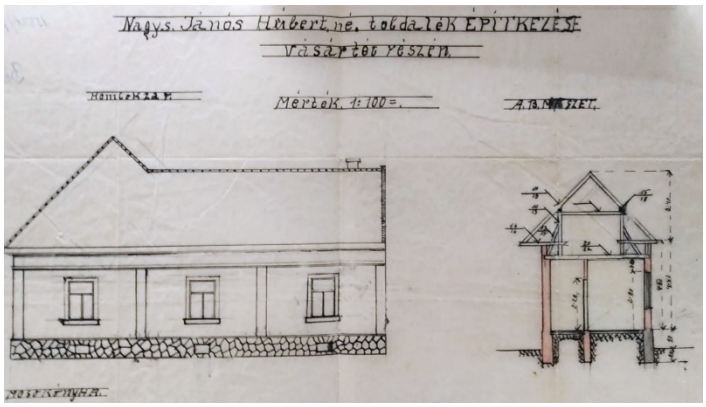

	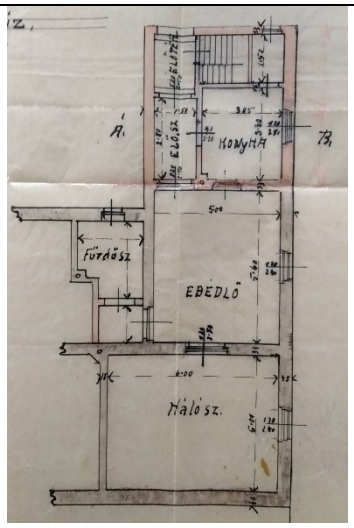 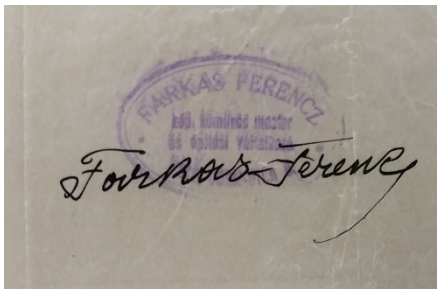 (PMH 105/4522) Az épület nem a terv szerinti megjelenéssel készült, annál egy egyszerűbb, de egységes homlokzati megjelenést kapott, mely a bővítés tervén jelenik meg. Lehetséges, hogy a bővítés az eredeti házzal egyidőben került kialakításra. Később az 1990-2000 években a ház tetőtere beépítésre került. A tetőfelépítmények kissé idegenül hatnak az épületen.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület egyik lakásának ablakait fehér műanyag nyílászárókra cserélték, melyek idegenül hatnak a homlokzaton. A homlokzat különösen az északi oldalon felújításra szorul. Javítandók a megszüntetett konvektorszellőzők nyomai, a homlokzaton szabadonfutó vezetékek eltakarásra szorulnak. A Báthori utca felőli eredeti fém kapu erősen megkopott.
14. Felújítási javaslat:	Az épület a homlokzati architektúra megőrzése érdekében kívülről nem hőszigetelhető. A beépített műanyag ablakok fa ablakokra cserélendők a következő felújítás során. A tetőfelépítmények felújításra, megjelenésük újragondolásra javasolt. A Báthori utca felőli eredeti fém kapu felújítandó.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.3

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Jókai utca 4.
	helyrajzi szám:	3304
	SZT kivonat:	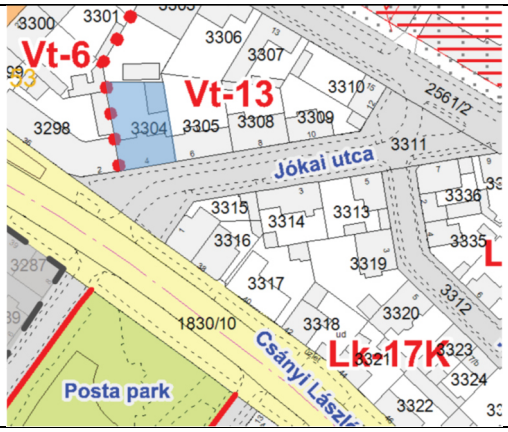
	GPS koordináta:	47°46'49.3"N 19°07'54.6"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR besorolás:		Hagyományőrző, zártsorú lakóterületek - dél
7. Egyéb védelem:		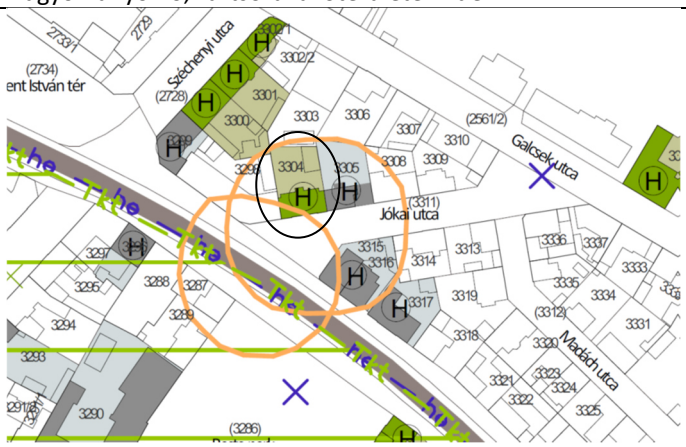 - régészeti lelőhellyel érintett
8. A védelem indoklása:		A városképbe illeszkedő zártsorú beépítésű épület.
9. A védett érték leírása:		Az épület földszint + egy emeletes zártsorú épület. Homlokzata szimmetrikus, öt tengelyes kialakítású, a középső tengelyben található a bejárat. Homlokzata rizalitokkal tagolt. Ablakai vakolatdísszel keretezettek, bejárata két oszlopon nyugvó, tört köríves oromzattal hangsúlyozott.
10. Értékleltár:		Kapualjában eredeti cementlap burkolat található.
11. Építéstörténet:		Az épületet Máttyásffy Ferenc építtette. A tervezést és kivitelezést Borbély Ferenc és Oberlander Endre okl. építőmérnök, építőmester és építési vállalkozók végezték. Az épület terveire 1930-ban kértek engedélyt. Az épület saját családjának lakhatására épült. Négy közel egyforma lakás található benne, kettő a földszinten és kettő az emeleten. Az épület felosztása szimmetrikus, a középen elhelyezkedő előtérből nyílik a

	földszinti két lakás, szemben pedig az emeletre vezető lépcsőház. A lépcső alatt közelíthető meg a kert, ahol egy házmesteri lakás található. Az emeleten a földszintihez hasonló két lakás helyezkedik el, melyek közül az egyik a bejárati előtér feletti területtel bővített. A lakások főhelyiségei az utca felé tájoltak, itt található egy ebédlő, valamint a hálószoba. A belső udvar felé a kiszolgáló helyiségek találhatók, a konyha, a kamra, a cselédszoba, valamint a hálószobából nyíló fürdő és wc helyiség. Az épület részben alápincézett, itt mosókonyha és tároló helyiségek helyezkedtek el. 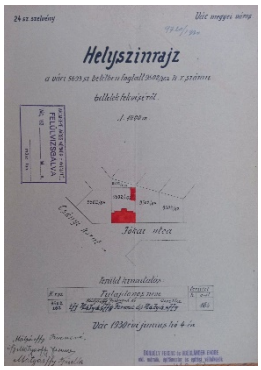 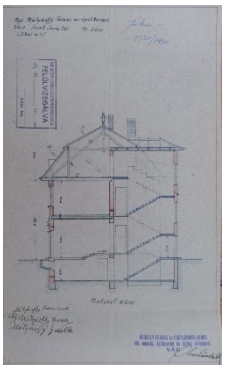 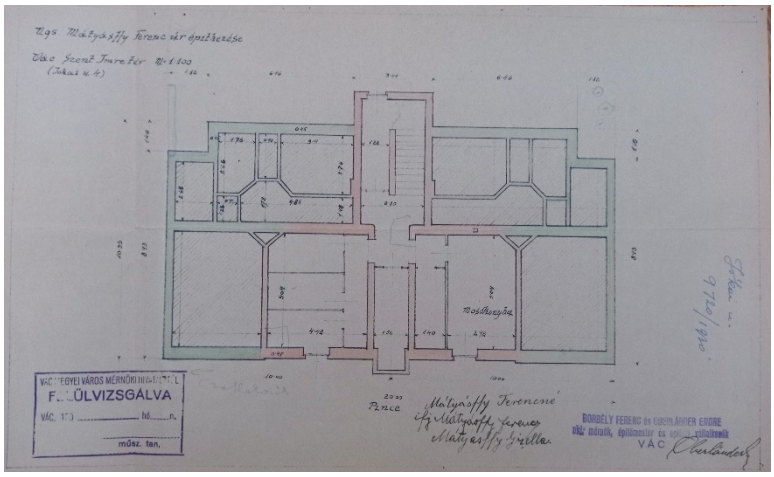 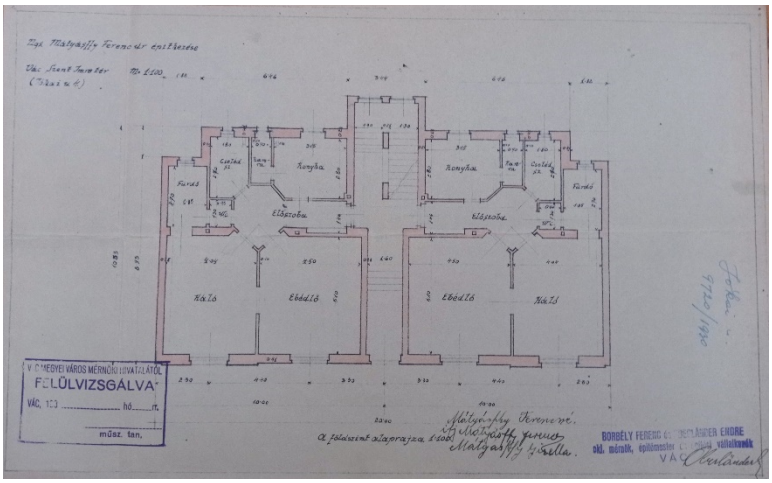

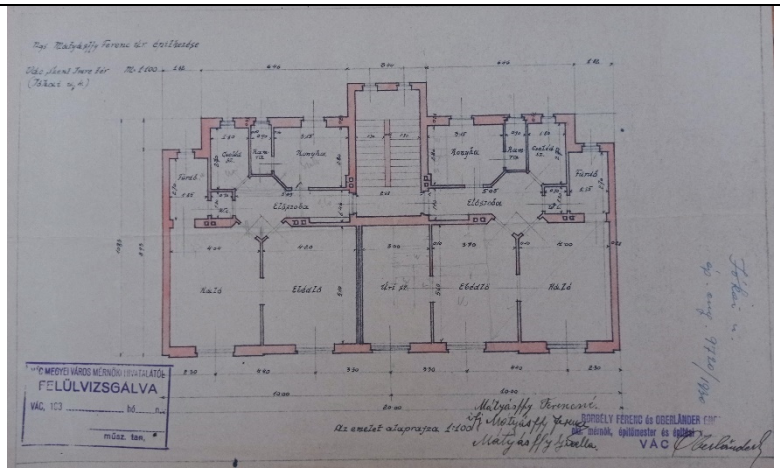

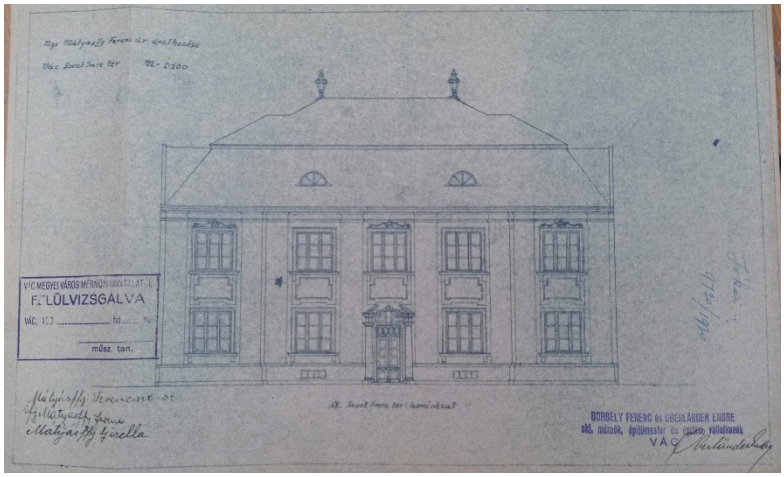

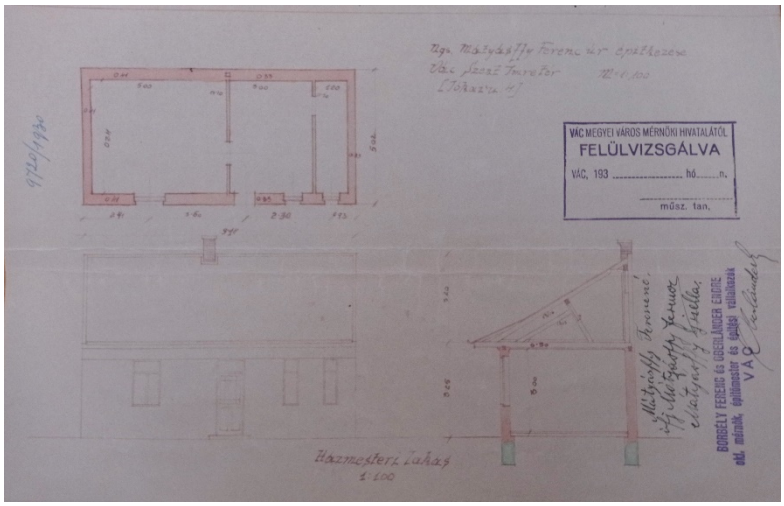

Az épület falazott szerkezettel és fafödémmel készült. A lépcsők kőelemekből állnak. Teteje állószékes manzárdtetős kialakítású.

Az épület bővítésére, a tetőszint beépítésére 1957-ben készült terv. Az átalakítás nem valósult meg, így mai napig eredeti kialakításában látható az épület.

	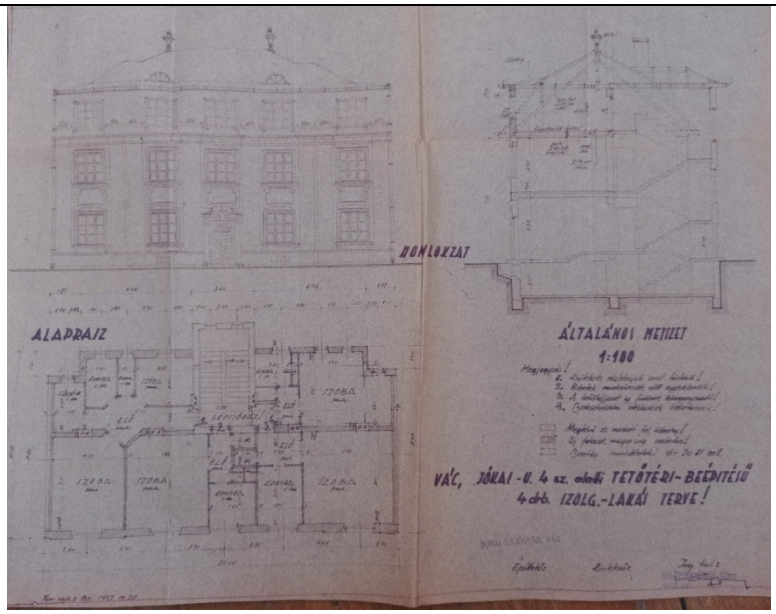 PMH tervtár 104/4322
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	2021-2022: Az épület építéskori állapotában található, nagyobb átalakítás, átépítés, felújítás azóta nem történt. Néhány ablakot műanyag nyílászáróra cseréltek a tulajdonosok, dicséretes módon az ablakcsere a házhoz illően az eredeti osztások megtartásával történt. A bejárati kapu szintén eredeti.
14. Felújítási javaslat:	A homlokzat teljes felújítása időszerű, indokolt. A műanyag nyílászárókat lehetőség szerint fa nyílászárókra javasolt cserélni, további cserénél csak a fa szerkezetű ablak beépítése fogadható el. Párkánya cserélendő bádogozott kialakításúra. 6666666Tekintettel a vakolatdíszekkel ellátott homlokzatokra, azok megőrzése érdekében a külső hőszigetelés alkalmazása nem engedhető meg, hiszen az épület karaktere, részletgazdagsága sérülne. Esetleges felújításkor megőrzendők a díszes kialakítású csatornatartó ereszek, az eredeti fa kapu. A redőnyök cseréje csak az eredetivel megegyező kialakítású belső, rejtett redőnyre lehetséges.
15. Felújítási támogatás:	

TÖRZSKÖNYV 17.4

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye :	*cím:*	Vác, Piarista utca 2.
	helyrajzi szám:	3167/2
	SZT kivonat:	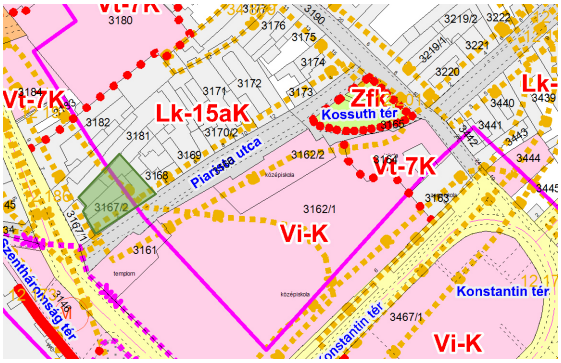
	GPS koordináta:	47°46'35.4"N 19°07'43.8"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület, társasház
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző településközpont
7. Egyéb védelem:		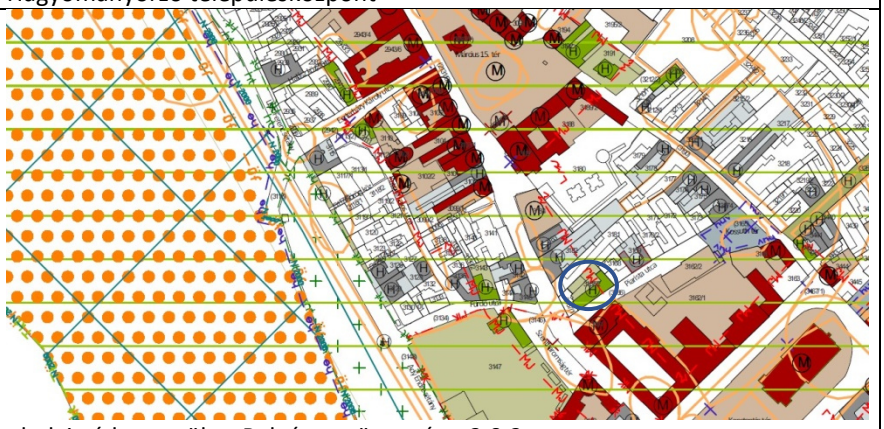 - helyi védett terület: Belváros, törzsszám: 2.0.2. - régészeti lelőhelyen: 12066: Német város - MJT terület: törzsszám: 4312
8. A védelem indoklása:		A belváros utcaképébe illeszkedő hagyományos, kőkeretes kapuzatú épület.
9. A védett érték leírása:		Földszintes nyeregtetős saroképület. Eredetileg egyenes záródású kőkeretes kapuzattal. Fa kapuja háromosztatú. Ablakai vakolt keretezésűek. Homlokzatát oszlopdíszek, ablak alatti osztópárkány és zárópárkány tagolja. Lábazata szintén vakolt.
10. Értékleltár:		Kő kapukeret egyik oszlopa:

11. Építéstörténet:

Térképi megjelenítés:

Az ingatlan már az 1718-ban készült **ALTHANN-féle térkép**en is megtalálható 171. számmal jelölve.

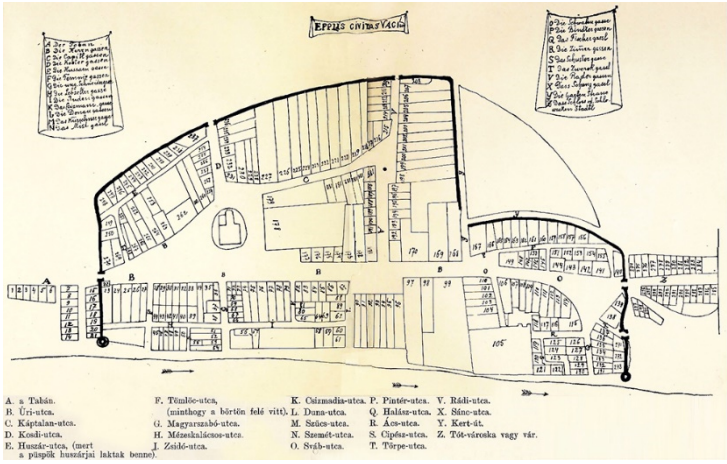

Az épület tömbje **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen is jól kivehető a Piarista templom szomszédságában. A térkép részletezettségéből adódóan itt a ház ábrázolása itt sem látható még.

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) már ábrázolja a házakat, de itt még nem látható a jelenlegi keretes beépítés. A mai Piarista utcára merőleges tengelyű házak helyezkednek el az utcában.

A **Kataszteri térképen** (XIX. század) már a mai keretes beépítés látható, a „Fő utca” (ma Köztársaság út) felőli épületrésszel egy ingatlant alkot az épület.

Az **1863-ben készült térképen** 732. számmal jelölik az épületet, a hozzá tartozó lélekösszeírás 1847-ből Prettenhoffer Ignácot jelöli tulajdonosként.

Az épület a belvárosban, a Köztársaság útra merőleges Piarista utcában található. Az épület főhomlokzata a Piarista templom oldalfalára néz. Az ingatlan telke a valamikori saroktelek megosztásával alakult ki.
A zárt sorú beépítésű utcán áll az U alakú épület. A Köztársaság úti épülettel együtt keretezi a belső udvart. Az utcai szárny és hátsó szárny nyeregtetős, a köztük lévő rész félnyereg tetővel kapcsolódik a szomszédos telkeken álló házhoz. Az utcai homlokzat oszlopdíszekkel tagolt, középső része szimmetrikus. Ezt a homlokzatszakaszt egy-egy páros féloszlop veszi közre, ezen belüli homlokzatot még egy-egy féloszlop tagolja. A szélső mezőkben két-két ablak található, míg középen csak egy nyílás van. A középső szimmetrikus homlokzatrész jobb oldalán található a bejárati nagykapu. Valamikori váci típusú kőkeretes kapu állhatott itt, mely később átalakításra került. Mára csak egy oszlopa látható, a másik oszlopát vakolatdísz idézi vissza. A kapu egyenes záródású, a fa kapu hármasosztatú. A kapu melletti rész az épület architektúrájából következtethetően későbbi keletkezésű vagy átalakított épületrész. A szimmetrikus résztől balra lévő homlokzati szakasz egy nyílással tagolt.
Az épület vakolt lábazatú. A párososzlopok közötti részen a falfelület tagozatos könyöklővel osztott, a kaputól jobbra csak az ablakok szélességében látható könyöklő. A szimmetrikus homlokzatrésztől balra könyöklőpárkány nem volt. Az eresz alatt zárópárkány húzódik. Az ablakok nyíláskerete tagozott, egyenes záródású. Az ablakok közötti homlokzati felületeken kváderosztás látható.
Az ablakok középen felnyíló, felülvilágítós fa ablakok, faragott középelemekkel. A kaputól jobbra eső részen korábban hármasosztatú ablakok kerültek beépítésre szintén hármasosztatú felülvilágítóval (Városgazdálkodási Vállalat felújítási terve szerint). A közelmúltban ezeket fehér színű műanyag ablakokra cserélték külső redőnytokkal.
A nyeregtető téglány alakú hornyolt cseréppel fedett. A csapadékvizet függőereszek gyűjtik össze, melyet négy ereszlefolyó vezet le. Az ereszlefolyókból a járdára folyik a víz.

A Váci Polgármesteri Hivatal tervtárában található tervdokumentáció szerint az 1930-as években az épületben több lakás lehetett. A terv a kapualj bal oldalán lévő lakás átalakítását tartalmazza, melynek keretén belül fürdőszobát alakítanak ki az érintett lakásban. A tulajdonos „nagyságos özv. Millmann Gézáné Úrnő”, a tervet Gábriell János kőműves és ácsmester (Vác, Honvéd utca 8.) készítette 1931. áprilisában.

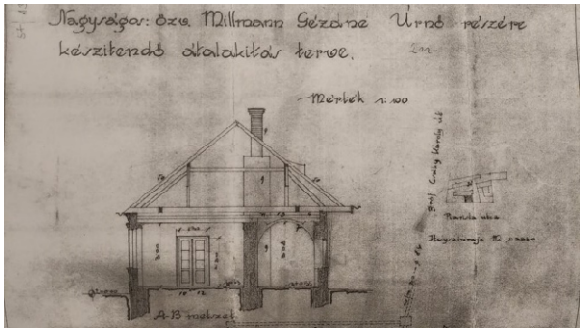

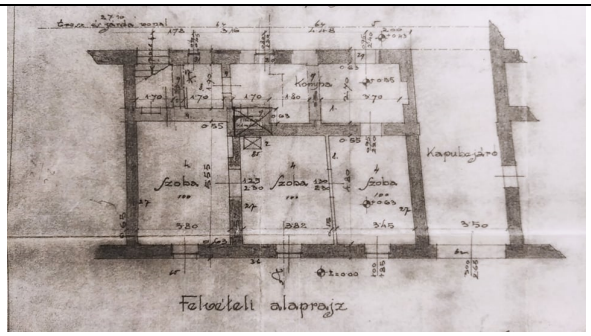

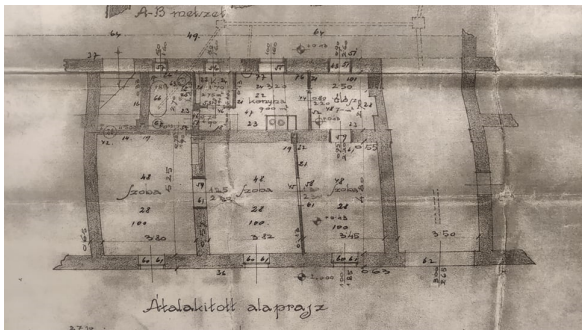

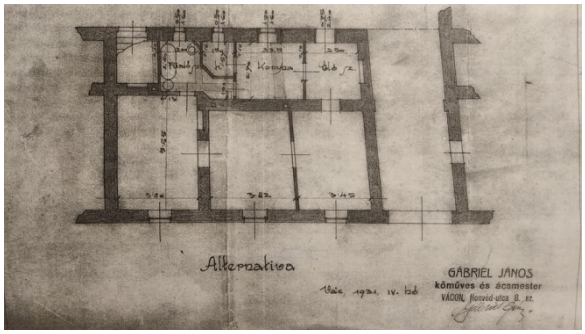

Fentieket összefoglalva az ingatlan telke már 1718-ban létezett. A hátsó szárny alatti pince középkori eredetű. A pince leírását Miklós Zsuzsa: Vác középkori pincéi (1996.) című könyvében találhatjuk (67. számú pince). A könyvben utalnak Torma István véleményére is, aki „az 1570-es összeírás alapján arra következtet, hogy ez a telek ebben az időszakban Nagy Péteré volt: „Sövényből épült öt szoba, pincével, udvarral, konyhakerttel és fél kúttal”. A jelenlegi épület később épült a régi ház helyére, a pince fölé. A korábbi tervdokumentációk alaprajzain egy épületként látható a keretes beépítésű tömeg. A homlokzati kialakításán azonban a mai Köztársaság út felőli épület és a Piarista utcai épület külön házként jelenik meg (tűzfalkialakítás, homlokzati architektúra). A telek megosztására 1996-ban került sor, a Köztársaság úti épületrész és Piarista utcai U-alakú épületrész külön helyrajzi számra került.

12. Állapotfotók:

Állapotfotók 2021.:

13. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület részben felújított. Többi része felújításra vár. A falakon leázásokból adódó sérülések (párkányzat), illetve felvizesedésből származó vakolatleválás tapasztalható.

14. Felújítási javaslat:	Teljes homlokzatfelújítás. Műanyag ablak cseréje fa szerkezetű nyílászáróra.
15. Felújítási támogatás:	*pályázat benyújtva 2021. – nem részesült támogatásban*

TÖRZSKÖNYV 17.5

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Kakas, református közösségi ház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Dózsa György út 48.
	helyrajzi szám:	2404
	SZT kivonat:	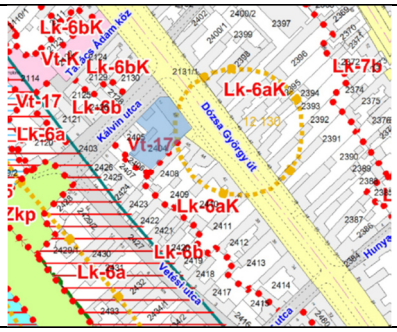
	GPS koordináta:	47°47'13.6"N 19°07'04.9"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze: csak főépület
5. A védett érték rendeltetése:		közösségi épület
6. TKR szerinti besorolás:		Hagyományőrző zártsorú lakóterületek - észak
7. Egyéb védelem:		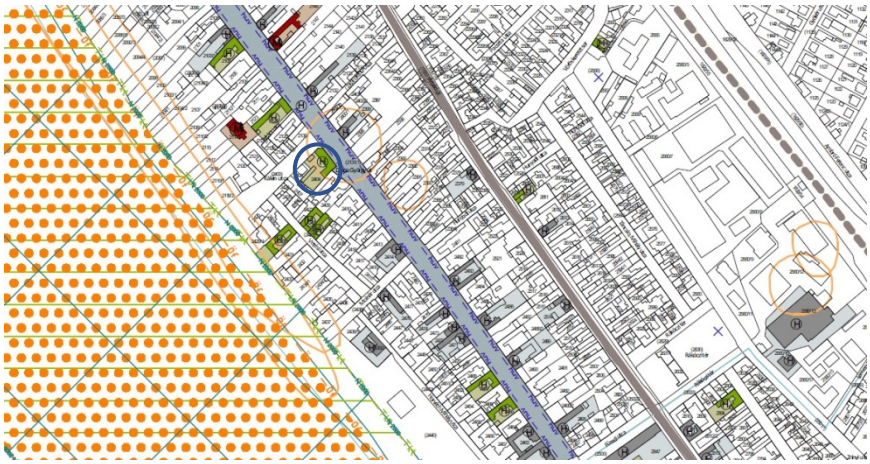 - helyi védett utcakép: Dózsa György út: 11.2
8. A védelem indoklása:		Az 1938-ban épült közösségi ház a kisváci református közösség központjának egyik fontos épülete.
9. A védett érték leírása:		Földszintes utcafrontra telepített saroképület, mely később belső épületszárnnyal bővítésre került. Eredeti funkciója közösségi ház, ennek megfelelően nagy belmagassággal épült. Hosszhomlokzata nyolctengelyes. Az eredeti tervrajzok szerint hármasosztatú, felülvilágítós ablakai voltak, jelenleg íves záródású nyílások tagolják. A tetőn lévő padlásbevilágító ablakok eredetiek. A sarkon lévő előtető az eredeti terven nem szerepelt.Belül erdélyi mesterek által készített kazettás fa mennyezet látható.
10. Értékleltár:		- fa kazettás mennyezet

	- eredeti tetőbevilágítók
11. Építéstörténet:	**Térképi megjelenítés:** Az épület tömbje a **Magyarország Első Katonai Felmérés** (1782-1785) térképen jól kivehető. Az adott területen már ábrázoltak házakat, de a térkép részletezettségéből adódóan a pontos helyzetét az épületnek nem lehet meghatározni. **A Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen is jól kivehetők a házak, de itt még nem látható a jelenlegi beépítési mód. A **Kataszteri Térkép** (XIX. század) pontosabban ábrázolja az épületek elhelyezkedését, jól látható a beépítési mód.

A református egyház nevében az akkori lelkész, Sáfár Béla 1930. február 1-jén nyújtott be kérelmet a városhoz, melyben a korábbi Fehér ló étterem telkét kérte ingyenesen a várostól a reformátusok kulturális és népjóléti intézményeinek elhelyezésének céljára. A város 1930. decemberében hozott határozatában a telket ingyenesen a református egyháznak adományozta azzal a feltétellel, hogy a telken álló régi épületet egy hónapon belül lebontja és a telket elkeríti, a város által elfogadott terv alapján a kért célnak megfelelő épületet 1933. december 31-ig felépíti. Amennyiben ezek a feltételek nem teljesülnek, akkor az ingatlan visszaszál a város tulajdonába.
Anyagi nehézségek miatt az egyház a kért határidőre az építkezést nem tudta megkezdeni és befejezni, ezért arra vonatkozóan hosszabbítási kérelmet kért és kapott a várostól. A gyülekezeti ház terveire 1938-ban kapott az egyház építési engedélyt.

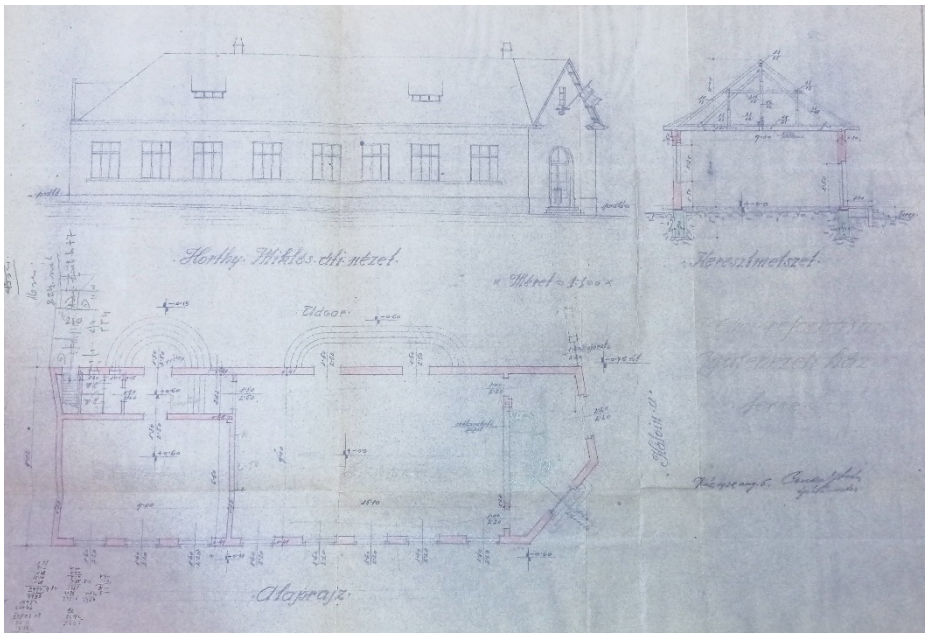

PMH Tervtár: 109/5042
Az épület későbbi h.használatáról Hörömpő Zsolt A váci református egyház története és iratai című szakdolgozatában olvashatunk röviden:
„A kultúrházat nem államosították az ötvenes években, de a városi tanács utalta ki különböző szerveknek. Használta a fegyház, volt benne kocsma, mozi, általános iskolai tornaterem és úttörőház, végül a Váci Hajó SE kajak-kenu szakosztálya (már bérelte) 1971-től a legutóbbi évekig”.

	Ezt követően barkácsboltként is szolgált a 2000-es évek elején. Jelenleg használaton kívül van. 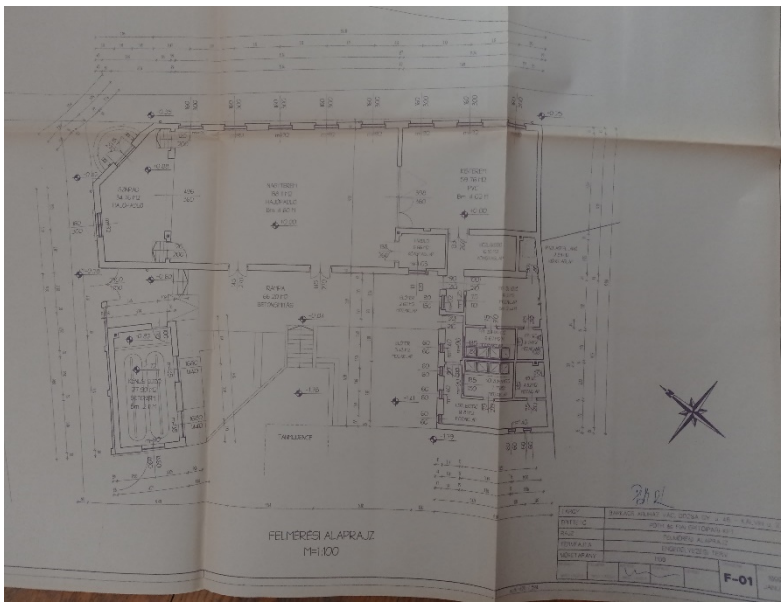
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 1999:* Kálvin utcai homlokzat 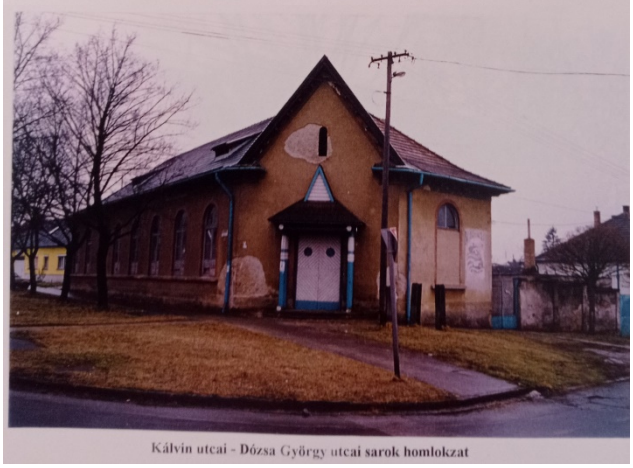 Kálvin utcai - Dózsa György utcai sarok homlokzat

Belső udvari homlokzat - vizes blokk (részlet)

Főépület belső udvari homlokzat (részlet)

Állapotfotók 2021.:

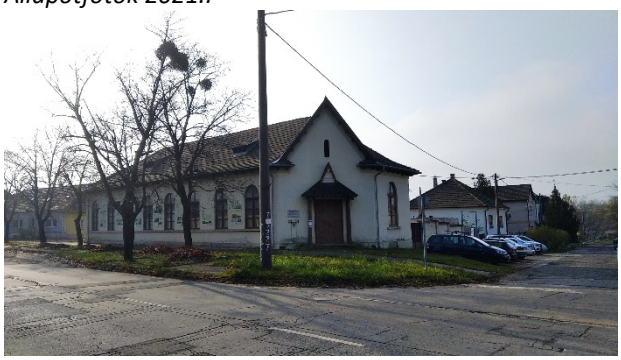

13. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület pár éve üresen áll, fűtetlen. Valószínűleg ennek következtében a lábazat vonalában vizesedés és ezzel összefüggésben vakolati hibák, hiányosságok tapasztalhatóak. Ablakai, homlokzatai karbantartásra szorulnak. A belső állapotok nem ismertek. A tetőhéjazat külső szemrevételezéssel épnek tűnik, az előtető héjazata sérült, javításra szorul. Az épület körüli járdák, az előlépcső gazmentesítése, karbantartása szükséges.
14. Felújítási javaslat:	Az épület felújításához elengedhetetlen, hogy az épület funkciót kapjon, használatba kerüljön. A vizesedési problémák oka vizsgálandó, megoldandó. A z ablakok, faszerkezetek karbantartása, a teljes homlokzati felület felújítása javasolt. A hozzáépített épületrészek a funkciónak megfelelően, az eredeti épület megjelenéséhez illeszkedően újítandó fel. Nagyobb átalakítás esetén javasolt az eredeti terv szerinti nyílászárók visszaállítása.
15. Felújítási	-

támogatás:	

Beérkező levelek (1 121) - andre... | FW: Felsővárosi Református Egyh... | Vác Város Levéltára | Microsoft Word - V.093c(472)(la... | 58 Cserje u. – Google Térkép
vacarchivum.hu/showPdf/pdf/68
térképek | Art deco | ral_rgb_valto | anyagok | Váci múzeumi levél... | Vác | sál | Dunakeszi HESZ | építár [Csomópontok] | Doktor House 6.éva... | Pontok beváltása s... | Doktor House 6.éva...
Oldal: 335 összesen: 955 | Automatikus nagyítás
Keresés: református | Összes kiemelése | Kis- és nagybetűk megkülönböztetése

		...lme	1935	8	
		...bán utca és a Tabán lépcső rendezése	1935	15	
1171		Külföldi cég gázgyár építési ajánlatának elutasítása	1935	3	
1220		Alberty Kornélné vidéki tejgyűjtő üzemengedélye, iparengedélye kisebb városi tejellátó üzemre, ellenőrzési díj fizetés alóli felmentése	1926–1935	36	
1235	31	Capek Vencel községi kötelékbe való felvételének kilátásba helyezése	1935	8	
1256	42	Kovács Károly telekvásárlása (Mária Terézia rkp.)	1935	2	
1283		Dr. Untermüller Ferencné áramszolgáltatásra vonatkozó panaszának kivizsgálása	1934–1935	5	
1335		Lédermayer Ferenc (Budapesti főút) hentes iparengedélye	1935	2	
1341		Telek ajándékozása a Váci Református Egyház számára (Horthy Miklós út–Kálvin u., Fehér Ló vendéglőtelke), beépítési kötelezettség előírása, kultúrház építési határidejének meghosszabbítása, a telek bekerítése	1930–1935	40	
1370		Állategészségügyi intézmények körül észlelt hiányok pótlása	1935	13	
1374		Grün Péter a Spinyér dűlői fahíd beszakadása által kocsijában okozott kárának megtérítése, a spinyéri és a szurdoki úton levő fahíd javítása	1934–1935	10	
1440		Kiss Ferenc özv. Csákányi Marx Jánosné elleni cselédügyi panaszának kivizsgálása	1935	14	
1441		Drahony István (Széchenyi u.) kőfaragó ipara	1935	2	
1483		Városi cédulaház építése (Szt. István tér, állatvásár) állami kölcsön igénybevételével	1927–1935	54	
1547		A váci iparos, kereskedő fiú- és leány tanonciskolák és a felsőkereskedelmi iskola igazgatói, tanári és tanítói állásainak betöltése Mell.: Pályázatok 1929., 1932., 1934., 1935.	1928–1935	155	
1554		Testnevelési bizottsági ülés jkv-e	1935	3	

KATONA LAJOS....docx | Könyvtár-Feladat....docx | DSC_0240_201206....jpg | DSC_0238_201206....jpg | DSC_0143_201206....jpg | Összes megjelenítése
HUN HU 14:47 2022. 06. 02.

Beérkező levelek (1 121) - andre... | FW: Felsővárosi Református Egyh... | Vác Város Levéltára | Microsoft Word - V.093c(472)(la... | 58 Cserje u. – Google Térkép
vacarchivum.hu/showPdf/pdf/68
térképek | Art deco | ral_rgb_valto | anyagok | Váci múzeumi levél... | Vác | sál | Dunakeszi HESZ | építár [Csomópontok] | Doktor House 6.éva... | Pontok beváltása s... | Doktor House 6.éva...
Oldal: 384 összesen: 955 | Automatikus nagyítás
Keresés: református | Összes kiemelése | Kis- és nagybetűk megkülönböztetése

			1938	3	
		...engedély ügye	1938	8	
9857		A Hevér Hengermalom, Vác (Horthy Miklós út) munkarendje	1938	2	
9878		Vitkay János (Szekszárd) fényképész iparengedélye Vác város területére	1938	7	
9888		Özv. Móricz Sándorné sz. Prohászka Emília (Horthy Miklós út) papír, írószer és játékkártya árusító iparengedélye	1938	13	
9902		Prohászka Kamill testnevelési bírsága fia, Gábor leventeoktatásról való távolmaradása miatt	1938	9	
9954		Eisler testvérek (Mátyás kir. u.) épület átalakítási engedélye	1938	5	
9965		A Váci Református Egyházközség (Horthy Miklós út) kultúrház építési engedélye	1938	6	
10069		Bajna Tibor (Sejce dűlő) építési engedélye	1938	3	
10110		A Mezőgazdasági Bizottság ülési jkv–e a város tu-	1938	4	

Iktatószám	Közgy.	Tárgy	Évszám	Lapszám	Megjegyzés

KATONA LAJOS....docx | Könyvtár-Feladat....docx | DSC_0240_201206....jpg | DSC_0238_201206....jpg | DSC_0143_201206....jpg | Összes megjelenítése
HUN HU 14:48 2022. 06. 02.

Beérkező levelek (1 121) - andre FW: Felsővárosi Református Egyh Vác Város Levéltára Microsoft Word - V.093c(472)(la 58 Cserje u. – Google Térkép
vacarchivum.hu/showPdf/pdf/68
térképek Art deco ral_rgb_valto anyagok Váci múzeumi levél... Vác sál Dunakeszi HESZ építár [Csomópontok] Doktor House 6.éva... Pontok beváltása s... Doktor House 6.éva...
Oldal: 386 összesen: 955 Automatikus nagyítás
Keresés: református Összes kiemelése Kis- és nagybetűk megkülönböztetése

		[illegible] széchenyi [illegible] edély kérelme	1938–1939	11	
84		Thieben Richárd (Zsobrák dűlő) szőlőtelepítési engedélye	1939	2	
125		A Magyar Külügyi Társaság anyagi támogatási kérelme	1939	3	
145		Törvényhatósági Hordójelző Hivatal felállítási költségei fedezetének biztosítása	1938–1939	10	
146		A váci református iskola és kultúrház építéséhez segély megállapítása	1938–1939	12	
147		A kórházalapnak nyújtott kölcsön megtérítése	1938–1939	8	
149		Neuhausz Vilmos, valamint gyermekei Sándor és Rózsa állampolgársági bizonyítványa	1938–1939	7	
204		Pénzügyminiszteri rendelet a volt osztrák államadósági címletek kicserélésére németbirodalmi címletekre	1938–1939	5	
207		Szabadforgalomra jogosított kertészek kimutatásáról szóló rendeletek	1937–1939	8	
208		Községi és városi testnevelési bizottságok alakításáról szóló rendeletek	1928–1939	19	
211		Mezőőrök, erdőőrök, hegyőrök megválasztása, oktatásuk, fegyverhasználatuk	1923–1939	396	
218		Tomka József (Vásas dűlő) drótos vándoripar engedélye Mell.: T. J. engedélykönyve 1933–1937	(1933–) 1938–1939	46	
224		Cservenák Jenő ingatlan vásárlása (Tabán u.)	1938–1939	16	
234		Egészségügyi, kórházi statisztikai jelentések	1937–1939	27	b.: M. Kir. Tiszti Orvos Vác; Vác Megyei Város Magánkórháza 1890
261		Füle András telekvételi ügye (Árpád u.)	1932–1939	17	

KATONA LAJOS....docx Könyvtár-Feladat....docx DSC_0240_201206....jpg DSC_0238_201206....jpg DSC_0143_201206....jpg Összes megjelenítése
HUN HU 14:49 2022. 06. 02.

Beérkező levelek (1 121) - andre FW: Felsővárosi Református Egyh Vác Város Levéltára Microsoft Word - V.093c(472)(la 58 Cserje u. – Google Térkép
vacarchivum.hu/showPdf/pdf/68
térképek Art deco ral_rgb_valto anyagok Váci múzeumi levél... Vác sál Dunakeszi HESZ építár [Csomópontok] Doktor House 6.éva... Pontok beváltása s... Doktor House 6.éva...
Oldal: 911 összesen: 955 Automatikus nagyítás
Keresés: református Összes kiemelése Kis- és nagybetűk megkülönböztetése

		[illegible]	1949	12	
		[illegible] tium (Konstantin tér) emeleti díszterem teremhasználati engedélye	1949	5	1 db alaprajz kiemelve XV. 12 tervtárba
3083		Az Állami Általános Leányiskola (Konstantin tér) tornaterének előadások céljára teremhasználati engedély megadása	1949	4	1 db alaprajz kiemelve XV. 12 tervtárba
3085		Horganyhengermű (Zrínyi u.) kultúrterének teremhasználati engedélye	1949	4	
3086		Református Egyház Kultúrháza (Dózsa György út) színháztermének teremhasználati engedélye	1949	5	1 db alaprajz kiemelve XV. 12 tervtárba
3087		Radányi Ede („Curia" szálloda, (Március 15. tér) színháztermének teremhasználati engedélye	1949	5	1 db alaprajz kiemelve XV. 12 tervtárba
3090		Bocsányi József lakásügye	1949	12	
3095		Műszaki folyóirat megrendelése	1949	6	
3104		Kárbiztosítási szerződések felmondása	1949	14	
3110		Hatósági szülésznők (bábák) megbízatása, kinevezése, helyettesítése	1945–1949	69	
3111		Baján Mihály férfiszabó iparának szüneteltetése	1949	6	
3114		Özv. Benkő Károlyné kocsmaipar engedélye	1949	11	
3117		Führer László (Petőfi u.) épület bontási engedélye	1949	7	
3119	63	Szegények segélyezésével kapcsolatos eljárás egyszerűsítése	1949	11	
3121		A város gazdálkodásáról készített eredménykimutatások	1949	60	
3137	42	A jéggyár 1949. évi költségvetése	1949	24	
3171		Bénik Gyula nyomdaiparának szüneteltetése	(1947–) 1949	3	
3178		Özv. Varsányi Andrásné ingatlan átruházási kérelmének elutasítása	1949	5	
3180		Brezovszki Ferencné hadigondozási ügye	1949	22	
3184		Közterületi hirdetési jog szabályozása	1949	5	
3189		Óvodák, napközi-otthonok fenntartása	1949	15	
3190		Városháza további helyreállítása tárgyában hozott	1948–1949	9	

KATONA LAJOS....docx Könyvtár-Feladat....docx DSC_0240_201206....jpg DSC_0238_201206....jpg DSC_0143_201206....jpg Összes megjelenítése
HUN HU 14:51 2022. 06. 02.

TÖRZSKÖNYV 17.6

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		református lelkészlak
2.Helye:	*cím:*	Vác, Dózsa György út 54.
	helyrajzi szám:	2124
	SZT kivonat:	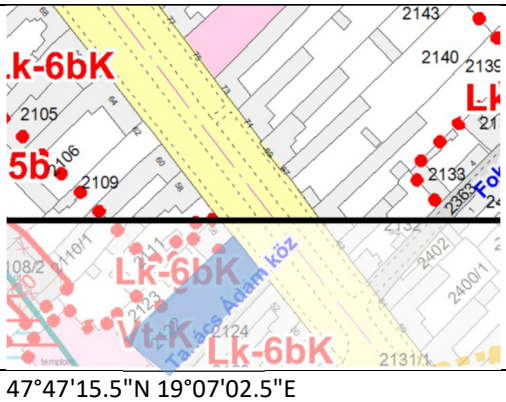
	GPS koordináta:	47°47'15.5"N 19°07'02.5"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2022. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) e) utcai homlokzati kialakítás
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző zártsorú lakóterületek - észak
7. Egyéb védelem:		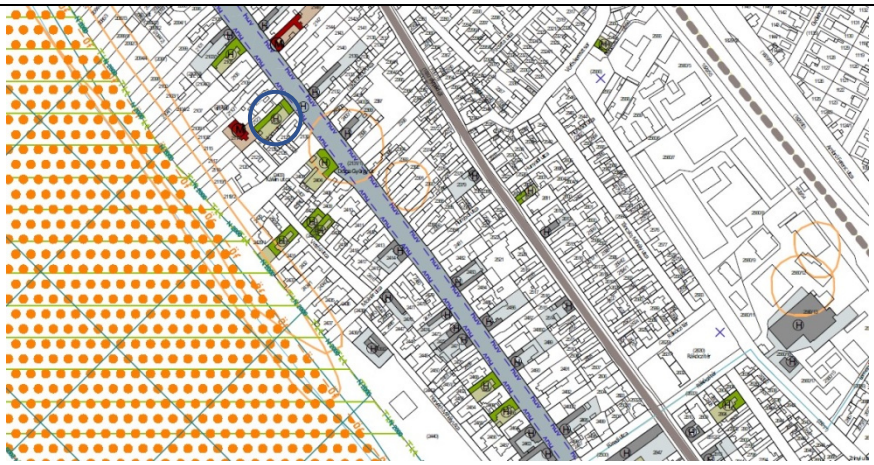 - helyi védett utcakép: Dózsa György út: 11.2 - korábban műemlék
8. A védelem indoklása:		Az épület főhomlokzata, habár nem eredeti, annak meghatározó városképi megjelenése és helytörténeti értékei miatt megőrzendő.
9. a védelembe vett érték leírása		Az épület földszintes, L-alakú épület. Utcai homlokzata újjáépített az eredeti megjelenésének megfelelően. A homlokzat középső részén a kapuzatot keretező oszlopokkal és azokon nyugvó timpanonnal kialakított, kissé előreugró középrizalt található. Az homlokzat további két szélső része két, illetve háromtengelyes. Ablakai vakolatkeretezésűek, lábazata kőlábazat.
10. Értékleltár:		Takács Ádám emléktábla:

<table>
<tr>
<td></td>
<td>

Felirata:
TAKÁCS ÁDÁM
1733-1797
A TÜRELMI RENDELET UTÁN
ÚJRASZERVEZETT
VÁCI REFORMÁTUS GYÜLEKEZET
ELSŐ PAPJA, TEMPLOMÁNAK ÉPÍTTETŐJE,
PRÉDIKÁCIÓS KÖTETTEK ÍRÓJA,
KARACS TERÉZNEK,
A MAGYAR NŐNEVELÉS
EGYIK KEZDEMÉNYEZŐJÉNEK NAGYAPJA.
V.V.V.E. 1993.

Pap Béla emléktábla:

Felirata:
ITT ÉLT
PAP BÉLA
A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI
MAGYAR REFORMÁTUS ÉLET
KIEMELKEDŐ SZEMÉLYISÉGE,
A „MAGYAR ÚT” SZERKESZTŐJE,
A KISVÁCI
REFORMÁTUS GYÜLEKEZET
MÁRTÍRSORSÚ LELKIPÁSZTORA.
V.V.V.E. 1992.
</td>
</tr>
<tr>
<td>11. Értékleltár:</td>
<td>Térképi megjelenítés:

Az épület tömbje a Magyarország Első Katonai Felmérés (1782-1785) térképen jól kivehető. Az adott területen már ábrázoltak házakat, de a térkép részletezettségéből adódóan a pontos helyzetét az épületnek nem lehet meghatározni.</td>
</tr>
</table>

A Második Katonai Felmérés (1819-1869) térképen is jól kivehetők a házak, de itt még nem látható a jelenlegi beépítési mód.

A Kataszteri Térkép (XIX. század) pontosabban ábrázolja az épületek elhelyezkedését, jól látható a beépítési mód. Itt már látható a parókia épülete.

A parókia 1843-ban épült fel, utcai homlokzata copf stílusban készült. Műemlék jellegű védettség alatt állt a parókia átépítéséig. A parókia bővítésére, felújítására 1884-ben került sor. Az engedély szerint „az utcai megjelenés védendő, az utcai homlokzati falának architektúrája változtatás nélkül megtartandó”. Az építés alatt

	azonban az utcai homlokzati fal engedély nélkül mégis teljesen elbontásra került annak műszaki állapotára hivatkozva. A műemlékfelügyelőség a műemléki védelem törlése mellett a homlokzat eredeti megjelenésű helyreállítását írta elő.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotó 1984:* *Még az eredeti homlokzat* *Állapotfotók 2021.:*

12. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület homlokzata felújításra szorul. A timpanon felső részénél, illetve az eresznél több helyen leázási nyomok láthatók.
13. Felújítási javaslat:	Az ereszek felülvizsgálata, azok szükség szerinti javítása javasolt a leázások

	megszüntetésére. Ezt követően helyreállítandók a homlokzat sérült részei.
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.7

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Vetés utca 13.
	helyrajzi szám:	2422
	SZT kivonat:	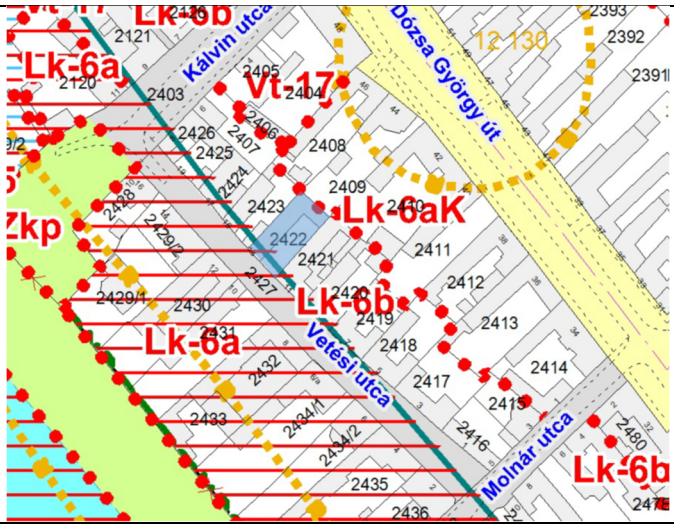
	GPS koordináta:	47°47'10.9"N 19°07'03.9"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) b) az építmény egy része: kapuzat
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző zártsorú lakóterületek - észak
7. Egyéb védelem:		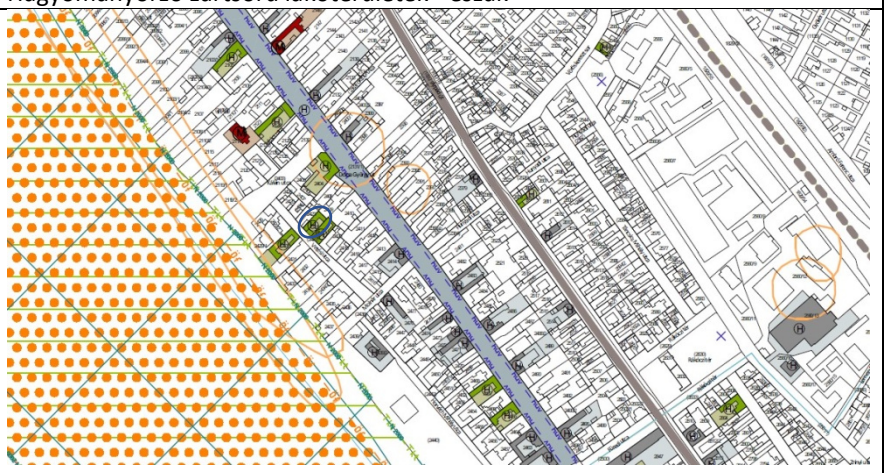 -
8. A védelem indoklása:		A városra jellemző naszályi kőből készült kőkeretes kapu.
9. A védett érték leírása:		Hagyományos kosáríves váci kapu, a kőkerettel egybeépített kő kerékvetővel.
10. Értékleltár:		-
11. Építéstörténet:		**Térképi megjelenítés:** Az épület tömbje a **Magyarország Első Katonai Felmérés** (1782-1785) térképen jól kivehető. Az adott területen már ábrázoltak házakat, de a térkép részletezettségéből adódóan a pontos helyzetét az épületnek nem lehet meghatározni.

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen is jól kivehetők a házak, de itt még nem látható a jelenlegi beépítési mód.

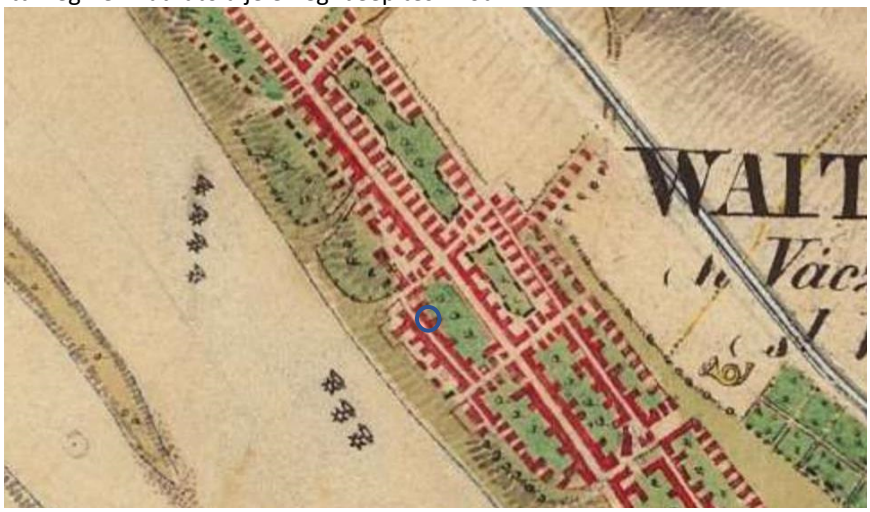

A **Kataszteri Térkép** (XIX. század) pontosabban ábrázolja az épületek elhelyezkedését, jól látható a beépítési mód, a kaput a térképen nem jelenítették meg, de a házzal egyidejű építése nem vitatható.

Az eredeti, többször bővített, átépített épületet 1999-ben tulajdonosa, felújította, bővítette. A beruházás során a régi kapu megmaradt, a köveit eredeti helyzetükbe állították vissza.

	Az 1999-es felújítás előtti állapot az alábbi fotókon látható.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	A kapun állapota kielégítő. Belső ívén korábbi festéknyomok láthatók.
14. Felújítási javaslat:	A kapu felújítása kőrestaurátor bevonásával végezhető.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.8

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	cím:	Vác, Tímár utca 8-10.
	helyrajzi szám:	3505
	SZT kivonat:	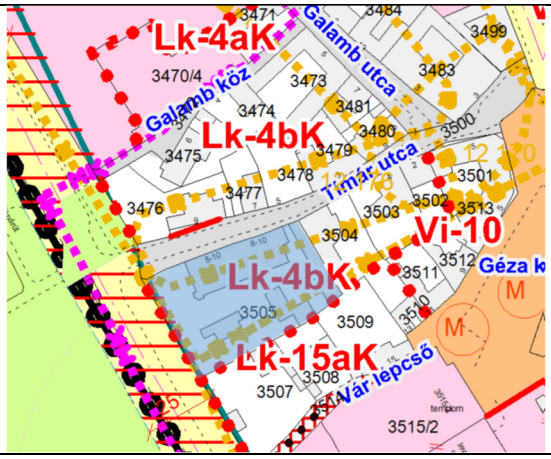
	GPS koordináta:	47°46'22.1"N 19°07'47.7"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az épület egésze, b) kerítés
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolás:		Hagyományőrző, zártsorú lakóterületek - dél
7. Egyéb védelem:		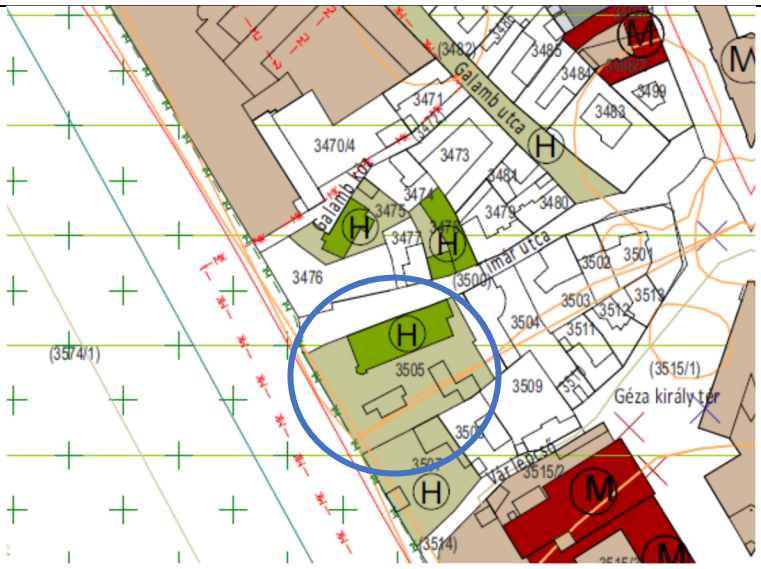 Műemléki környezet (MK) (9345) Régészeti lelőhely

	Helyi területi védelem
8. A védelem indoklása	A Duna-parton megjelenő villák egyike, kerítése visszaidézi a Duna-part feltöltése előtti állapotát.
9. A védett érték leírása:	Földszint + részben tetőtérbeépítéses L- alakú épület. A Tímár utca felől zártsorúan kialakított, a Duna-part felőli oromfalas kialakítású épületszárny mellett a szomszéd telek felé kerttel fellazított beépítésű. Tömör tégla-kő támfalában a sarkon kovácsoltvas mellvéddel kialakított kőerkély található. Az épület homlokzata oszloprizalitokkal, vakolt ablakkeretezésekkel tagolt, melyek nem eredetiek. Az építéskori homlokzati megjelenése nem ismert. Kő lábazata van.
10. Értékleltár:	kovácsoltvas kerítéselem (1890-es évek):
11. Építéstörténet:	Az ingatlan a „Géza király tér környezete” műemléki környezetben, régészeti lelőhellyel érintett területen található. Térképi megjelenítés: Az épület tömbje a Magyarország Első Katonai Felmérés (1782-1785) térképen jól kivehető. Az adott területen már ábrázoltak házakat, de a térkép részletezettségéből adódóan az épület a pontos helyzetét, alakját nem lehet meghatározni. A Második Katonai Felmérés (1819-1869) térképen is jól kivehetők a házak, a beépítés tömbje, de itt még nem látható a mai házforma. Építése későbbre tehető.

A Kataszteri Térkép (XIX. század - 1873) pontosabban ábrázolja az épületek elhelyezkedését, jól látható a beépítési mód, amely már részben megfelel a mainak. A Duna - parti támfal/kerítés, azonban még nincs feltüntetve, a telek a Dunáig fut

A ház történetének kezdeteiről, lakóiról Zomborka Márta cikkében olvashatunk, mely a Váci Hírnök 2022. májusi számában jelent meg. A cikk szövege itt olvasható:

„Tündérlak a Tímár utcában
A váci Tímár utca alsó végén az utcaszint fölött alig pár centivel lebeg egy erkély, különös látvány. Bizony, más terepviszonyokkal számoltak az 1880-as évek elején, amikor védfalat építettek itt, Piufsich Lajos, a „váci nábob” házánál. Az ingatlan a levéltári iratok tanúsága

	szerint a 19. század közepén Véber János birtokában volt, majd Carl Bober kereskedőé, aki 1873-ban kelt német nyelvű végrendeletével hagyományozta Piufsichra, hálából az apjától kapott kölcsönért. Az új tulajdonos hamar varázsolt itt egy kényelmes villát, ami az 1891 szilveszterén bekövetkezett öngyilkossága után ugyancsak a kíváncsiság célpontjává vált. A Vasárnapi Újság 1892. januári számai így tudósítanak: „12 évvel ezelőtt egy igénytelen házacska állt a mostani «tündérlak» helyén. Ezt Piufsich Bóber-től örökölte, ehhez vett 4 szomszéd háztelket, és így lett évről-évre tágasabb és díszesebb e lak.” Az újság váci levelezője, Csik-Volecz Sándor beszámolója alapján írja, hogy a ház utcafrontja nem sokat mutat, de a Dunához lekanyarodva impozáns épület áll előttünk. A Duna akkor még közvetlenül a kert alatt folyt, és az építtető valószínű a hajón utazóknak akart többet mutatni. Magas kőkerítés sarkára készült az erkély, fölötte terasz, „egy valóságos tündérlak (mint ezt itten Erdőssy fényképész keresztelte el) virágágyaival, faültetvényeivel és szobraival.” Az udvarban különféle épületrészek sorakoztak, a part felé erkélyekkel, a falakon folyondárral. Tizenkét szoba elegánsan bútorozva, egy fürdő, két konyha, egy nagy pince, egy jeges pince, istálló öt lóra, két kocsiszín és egy külön gondnoki lakás. A lakrészek villamos jelzővel és telefonnal összekötve, a kertben külön vízvezeték az öntözéshez, két üvegház. A birtok őrzése a házmesterre és egy újfunlandi ebre volt bízva. Erdőssy Rezső, a tündérlak névadója, fotón is megörökítette a ház társasági életet. Nagy szó volt ez, mert Piufsich legendásan tartózkodott a fényképezéstől, „arczkép, fénykép róla nem található, sőt még az első hazai takarékpénztár főbb tisztviselőinek valami ünnepélyes alkalomra készült arczképgyüjteményéből is hiányzik az ő — az egyik legfőbb tisztviselő, a főpénztárnok — arczképe.” A lapban leközölt pillanatfölvétel a verandán, kártyajátékkal mulatozva, rokoni körben tünteti föl a házigazdát, a később milliomos sikkasztóként elhíresült férfit, aki kalap nélkül ül az asztal mellett. „Ugyancsak e veranda alatt látható egy három tagból álló kedves gyermekcsoport, a nevelőnővel. E gyermekek közül kettő a Knotz-leányka, a dúsgazdag Szelényi két unokája, kikre nagyatyjuk százezer forintot hagyott, s kiknek gyámságával végrendeletében Piufsichot bizta meg.” A lányok regényes sorsa szintén nagyon foglalkoztatta a közvéleményt. A képen a fiúcska lehet az 1871-ben született egyetlen Piufsich gyermek, aki nagykorúságát elérvén nevet változtatott, s a belügyminiszter 11198/92 sz. engedélyével Pogány Lajos néven élt tovább. Még születési nevével jegyezte a népszerű Nincs cserepes tanyám című műdal zenéjét, amit akkoriban budapesti népdalként is neveztek. Piufsich Lajos Vácon, kláraházi kastélyában lőtte főbe magát a banki leltárt megelőző napon. A szerencsétlen sorsú ember végzetes tette előtt igyekezett rendezni magánszemélyekkel kapcsolatos anyagi ügyeit. Sokan szerették sikert, életvidámságot tükröző egyéniségét, ám néhány év alatt a pompa hajszolójává vált. Remélt üzleti sikerei elmaradtak, a látszatot ideig-óráig csalással őrizte, de a következményekkel már nem akart szembenézni. Özvegye, Wimmer Clarisse két év után újra férjhez ment, és boldogabb házasságban, 90 éves koráig élt.” A cikk mellett közölt fotók:

Tündérkert a Tímár utca végén

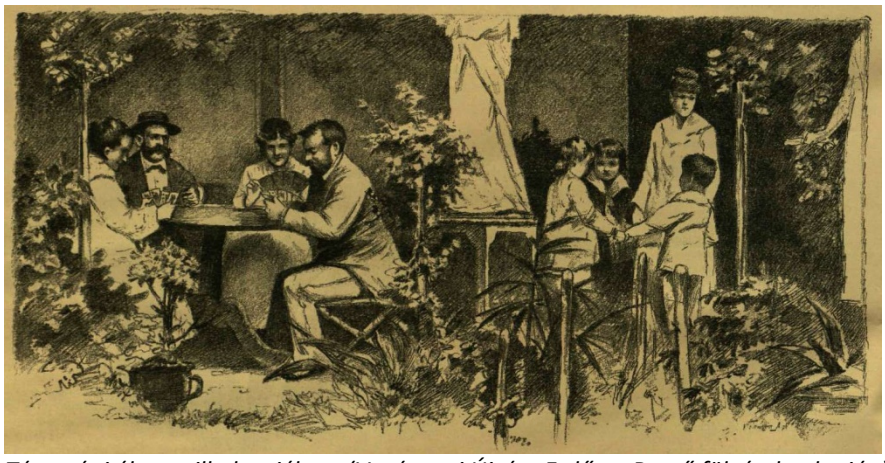

Társasági élet a villa kertjében. (Vasárnapi Újság, Erdőssy Rezső fölvétele alapján)

Vác Város Levéltárában található iratokban olvashatunk a kerítés, illetve támfal engedélyeztetésének körülményeiről. Pfufisich Lajos engedélyt kért a Duna felőli támfal megépítésére. A támfal terveit Péts Sándor készítette 1880. májusában. Pfuifsich a kérelemben ír a kerítés helyéről, megjelenéséről is: „…terv szerint általam építendő kőfalat, mely a püspök kert és a barátok külső falával egy vonalba huzatnék, a timár utcai részről pedig a terv szerinti helyen építendő alacsonyabb kőfal csinos vasráccsal látatnék el.”

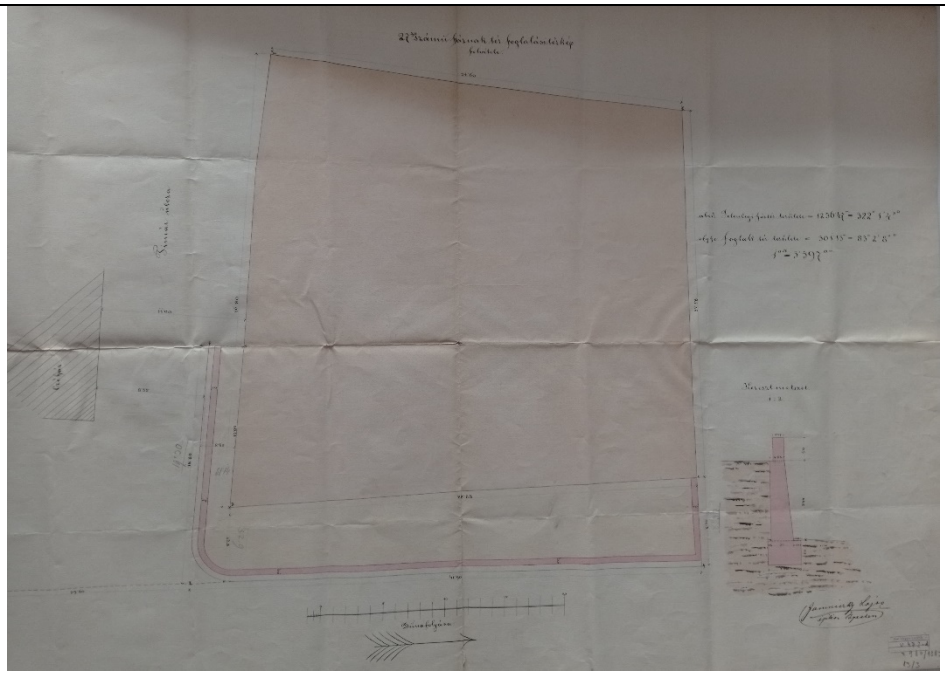

Az 1889. március 20-án kelt jegyzőkönyv, mely alapján a támfal megépülhetett, azt is tartalmazza, hogy a kőfal építéssel együtt el kell készíteni a barátok melletti lejáró lépcsőt:
„A jelenleg fenálló fal és a most építendő fal között a tervrajzban megjelölt helyen a dunához egy bolthajtás alá vett lépcső lejárás építtetik, mely a kőfallal egyvonalban nyúló és a bolthajtású üregbe befelé nyíló vas rácsozatú ajtóval záratik el.”

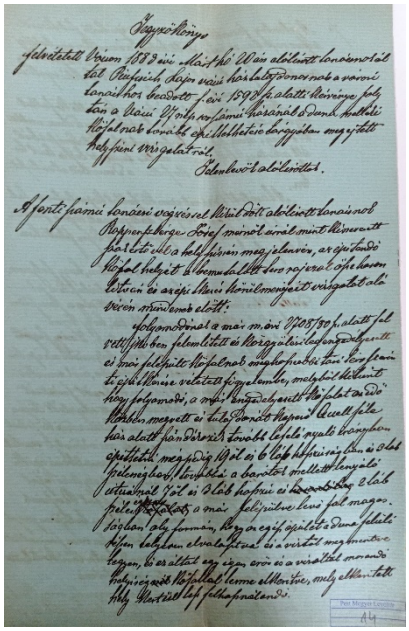

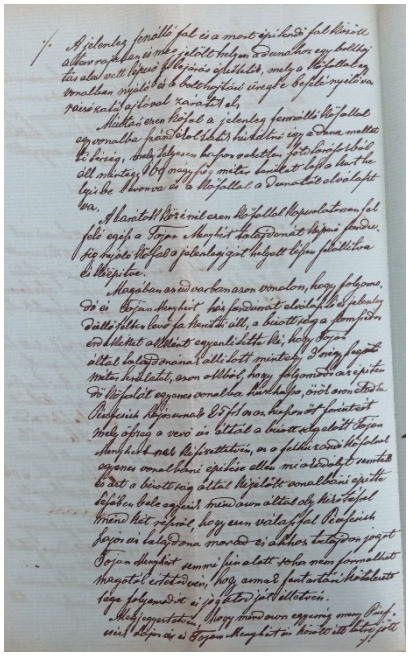

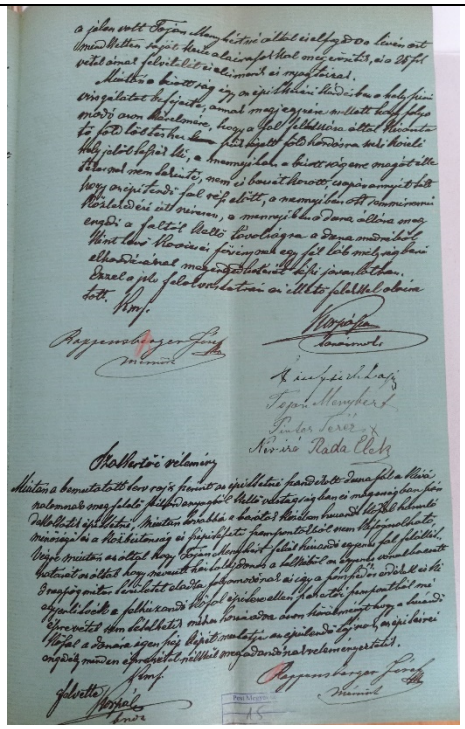

A ház később Gróf Széchenyi Alice (1871. Nagycenk – 1945. Pomáz) (Széchenyi István unokája) birtokába került, aki a meglévő épületet át kívánta alakíttatni. Az átalakítási tervek a Váci Polgármesteri Hivatal tervtárában találhatóak. A terv készítőjeként: Rosiváll Ferenc mérnök van megjelölve, a tervek dátuma:1930. augusztus. Az átalakítás a tervszerinti formában nem valósult meg.

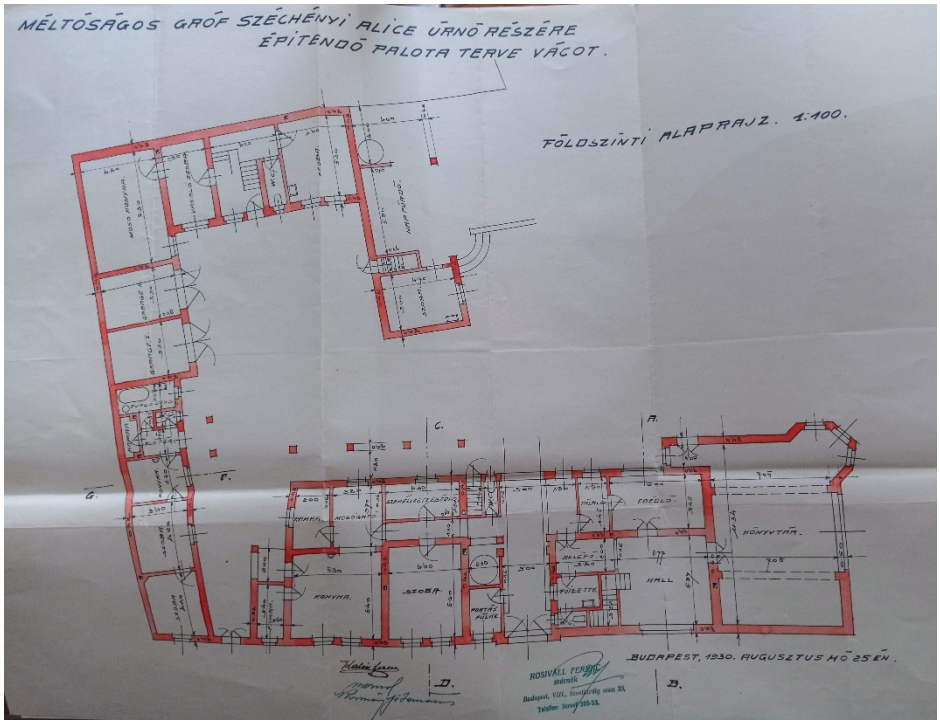

Földszinti alaprajz

Tímár utcai homlokzat

Szintén a tervtárban található tervrajzokból tudjuk, hogy a ház átalakítására 1981-ben készültek tervek, mellyel az épületben több lakás kialakítására került sor. A házban jelenleg is több lakás található.

12. Állapotfotók:

Állapotfotók 2021.:

13. Jelenlegi állapot leírása:	2021. A homlokzatok részleges felújítása, nyílászáróinak cseréje lakásonként történt, így a homlokzat megjelenése nem egységes. Megjelenik a fehér műanyag, illetve a mai előírásoknak megfelelő műszaki jellemzőjű, az eredeti ablakok megjelenését visszaidéző fa nyílászárók is. Egyes homlokzati szakaszokon felvizesedésből származó vakolatleválások tapasztalhatók. A héjazat, illetve az ereszlefolyók felújítása időszerű. A falon kívül, esetlegesen vezetett kábelek rontják a homlokzat megjelenését, csakúgy, mint a betonvasból készült napsugaras motívumú ablakrács.
14. Felújítási javaslat:	Homlokzatfelújítás során javasolt a homlokzaton vezetett kábelek falba történő bevésése, a műanyag ablakok cseréje fa szerkezetű eredeti osztású ablakokra. A felvizesedett falszakaszokon javasolt falszárító vakolat alkalmazása, a többi belső és külső felületen pedig légáteresztő festés alkalmazása. A használaton kívüli gázkonvektor szellőzőket el kell távolítani a homlokzatról, a kőlábazatot helyre kell állítani. A kerítésben lévő kovácsoltvas

	elem felújítása minél előbb indokolt! Felújítására az évenként kiírt védelmi pályázat keretében támogatás kérhető.
15. Felújítási támogatás:	

TÖRZSKÖNYV 17.9

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Alsó utca 15.
	helyrajzi szám:	819
	SZT kivonat:	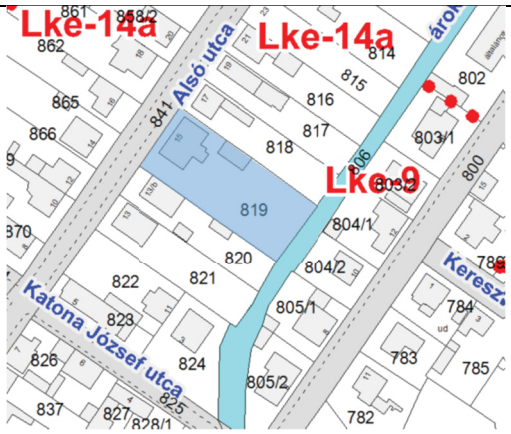
	GPS koordináta:	47°47'14.4"N 19°08'22.6"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) a teljes épület
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolás:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		 - nincs
8. A védelem indoklása:		Az épület Deákvár beépülésének idején készült. A kertvárosi villaépületek hangulatát idézi vissza.
9. A védett érték leírása:		Az épület szabadon álló, földszintes kialakítású, melyhez egy kétszintes toronyrész kapcsolódik. A deákvárra jellemző tornyos villaépületek egyike. Homlokzata háromosztatú, melyeket oszlopdíszek választanak el egymástól. Ablakai háromosztatúak, vakolatdísszel keretezettek.
10. Értékleltár:		1. Eredeti fa nyílászárók és faredőnyök:

	  2. Eredeti haidekker típusú kerítéselemek:
11 Építéstörténet:	**Térképi megjelenítés:** Az épület tömbje a **Magyarország Első Katonai Felmérés** (1782-1785) térképen nem látszik, mivel ekkor a terület teljesen üresen állt, ebben az időszakban itt még nem építkeztek.

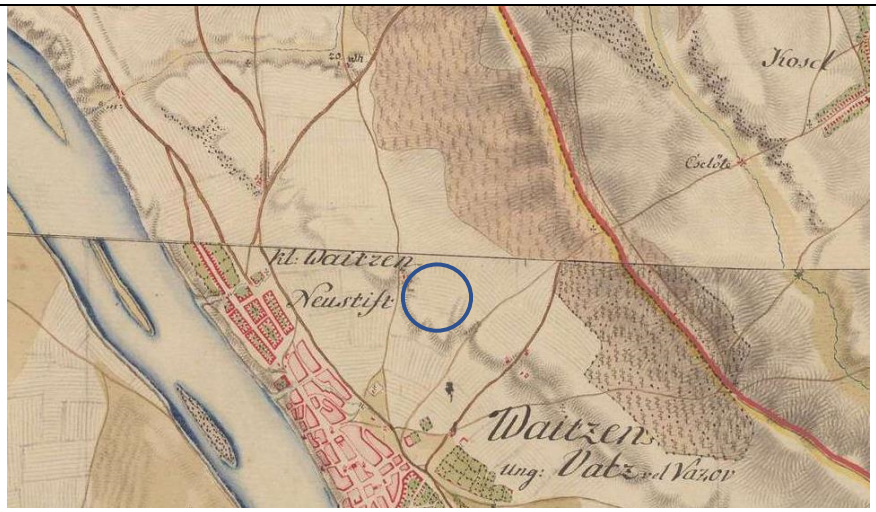

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen, illetve a **Kataszteri Térkép** (XIX. század) sem ábrázol még beépítést ezen a területen.

<table>
<tr>
<td></td>
<td>

Az Alsó utca ház felőli oldala Bauer Mihály tulajdonában állt, Deákvár nevű birtokának része volt. A területet Bauer Mihály a századforduló éveiben parcellázta fel, hogy Vác vasúton túli területén új városrész létesülhessen. A ház telke a 2826 hrsz-ú telek felosztásával jött létre. A terület beépülése a századforduló első évtizedeire tehető, az utca 1928 -ban kapta meg az Alsó út nevet.
A házról régi tervek nem állnak rendelkezésre.
</td>
</tr>
<tr>
<td>9. Állapotfotók:</td>
<td>
Állapotfotók 2021.:

</td>
</tr>
</table>

13. Jelenlegi állapot leírása:	A homlokzata, héjazata leromlott állapotú. Az épület lábazati szakaszán körben felvizesedésből adódóan teljes vakolatleválás látható. A héjazat sérüléséből származó leázási nyomok is tapasztalhatóak. A vakolatdíszek több helyen sérültek
14. Felújítási javaslat:	A teljes homlokzat felújítása szükségszerű a héjazat felújításával együtt. Meg kell állapítani a falak vizesedésének okát a homlokzat helyreállítását megelőzően. A homlokzat külső hőszigetelése a vakolati díszek védelme érdekénem nem engedélyezhető, csak a belső oldali hőszigetelés. A vakolati architektúra javítandó. Az épület nyílászárói, redőnyei felújítandók. Amennyiben csere szükséges, úgy az csak eredeti osztásrend és díszítés megtartásával engedélyezhető.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.10

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Botond utca 19.
	helyrajzi szám:	629
	SZT kivonat:	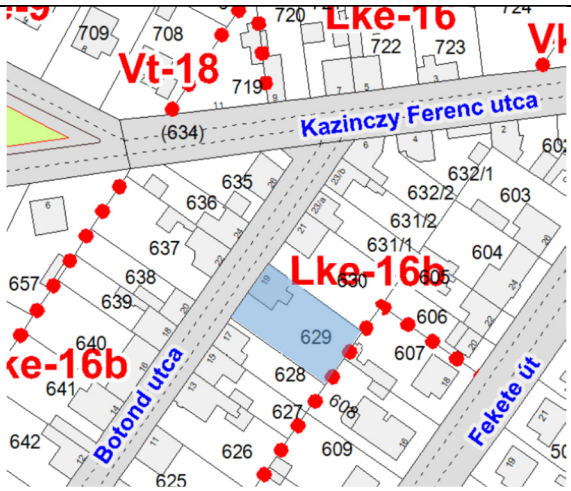
	GPS koordináta:	47°47'02.8"N 19°08'16.7"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) d) az épületarányok
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		 -
8. A védelem indoklása:		Tömegével, arányaival a terület egykori beépítését, hangulatát idézi vissza. Deákváron több a hasonló tömegképzésű épület is található.
9. A védett érték leírása:		Az épület oldalhatáron álló földszintes épület. A fő tömege utcával párhuzamos nyeregtetős kialakítású, mely az egyik oldalon utcára merőleges tömeggel fordul át. Az átforduló tömeg kontyolt nyeregtetős, az oromfal közepén nyílás található. Az ablakok az épületrészeken belül szimmetrikusan helyezkednek el. Bejárata a hátsó homlokzaton található.
10. Értékleltár:		1. Eredeti tetőtéri ablak 2. Eredeti tető csúcsdísz

11. Építéstörténet:

Térképi megjelenítés:

Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképén jól látszik, hogy a terület még mindig üresen állt.

A **Kataszteri Térképen** (XIX. század) még mindig az látszik, hogy a területet nem

	építették be. 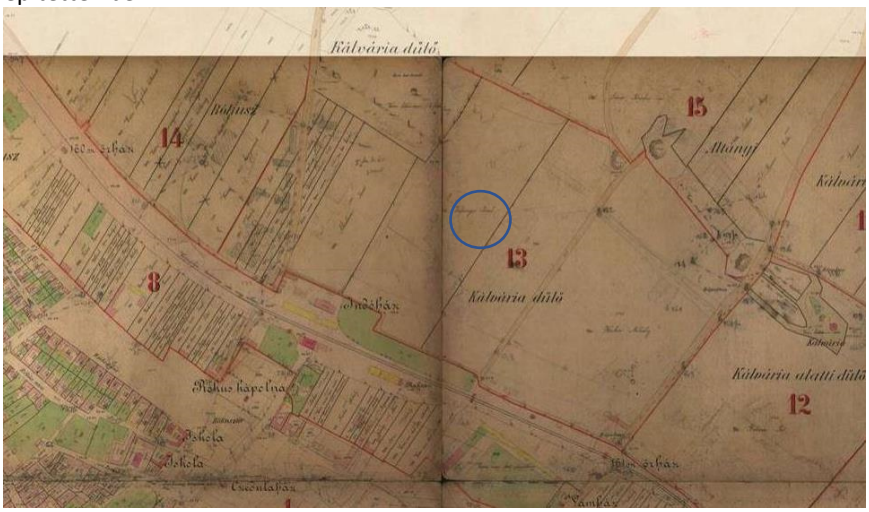 *Egy 1936-os térképen már látható a beépítés a területen.* 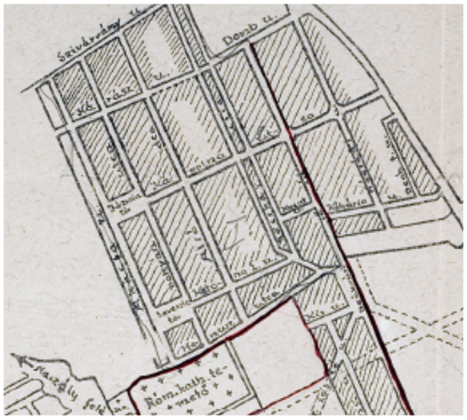 Az épületről építéskori tervek nem állnak rendelkezésre.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	2021 Az épület arányaiban, tömegformálásában az épület eredeti megjelenését őrzi. Homlokzata átépítésre került, ablakait műanyag nyílászárókra cserélték, melyek nem őrzik az egykori nyílások osztásrendjét arányát. Egyedül a tetőtéri kisablak eredeti ablak.
14. Felújítási javaslat:	Javasolt az ablakok eredeti osztásoknak és arányoknak megfelelő visszaállítása. A tetőtéri eredeti ablak megtartandó! Külső hőszigetelés esetén javasolt a hőszigetelés vastagságát úgy megválasztani, hogy a tetőeresz túlnyúlása részben megmaradjon. A kerítéssel egybeépített melléképület kialakítása újragondolandó, átépítendő. A bitumenes zsindely lefedés cserép-, vagy fémlemez fedésre cserélendő.
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.11

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Botond utca 24.
	helyrajzi szám:	636
	SZT kivonat:	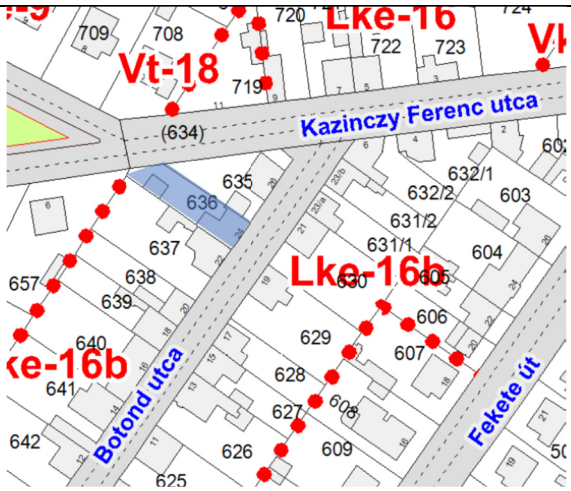
	GPS koordináta:	47°47'03.4"N 19°08'16.3"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) e) homlokzati kialakítás
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolás:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		 - nincs
8. A védelem indoklása:		Az épület arányaival, harmonikus homlokzatkialakításával a zártsorú beépítés szép példája. A terület beépítése léptékének megőrzése érdekében javasolt az épület védelme. A homlokzati díszek visszaállításával a terület egyik gyöngyszeme lehetne.
9. A védett érték leírása:		Az épület zártsorú beépítésű, földszintes kialakítású, utcával párhuzamos nyeregtetejű. A homlokzata négytengelyes, mely pillérdíszekkel két szimmetrikus felületre osztott, mindkét felületen két-két nyílás található. Az ablakok vakolatdísszel keretezettek. Mind az ablakok, mind a vakolatdíszek vízszintes záródásúak. A főhomlokzat felől bejárati nyílás nem található. Az épület megközelítése a hátsó utca felől történik.
10. Értékleltár:		
11. Építéstörténet:		**Térképi megjelenítés:**

Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen jól látszik, hogy a terület még mindig üresen állt.

A **Kataszteri Térképen** (XIX. század) még mindig az látszik, hogy a területet nem építették be.

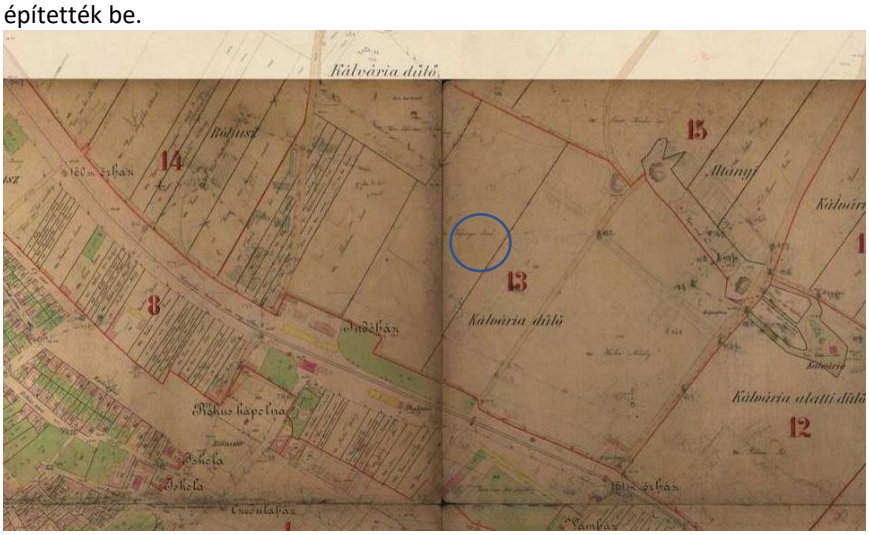

A lakóház az **1931**. évben kiadott építési engedély alapján épült. **Tulajdonosa,**

építtetője Schiffer Károlyné volt. Az épület **tervezője és kivitelezője Schwarz János** kőművesmester.

A telekmérethez igazodóan kis méretű lakóház épült zártsorú kialakítással. Az engedélyezett tervek szerint az épület részben alápincézett, egy lakószobát egy konyhát, egy kamrát, illetve a zárt kapualjhoz kapcsolódóan egy verandát tartalmazott volna. A jelenlegi állapot azonban azt mutatja, hogy a tervektől eltérően a kapualj és ezzel együtt a Botond utcai bejáró nem készült el. Az épület homlokzatát két-két pár ablak tagolja, egyenletes kiosztással, a terv szerinti bejáró elfalazásának nincs nyoma, valószínűleg már így épülhetett. Az épület a hátsó kert felől közelíthető meg. A tervezett téglalap alakú épület, hátsó oldalszárnnyal egészült ki.

A terv szerinti gazdag homlokzati díszítés mára leegyszerűsödött, melyek visszaállítása az eredeti terveknek megfelelően kívánatos lenne.

Eredeti tervek 1931.:

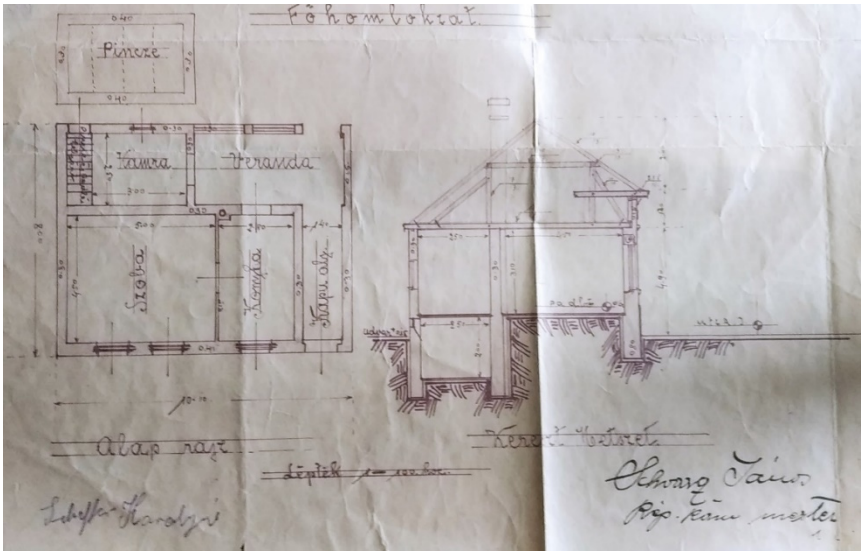

A tervezetthez hasonló homlokzati díszítés található még a városban a Köztársaság út 55. és az Árpád utca 25. alatt is.

Árpád utca 25.

	 Köztársaság út 55.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

12. Jelenlegi állapot leírása:	2021 Az épület héjazata, homlokzata felújításra szorul. A redőnyök egy része leszakadt. Az eredeti vakolati díszítések leegyszerűsödtek, hiányoznak a homlokzatról. Az ablakon túlemelt keretezés a vakolati minta hiányában nehezen értelmezhető.
13. Felújítási javaslat:	A homlokzatarchitektúra megőrzése érdekében az épület külső hőszigetelése nem javasolt. Javasolt azonban az eredeti tervek szerinti homlokzatdíszek visszaállítása.
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.12

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Fekete utca 6.
	helyrajzi szám:	614
	SZT kivonat:	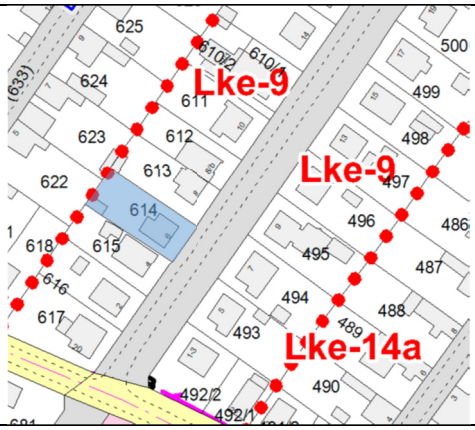
	GPS koordináta:	47°46'58.6"N 19°08'16.0"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze, b) kerítés
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		 -
8. A védelem indoklása:		Tömegével, arányaival a terület egykori beépítését, hangulatát idézi vissza. Deákváron több a hasonló tömegképzésű épület is található.
9. A védett érték leírása:		Az épület oldalhatáron álló pince + földszintes épület. A fő tömege utcával párhuzamos nyeregtetős kialakítású, mely az egyik oldalon utcára merőleges tömeggel fordul át. Az átforduló tömeg kontyolt nyeregtetős, az oromfal közepén nyílás található. Az ablakok az épületrészeken belül szimmetrikusan helyezkednek el. Bejárata a hátsó homlokzaton található.
10. Értékleltár:		eredeti kovácsoltvas kapu:

11. Építéstörténet:	**Térképi megjelenítés:** Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

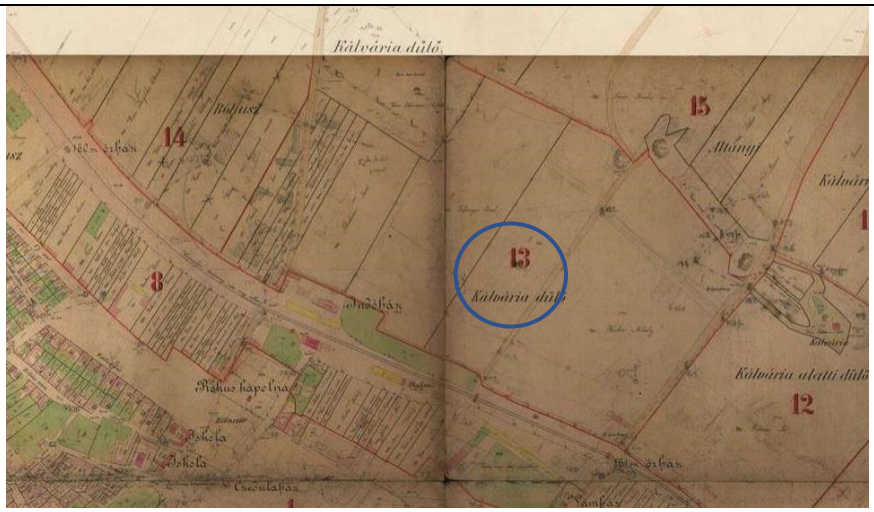

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen, illetve a **Kataszteri Térkép** (XIX. század) sem ábrázol még beépítést ezen a területen.

A vasút túloldalán lévő terület beépítése Bauer Mihály Deákvár nevű birtokának felosztásával kezdődött a századforduló éveiben. A telekről egy 1928-as keltezésű terv áll rendelkezésre *(PMH Tervtár 105/4556). A terv szerint az építtető* Együd Gyula és neje, a tervező Gönczöl József.

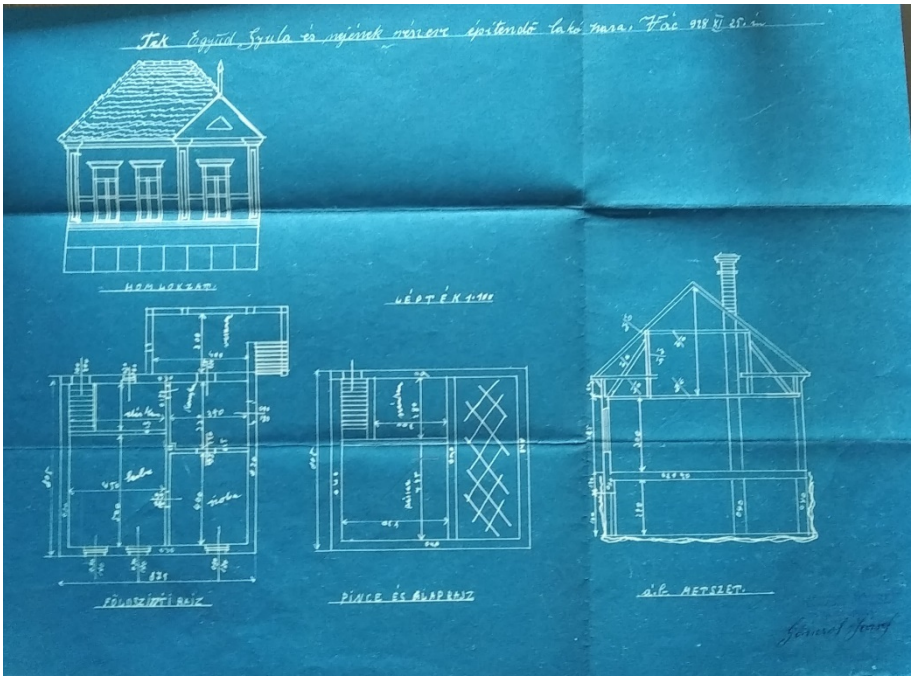

A ház pince + földszint kialakítású. A földszinten két szoba, egy konyha, egy kamra, illetve egy veranda található. Homlokzata a terv szerint háromtengelyes, oszlopdíszes homlokzat, oromfalas oldalkiemeléssel. A ház feltehetően nem pontosan a tervek szerint épült meg, az oromfalas kiemelés csonkakonttyal épült meg. A homlokzat építéskori kialakítása nem ismert.

12. Állapotfotók:	Állapotfotók 2021:

12. Jelenlegi állapot leírása:	2021 Az épület felújított. Az ablakok osztása feltehetően nem eredeti. A fa ablaktáblák is újak. Kovácsoltvas kerítése felújított.
13. Felújítási javaslat:	-
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.13

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Fekete utca 8.
	helyrajzi szám:	613
	SZT kivonat:	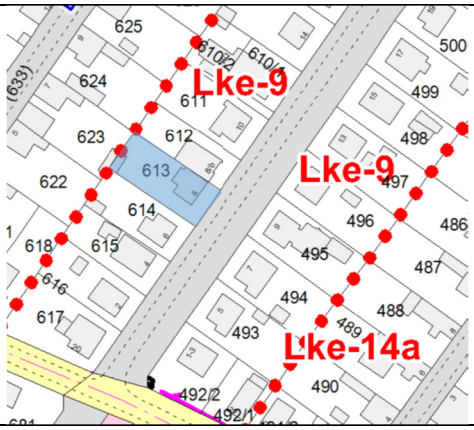
	GPS koordináta:	47°46'59.1"N 19°08'16.4"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze, b) kerítés
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		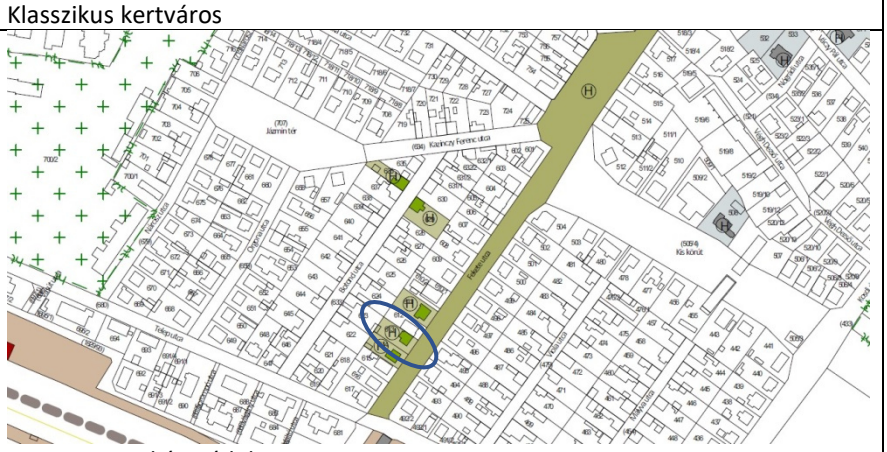 - utcakép védelem
8. A védelem indoklása:		Tömegével, arányaival a terület egykori beépítését, hangulatát idézi vissza. Deákváron több a hasonló tömegképzésű épület is található.
9. A védett érték leírása:		Az épület oldalhatáron álló, előkertes, földszintes épület. A fő tömege utcával párhuzamos nyeregtetős kialakítású, mely az egyik oldalon utcára merőleges tömeggel fordul át. Az átforduló tömeg kontyolt nyeregtetős, az oromfal közepén nyílás található. Az ablakok az épületrészeken belül szimmetrikusan helyezkednek el. Bejárata a hátsó homlokzaton található.
10. Értékleltár:		eredeti kovácsoltvas kerítés és tetőtéri ablak és csúcsdísz:

11. Építéstörténet	**Térképi megjelenítés:** Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

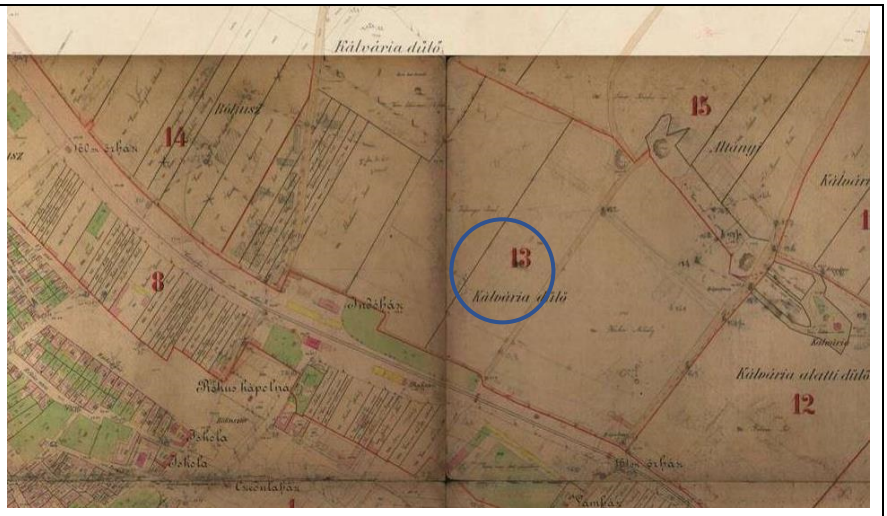

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen, illetve a **Kataszteri Térkép** (XIX. század) sem ábrázol még beépítést ezen a területen.

A vasút túloldalán lévő terület beépítése Bauer Mihály Deákvár nevű birtokának felosztásával kezdődött a századforduló éveiben. A telekről egy 1929-as keltezésű terv áll rendelkezésre *(PMH Tervtár 105/4558). A terv szerint az építtető* Rákóczi István és neje, a tervező Farkas Ferenc okl. kőművesmester (Vác, Jókai u. 6.).

1929-es engedélyezési terv (PMH Tervtár:105/4558)

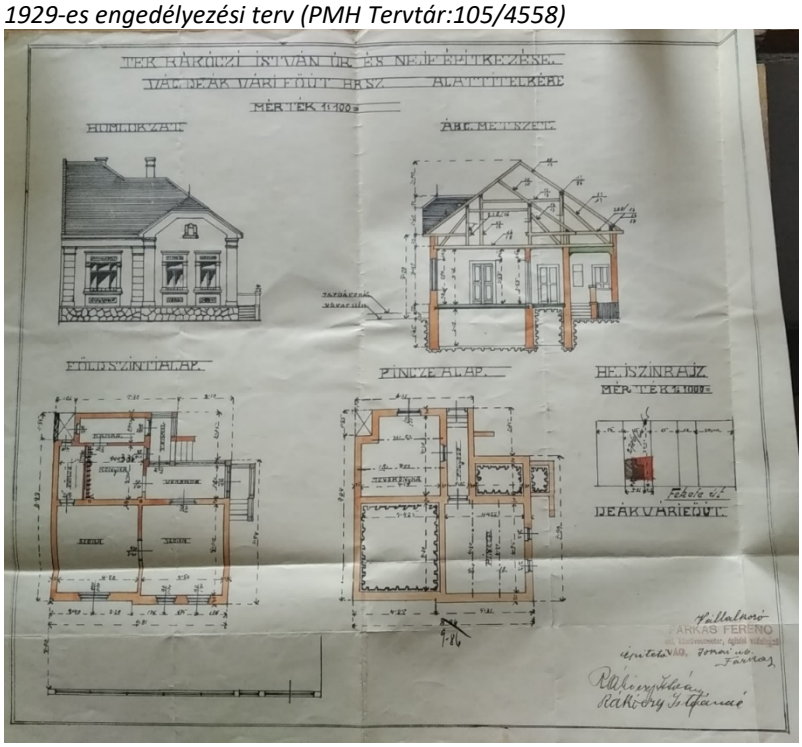

A terv a megépült ház tükörképi rajza, de kialakítása megfeleltethető. A ház a hasonló típusú lakóházak rendszerében készült. A pinceszinten mosókonyha, illetve pincerész található, míg a földszinten két szoba, egy fedett veranda, valamint a kiszolgáló helyiségek (konyha, kamra, fürdő) helyezkednek el.
Az utcával párhuzamos gerincű épületrészen egy darab háromosztatú ablak, míg a kiemelt oromzatos épületrészen két kétosztatú ablak helyezkedett el. Az ablakok vakolatkeretezéssel voltak ellátva, a homlokzaton további pillérdíszek

	is láthatók. A ház homlokzati megjelenése, valószínűleg később, egy felújítás során egyszerűsödött, a vakolatdíszek eltűntek. Egy 2011-es utcaképen még némi homlokzati dísz az eresz alatti sávban.
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

12. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület részben felújított, homlokzati hőszigetelést kapott. A földszinti nyílászárói már korábban cserére kerülhettek. A tetőtéri ablak még eredeti. Az egykori vakolatdíszek teljesen eltűntek.
13. Felújítási javaslat:	A tetőtéri ablak megőrzendő, vagy hasonló osztással újragyártandó. Az ablakok jövőbeni cseréjénél javasolható az eredeti ablakosztások visszaállítása. A homlokzat a vakolatdíszítések helyreállításával, vagy egyszerűbb díszek kialakításával karakteresebbé tehető. A kovácsoltvas kerítés, illetve a tető bádogdíszei megőrzendők.
14. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.14

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Fekete utca 10.
	helyrajzi szám:	611
	SZT kivonat:	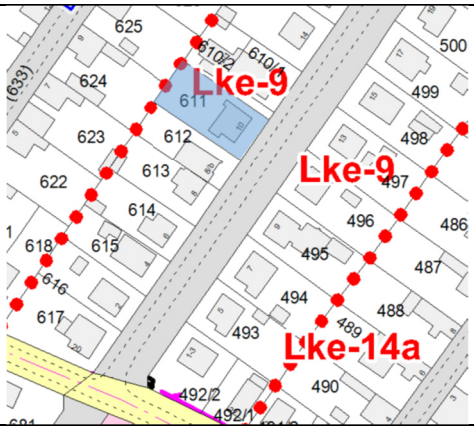
	GPS koordináta:	47°46'59.7"N 19°08'17.1"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		 -
8. A védelem indoklása:		A kétszobás kistisztviselői-, munkásház 50-es évekből való példája, mely még átépítés nélküli, eredeti kialakításában jelenik meg.
9. A védett érték leírása:		Az épület pince + földszintes kialakítású. Homlokzati kialakításában megőrízte az eredeti vakolatkialakítását, sávos homlokzatfelületeket, vakolt párkányt. A kerítése az utcára jellemző Haidekker típusú kerítés.
10. Értékleltár:		-
11. Építéstörténet:		**Térképi megjelenítés:** Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

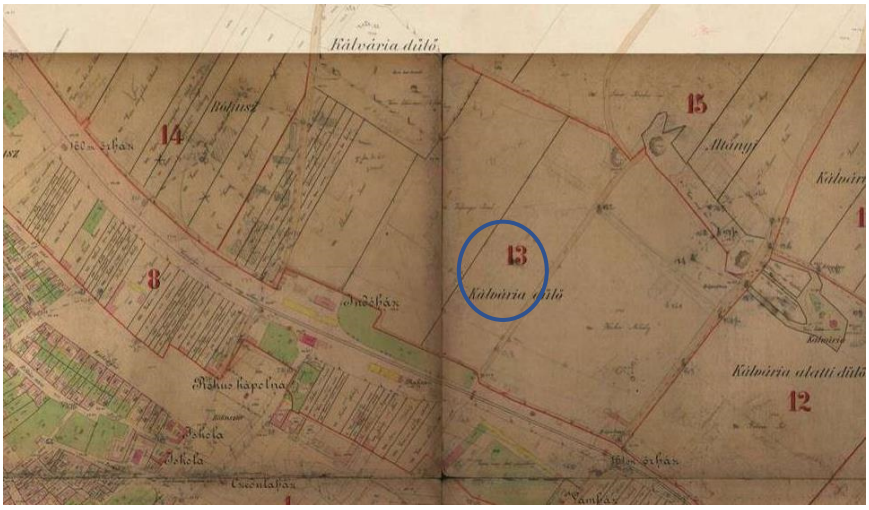

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen, illetve a **Kataszteri Térkép** (XIX. század) sem ábrázol még beépítést ezen a területen.

A vasút túloldalán lévő terület beépítése Bauer Mihály Deákvár nevű birtokának felosztásával kezdődött a századforduló éveiben.

Korábban egy hagyományos, csonkakontyos, oromfalas lakóház állhatott a telken, az utca többi házaihoz hasonló kialakítással. A ház tervei a PMH tervtárában fellelhetőek (PMH Tervtár: 105/4560). Az akkori építtető Gottschling István és neje

volt, a tervező Hinterreiter Mátyás, újpesti kőműves mester, építési vállalkozó.

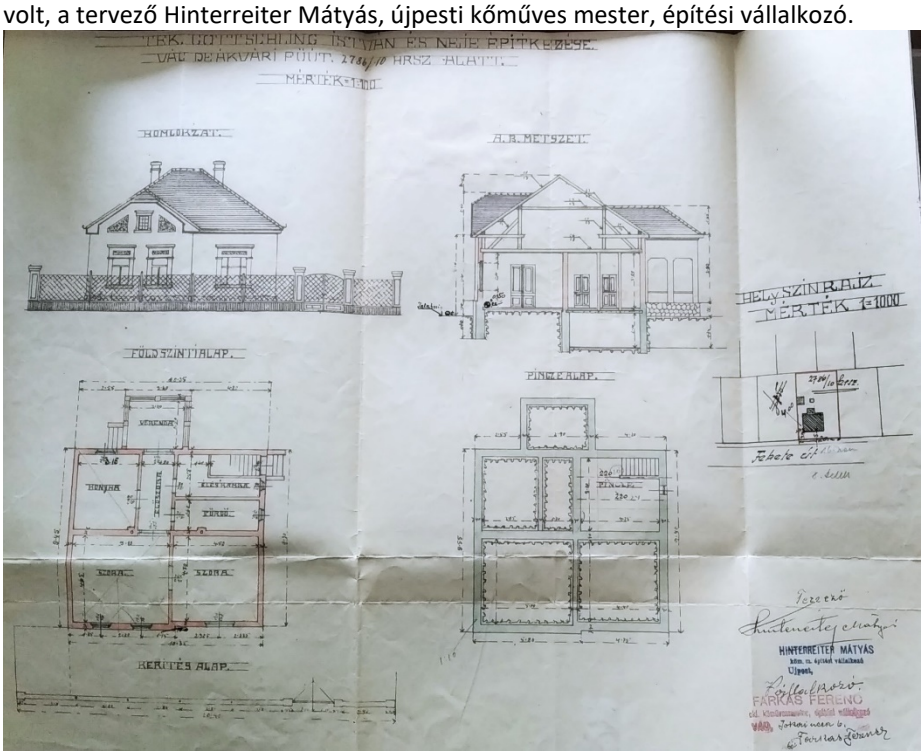

A telek beépítésére az 1940-es években került sor. 1942-ből származik a kerítés építésének terve, illetve 1954-ben a lakóház terve. *Az é*píttető: Cseri Mihály és neje volt. A lakóház tervén nem szerepel a tervező neve, a kerítést Still László okl. kőműves és ácsmester készítette.

Az épület földszintes kialakítású négyzet alaprajzú épület, az épületből kihúzott előtérrel. Az utca felől két lakószoba, a kert felől pedig a kiszolgáló helyiségek (konyha, fürdő, kamra) található.

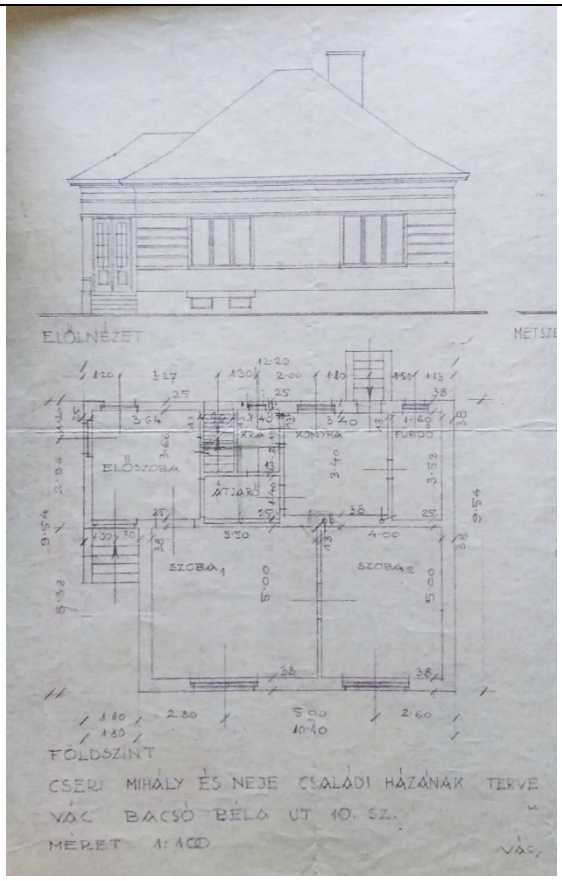

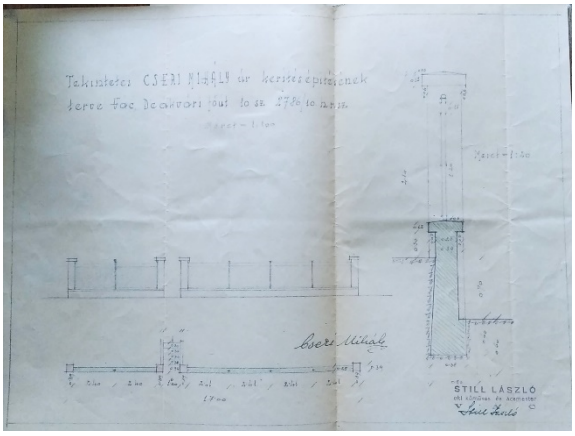

12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	Az épületen nagyobb átalakítás nem történt az építést követően. A szomszéd felőli tűzfal hőszigetelésre került. Ezen a homlokzati felületen a vakolatminta ezzel egyidejűleg eltűnt, egybeszínezésre került. A hármasosztatú ablakok, kétszárnyúra cserélődtek.
14. Felújítási javaslat:	Külső hőszigetelés készítése esetén javasolt a homlokzati sávozások, a párkány forma visszahelyezése. Új ablak beépítése esetén visszaállítandó az arányaiban a házhoz jobban illeszkedő hármas osztatú nyílászáró. Javasolt az utcára jellemző Haidekker típusú kerítéselemek megtartása, felújítása.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV 17.15

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	**Vác, Nógrádi utca 12.**
	helyrajzi szám:	586
	SZT kivonat:	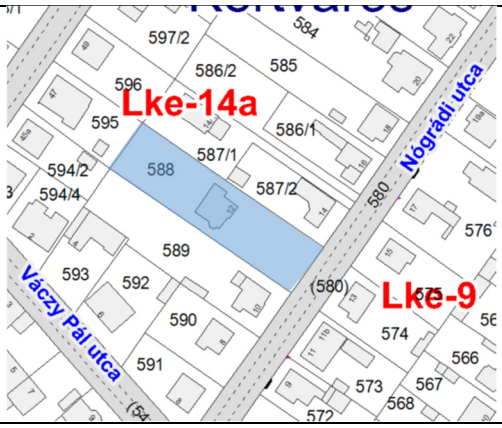
	GPS koordináta:	47°47'09.7"N 19°08'35.1"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) a) az építmény egésze
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti követelmények:		Klasszikus kertváros
7. Egyéb védelem:		
8. A védelem indoklása:		Az 1920-as évekre jellemző szabadonálló villaépület faragott elemekkel készült fa szerkezetű tornáccal.
9. A védett érték leírása:		Földszint + pinceszinttel rendelkező szabadonálló épület központi sátortetővel, melybe nyeregtetők csatlakoznak. Az utca felé kifordított oromzatos, csonkakontyos épülettömeggel, fa szerkezetű faragott díszes verandával rendelkezik.
10. Értékleltár:		- eredeti fa szerkezetű tornác
11. Építéstörténet:		**Térképi megjelenítés:** Az épület tömje a **Magyarország Első Katonai Felmérése** (1782-1785) térképen nem kivehető. Ebben az időszakban a területen egy üresen álló hegyhát volt.

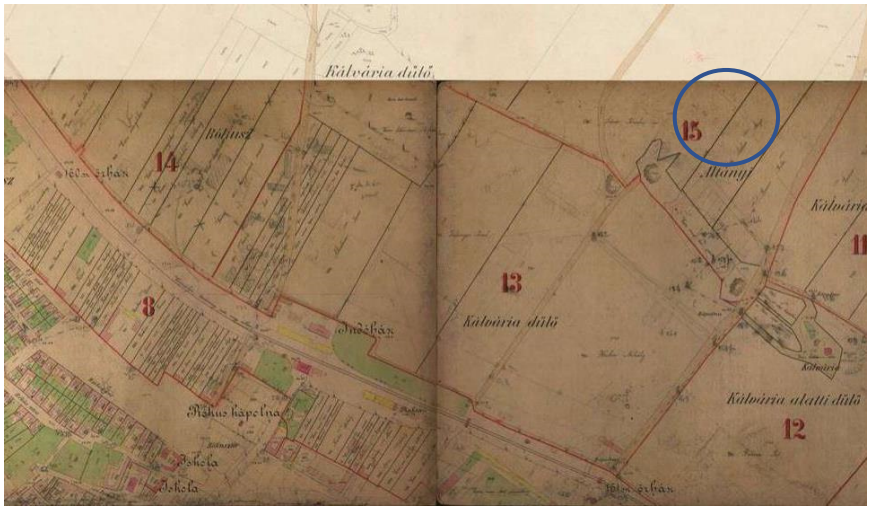

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térképen, illetve a **Kataszteri Térkép** (XIX. század) sem ábrázol még beépítést ezen a területen.

A vasút túloldalán lévő terület beépítése Bauer Mihály Deákvár nevű birtokának felosztásával kezdődött a századforduló éveiben.
Az utca elnevezésére 1928-ban került sor: „Nógrádi-utca Deákváron a városi átemelő-telep irányában haladó utca 1928 óta.” (Tragor Ignác: Vác és határának hely- és ingatlannevei - Váci könyvek 22. (Vác, 1935)

	A Polgármesteri Hivatal tervtárában fellelhető engedélyezési tervek szerint a ház építtetője Nedbál Ignác, tervezője Matus Ferenc építőmester (Nagymaros, Magyar utca 6.), kivitelezője Wittner Ferenc kőműves. A terveken az épület helyrajzi száma: 1824/18. Az épület a telekhatártól beljebb húzva, a telek közepén, szabadonállóan helyezkedik el. A külső megjelenéséből vélelmezhető, hogy a ház a terveknek megfelelően épült. Az azokon szereplő épület 3 szobával rendelkezik, melyek az utca, illetve a déli oldalkert felé tájoltak. Ehhez kapcsolódik észak felől a konyha, illetve az abból nyíló cselédszoba. A konyhából érhető el a pinceszinten található mosókonyha is. Az épület földszintes, részben alápincézett. A nappali a déli oldal felé hatszög alaprajzú „zárterkéllyel" bővül, míg az utca felé fa szerkezetű előtetővel fedett veranda kapcsolja a kerthez. PMH Tervtár: 101/3956 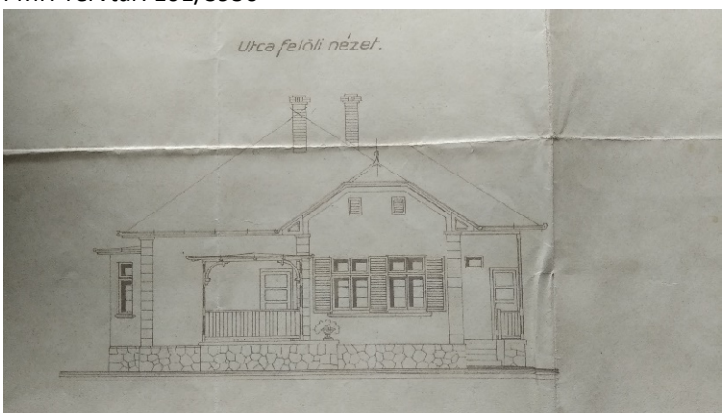 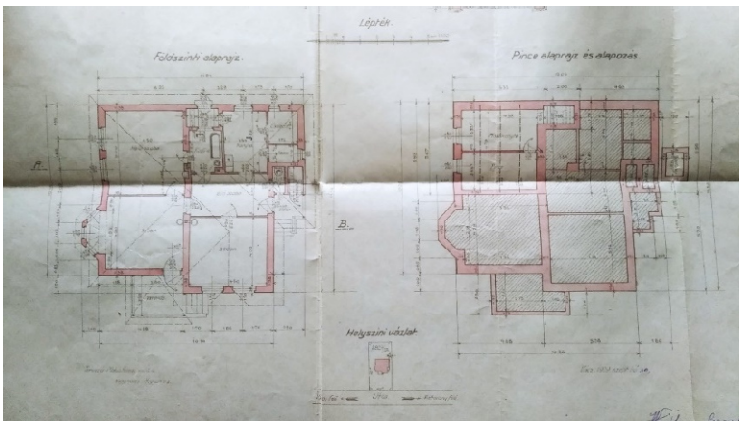
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

13. Jelenlegi állapot leírása:	Az épület héjazata felújításra került, illetve a homlokzata is részben felújított.
14. Felújítási javaslat:	Felújítás esetén a faragott tornác, a homlokzati díszek megőrzendők.
15. Felújítási támogatás:	-

TÖRZSKÖNYV …….

a helyi védelem alatt álló építészeti értékek nyilvántartására

1. A védett érték megnevezése:		Lakóház
2.Helye:	*cím:*	Vác, Köztársaság út 59.
	helyrajzi szám:	2855
	SZT kivonat:	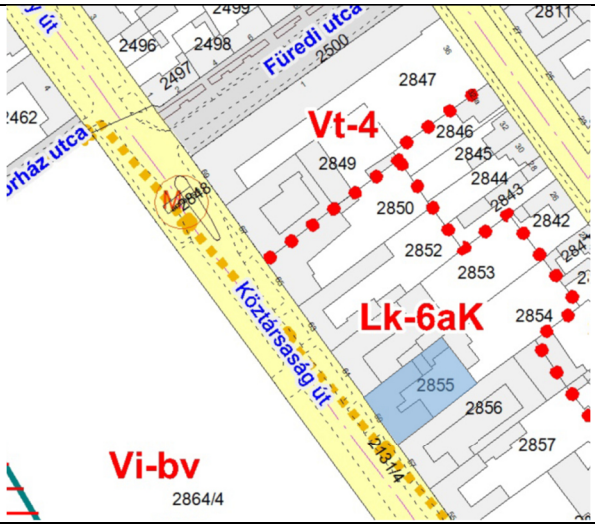
	GPS koordináta:	47°46'59.0"N 19°07'22.9"E
3. A védelmet megállapító rendelet:		…./2021. (……) önkormányzati rendelet
4. A védelem típusa:		TKR. 8. § (1a) b) az építmény egy része: kapuzat
5. A védett érték rendeltetése:		lakóépület
6. TKR szerinti besorolása:		Hagyományőrző zártsorú lakóterületek - észak
7. Egyéb védelem:		 -
8. A védelem indoklása:		A városra jellemző naszályi kőből készült kőkeretes kapu, de átalakítása miatt nem javasolt védelemre.
9. A védett érték leírása:		Hagyományos eredetileg kosáríves váci kapu tagozatos oszlopfejekkel, a kőkerettel egybeépített kő kerékvetővel. A zárókő hiányzik.
10. Értékleltár:		-
6. A védelem indoklása, a		**Térképi megjelenítés:**

Az épület tömbje a **Magyarország Első Katonai Felmérés** (1782-1785) térképen jól kivehető. A térkép részletezettségéből adódóan a pontos helyzetét az épületnek nem lehet meghatározni, ekkor még épületeket a területen nem ábrázoltak.

A **Második Katonai Felmérés** (1819-1869) térkép már ábrázolja a házak, de itt még nem látható a jelenlegi beépítési mód.

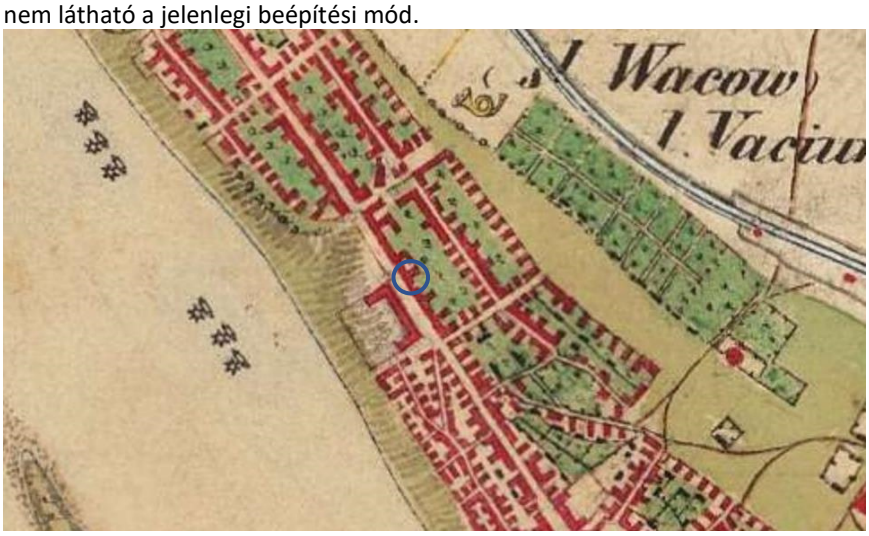

A **Kataszteri Térkép** (XIX. század) pontosabban ábrázolja az épületek elhelyezkedését, jól látható az U-alakú beépítés, melynek középső részén helyezkedett el hagyományosan a kőkeretes kapu.

	A PMH tervtárában található átépítési tervből kiderül, hogy az U-alakú épület jobb oldali szárnyát 1941-ben a kapualj csökkentésével kiszélesítették. Ekkor csökkentették le a kapu méretét is, így került ki belőle a zárókő, valamint valószínűleg további kőelemek is. 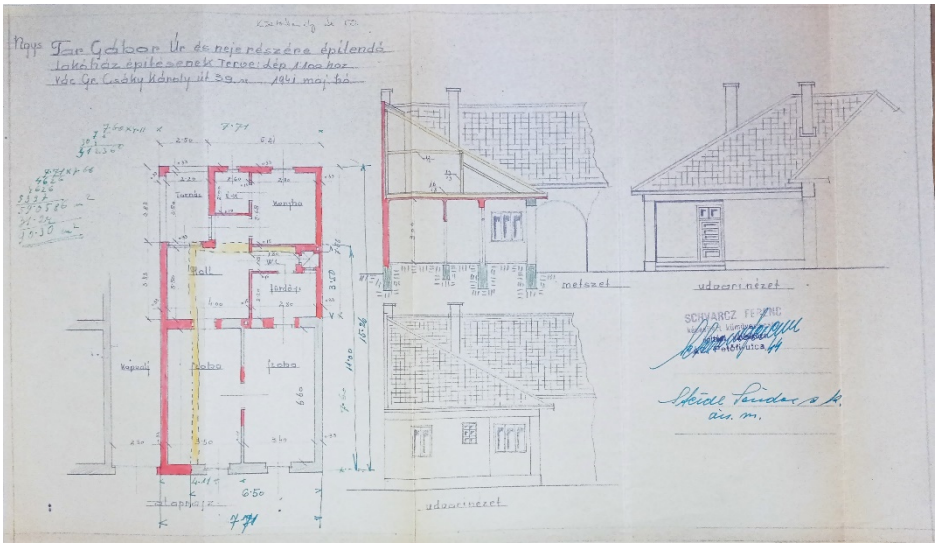
12. Állapotfotók:	*Állapotfotók 2021.:*

	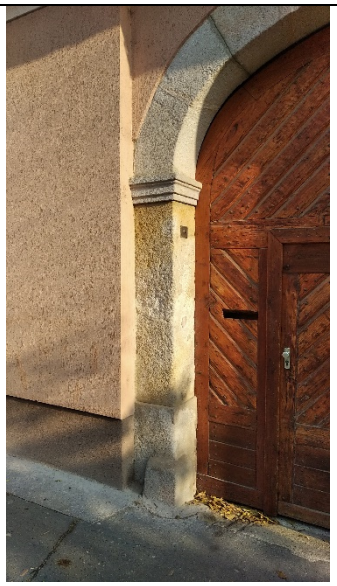
12. Jelenlegi állapot leírása:	A kőkeret felújított állapotú. A kőkeret a falsíktól visszahúzva helyezkedik el, mivel a ház külső hőszigetelést kapott.
13. Felújítási javaslat:	-
14. Felújítási támogatás:	-